

Atelier

Centrum Profilaktyki i Reeducacji

2023

PIECKI

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

GMINY PIECKI 2023-2027

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	5
1. Metodologia opracowania Strategii	7
2. Podstawy prawne.....	10
3. Spójność z dokumentami strategicznymi	14
3.1. Dokumenty europejskie	14
3.2. Dokumenty krajowe.....	15
3.3. Dokumenty regionalne	17
3.4. Dokumenty lokalne.....	17
4. Diagnoza problemów społecznych	18
II. Charakterystyka gminy Piecki.....	20
1. Położenie	20
2. Sytuacja demograficzna	21
3. Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	23
4. Edukacja i wychowanie	26
5. Kultura, sport i rekreacja	28
6. Opieka zdrowotna	29
7. Bezpieczeństwo publiczne.....	30
8. Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej.....	31
9. Pomoc społeczna.....	38
10. Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.....	43
III. Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy	44
1. Struktura badanej próby	44
2. Problem uzależnień.....	45
3. Problem przemocy	49
4. Rynek pracy.....	54
5. Problemy społeczne.....	57

6. Ubóstwo i wykluczenie społeczne	63
7. Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	66
8. Zdrowie fizyczne i psychiczne	72
IV. Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów	75
1. Struktura badanej próby	75
2. Główne problemy społeczne w opinii uczniów	77
3. Czas wolny i edukacja	78
4. Działania profilaktyczne.....	86
5. Zdrowie fizyczne i psychiczne	87
V. Diagnoza sytuacji społecznej	91
1. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	91
2. Wsparcie osób z niepełnosprawnością.....	99
3. Zdrowie psychiczne.....	105
4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych	108
5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	115
6. Aktywność i integracja społeczna seniorów	122
7. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	127
8. Wsparcie osób z problemem ubóstwa	132
VI. Część programowa	138
1. Analiza SWOT.....	139
2. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych.....	142
3. Cele strategiczne i operacyjne	143
4. Ramy finansowe Strategii	162
5. System wdrażania Strategii.....	164
6. System aktualizacji Strategii	165
7. Komunikacja społeczna i promocja Strategii	165
8. Monitoring i ewaluacja	166

9. Wnioski i podsumowanie	171
VII. Bibliografia.....	173
VIII. Spis rysunków, tabel, wykresów.....	175
1. Spis rysunków	175
4. Spis tabel.....	175
3. Spis wykresów.....	176

Wykaz skrótów:

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna

GKPRPA – Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOK – Gminny Ośrodek Kultury „Pegaz”

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KIS – Klub Integracji Społecznej

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PES – podmioty ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PKI – Punkt Konsultacyjno-Informacyjny

PP – Posterunek Policji

pp. – punkt procentowy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy

UG – Urząd Gminy

WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

I. Wprowadzenie

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2023-2027² jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2023-2027” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

strategicznych. W celu zwiększenia skuteczności, konieczne jest systematyczne śledzenie zjawisk i problemów społecznych, które są przedmiotem Strategii.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów wraz z propozycją dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach.

W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy. Strategia stanowi zatem ważny instrument zarządzania, dzięki któremu możliwe jest rozpoznanie i wdrażanie przedsięwzięć o charakterze społecznym oraz integracja różnych środowisk lokalnych w ramach wspólnie zaplanowanych i skoordynowanych działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2023-2027 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej, diagnozę problemów społecznych oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- ✓ wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- ✓ wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- ✓ zdrowie psychiczne,
- ✓ profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- ✓ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- ✓ aktywność i integracja społeczna seniorów,
- ✓ promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- ✓ wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2023-2027 jest wyrazem zintegrowanego planowania strategicznego. Określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Pozwoli to na zapewnienie mieszkańcom gminy Piecki dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

1. Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2023-2027 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno strategiczne jak i operacyjne, mają za zadanie przybliżyć Gminę do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców pożądanego jej obrazu w przyszłości. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien on precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy oraz kierunki działań skierowane na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy i wsparcie mieszkańców w zaspokajaniu ich potrzeb, mają szczególne znaczenie dla opracowywania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Spójna wizja Gminy w przyszłości pozwala podmiotom realizującym zadania z zakresu polityki społecznej na wprowadzanie kompleksowych i adekwatnych do potrzeb mieszkańców działań.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Program Wspierania Rodziny, czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Uwzględnienie ich oraz merytoryczna spójność dokumentów umożliwia pełne wykorzystanie potencjału Gminy w poszczególnych aspektach lokalnej polityki społecznej. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Etap	Charakterystyka
<p>Analiza strategiczna</p>	<p>Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych, trendów społecznych oraz wnioski z przeprowadzonej na terenie Gminy diagnozy problemów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej, które wpływa na jej rozwój i wykorzystanie dostępnych zasobów.</p>
<p>Sformułowanie Misji i Wizji Strategii</p>	<p>Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.</p>
<p>Określenie celów priorytetowych i zadań</p>	<p>W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Wskazanie najdotkliwszych trudności mieszkańców i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.</p>
<p>Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii</p>	<p>Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.</p>

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest narzędziem służącym instytucjom samorządowym i NGO odpowiedniemu wspieraniu oraz wzmocnieniu potencjału lokalnej społeczności. Z tego powodu proces jej tworzenia i wdrażania nie może pomijać udziału osób szczególnie nią zainteresowanych, czyli mieszkańców. Włączenie lokalnej społeczności w procesy decyzyjne nazywa się partycypacją społeczną, a jej najczęściej spotykanymi formami są konsultacje społeczne, warsztaty strategiczne z lokalną społecznością, a także badania diagnozujące zagrożenia oraz potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie. Uspołecznienie Strategii i powierzenie części odpowiedzialności za jej charakter mieszkańcom daje możliwość zaplanowania działań adekwatnych do rzeczywistych oczekiwań społeczności lokalnej oraz stwarza warunki do pełniejszego wykorzystania jej potencjału.

Przed przystąpieniem do opracowania Strategii, w 2022 roku wśród mieszkańców oraz uczniów gminy Piecki przeprowadzone zostały badania, mające na celu: zidentyfikowanie problemów społecznych występujących w społeczności lokalnej, rozpoznanie przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe, określenie skali oraz zakresu występujących problemów społecznych, a także pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

2. Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych danej gminy miejskiej bądź wiejskiej lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurejdczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.), stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy *„opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej,*

profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka³”.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

1. *Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 2009 r. poz. 946),*
2. *ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 z późn. zm.),*
3. *ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2000),*
4. *ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.).*

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

1. *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.),*
2. *ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1577),*
3. *ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),*
4. *ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1744),*
5. *ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.),*
6. *ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1205),*
7. *ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),*
8. *ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).*

³ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2268 z późn. zm.).

**AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
UZALEŻNIENIOM**

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 633 z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2123).

**AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA
SOCJALNEGO**

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 690 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1812),
4. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818),
5. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 176 z późn. zm.),
7. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2085 z późn. zm.),
8. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 377 z późn. zm.),
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2021 z późn. zm.),
10. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 172 z późn. zm.),
11. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1009 z późn. zm.),

12. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 504 z późn. zm.),
13. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 z późn. zm.),
14. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007),
15. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2021 r. poz. 1092).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1672 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.)
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE DZIAŁANIA WOBEC OBYWATELI INNYCH PAŃSTW

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2354 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1105),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1264 z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.).

3. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2023-2027 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, kraju, na poziomie regionalnym oraz lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

3.1. Dokumenty europejskie

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- ✓ rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- ✓ rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- ✓ rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich:

- ✓ „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- ✓ „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;
- ✓ „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;

- ✓ „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;
- ✓ „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych;
- ✓ „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;
- ✓ „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa⁴.

3.2. Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2023-2027 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- ✓ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian

⁴ Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

w systemie zarządzania rozwojem. Jej głównym celem jest: *tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym*”.

- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*⁵. W Strategii wyznaczono 5 celów szczegółowych:
 1. Wzrost zatrudnienia.
 2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
 5. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji obywateli.
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 stanowi kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizacja celu odbywa się w 3 obszarach:
 1. Współdziałanie – społeczeństwo obywatelskie,
 2. Kultura – tożsamość i postawy obywatelskie,
 3. Kreatywność – potencjał kulturowy i kreatywny.

⁵ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Ponadto wymienić można również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- ✓ Strategia Demograficzna 2040;
- ✓ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030;
- ✓ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
- ✓ Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030;
- ✓ Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021-2035.

3.3. Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki są: Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego wraz z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Strategia Zintegrowanego Rozwoju Powiatów Wielkich Jezior Mazurskich na lata 2014-2022 oraz Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mrągowskiego na lata 2022-2030.

3.4. Dokumenty lokalne

Najważniejszym dokumentem strategicznym na poziomie lokalnym dla gminy Piecki jest Strategia Rozwoju Gminy Piecki na lata 2014-2024, która nakreśla podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy w dłuższej perspektywie czasowej, a jej zasadniczym celem jest zapewnienie możliwie najwyższej jakości życia mieszkańców.

4. Diagnoza problemów społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki⁶.

Metodologia badań własnych

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie gminy Piecki, ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród mieszkańców oraz uczniów.

Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców gminy Piecki zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza⁷. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych.

⁶ Szatur – Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej, s. 109.

⁷ Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, s. 60.

Badania wśród mieszkańców oraz uczniów zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interviews*). Technika ta polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby zankietować jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Badania zostały przeprowadzone w IV kwartale 2022 roku i wzięto w nich udział **85 dorosłych mieszkańców** oraz **69 uczniów** z terenu gminy Piecki.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych, składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

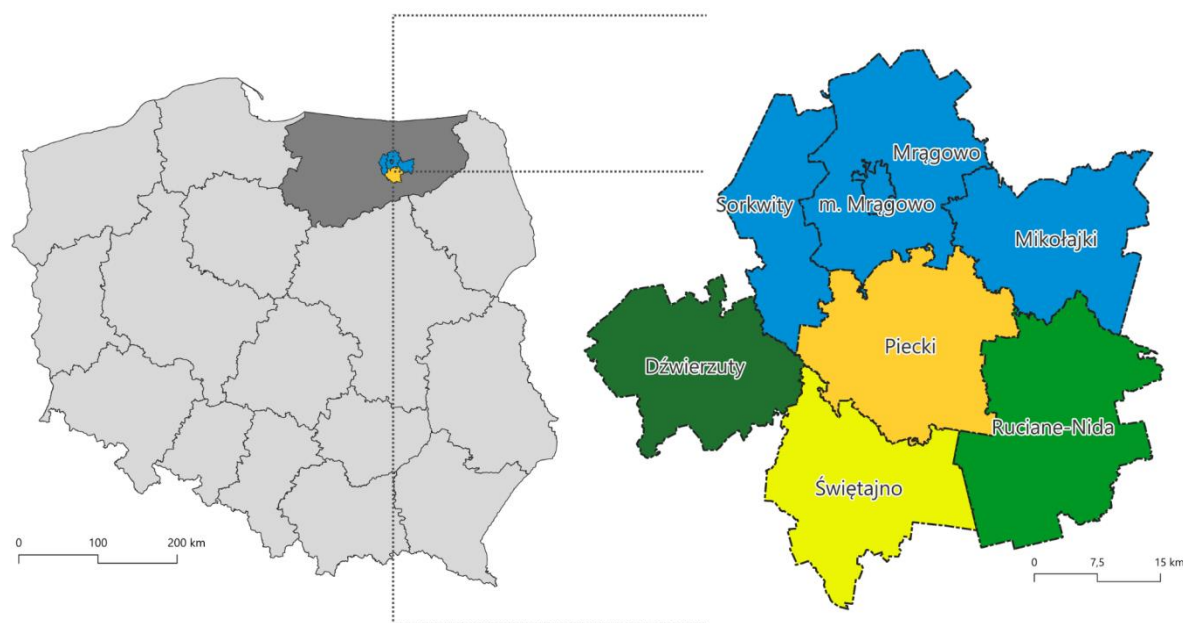
Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 2%).

II. Charakterystyka gminy Piecki

1. Położenie

Piecki to gmina wiejska położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim. Jej powierzchnia szacowana jest na 314,6 km², co stanowi 29,6% powierzchni całego powiatu oraz 1,3% województwa. Zlokalizowana jest w południowej części powiatu mrągowskiego, granicząc tym samym od północnego wschodu z gminą Mikołajki, od północy z miastem Mrągowo, od północnego zachodu z gminą Sorkwity, od zachodu z gminą Dźwierzuty (powiat szczycieński), od południa z gminą Świętajno (powiat szczycieński), natomiast od południowego wschodu z gminą Ruciane Nida (powiat piski). Gmina Piecki dzięki posiadanym walorom krajobrazowym posiada znaczny potencjał do rozwoju branży turystyczno-rekreacyjnej. Jednym z atutów Gminy jest również bliskie położenie Mrągowa, będącego siedzibą powiatu mrągowskiego. Na strukturę osadniczą Gminy składają się 24 sołectwa oraz osiedle Lawendowe w Pieckach.

Rysunek 1. Położenie gminy Piecki na mapie powiatu mrągowskiego, województwa warmińsko-mazurskiego i Polski

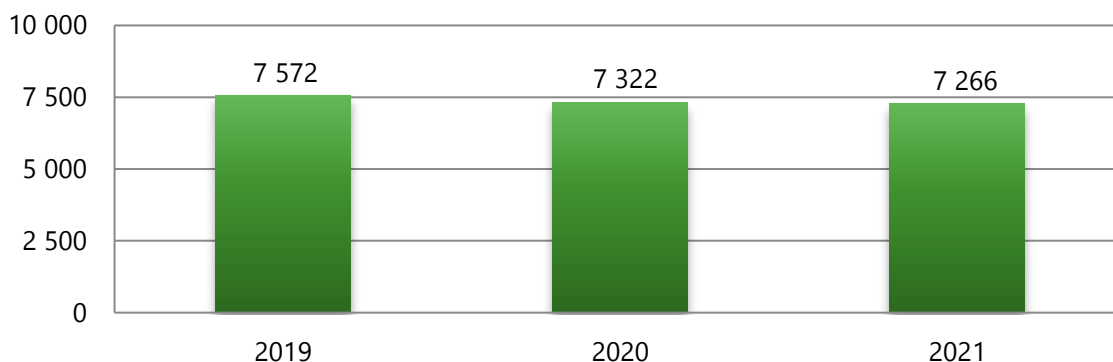

Źródło: Opracowanie własne

2. Sytuacja demograficzna

Gminę Piecki w 2021 roku zamieszkiwało 7 266 osób (stan na 31.12.2021 roku). Na przestrzeni ostatnich 3 lat liczba mieszkańców uległa niewielkiemu zmniejszeniu – w stosunku do 2019 roku zmalała o 4%, natomiast w porównaniu do 2020 roku zaobserwować można spadek o 0,8%.

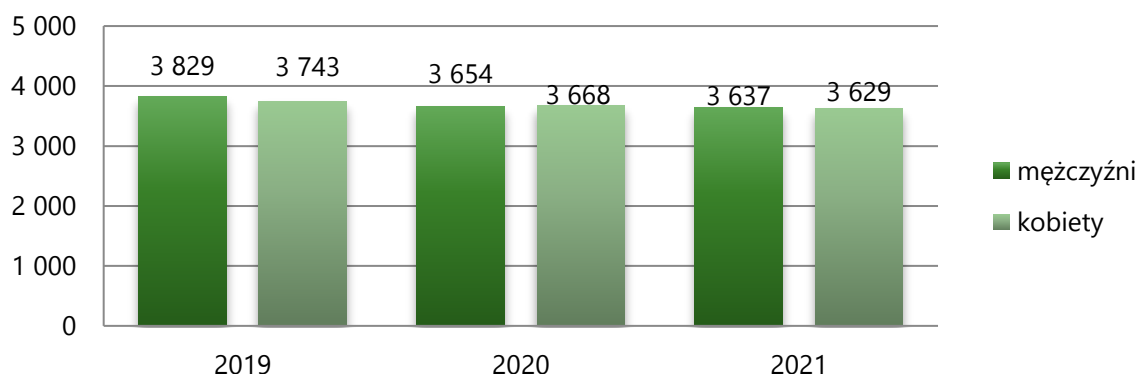
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Piecki w latach 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Analizując strukturę płci mieszkańców gminy Piecki, w 2021 roku dysproporcja między liczbą kobiet a mężczyzn niemal nie występuje, gdyż Gminę zamieszkiwało 3 637 mężczyzn (50,1%) oraz 3 629 kobiet (49,9%). Współczynnik feminizacji w Gminie wyniósł 100, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 100 kobiet.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Piecki na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Piecki w 2021 roku przyrost naturalny kształtował się na poziomie -48, co daje wartość -6,58 na 1 000 ludności. Na przestrzeni lat 2019-2021 można zauważyć, iż przyrost naturalny zawsze przyjmował wartości ujemne, a w 2021 roku był najniższy.

Tabela 2. Liczba urodzeń, zgonów i wartość przyrostu naturalnego w gminie Piecki w na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba urodzeń	75	50	54
liczba zgonów	81	66	102
przyrost naturalny	-6	-16	-48

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Piecki według ekonomicznych grup wieku w roku 2021 przedstawiała się następująco:

- ✓ 18,7% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- ✓ 61,4% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- ✓ 19,9% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w gminie Piecki. Na przestrzeni lat 2019-2021 dostrzegalny był stopniowy spadek udziału osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności, w przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym odnotowane zostało wahanie, natomiast wśród osób w wieku poprodukcyjnym można zaobserwować wzrost. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w całym kraju. W Polsce jest to 18,4% osób w wieku przedprodukcyjnym, 59,1% w wieku produkcyjnym oraz 22,5% w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach)

wyszczególnienie	2019	2020	2021
wiek przedprodukcyjny	18,6	19,0	18,7
wiek produkcyjny	64,2	61,8	61,4
wiek poprodukcyjny	17,2	19,2	19,9

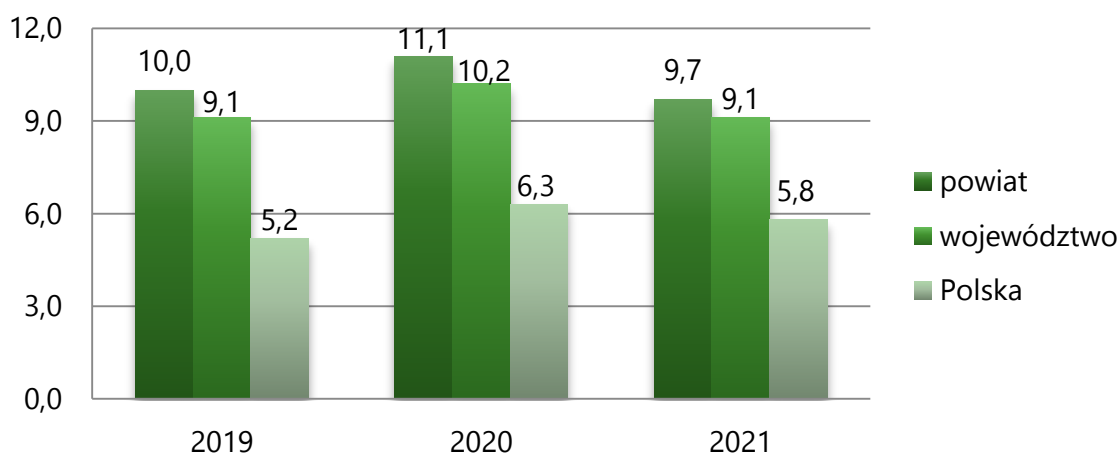
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

3. Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, przedstawiona została więc stopa bezrobocia w powiecie mrągowskim. W 2021 roku wynosiła ona 9,7%, a więc była nieco wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie warmińsko-mazurskim oraz znacznie przewyższała tę w kraju. Na przestrzeni lat 2019-2021 stopa bezrobocia w powiecie ulegała wahaniom, a najwyższą wartość osiągnęła w 2020 roku, co może być skutkiem pandemii COVID-19. W przypadku województwa warmińsko-mazurskiego, jak i całego kraju, również zauważalne są wahania tego wskaźnika na przestrzeni ostatnich lat. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

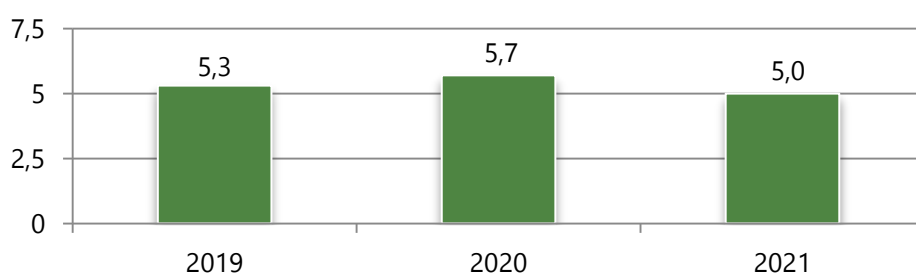
Wykres 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie mrągowskim na przestrzeni lat 2019-2021 w porównaniu do województwa warmińsko-mazurskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2021 roku wskaźnik bezrobocia, tj. stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym w gminie Piecki wyniósł 5,0%. Na przestrzeni lat 2019-2021 zauważyć można, iż wskaźnik ten ulegał wahaniom – w 2019 roku wynosił 5,3%, w 2020 roku – 5,7%, z kolei w 2021 roku – 5,0%.

Wykres 4. Wskaźnik bezrobocia – liczba bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym na przestrzeni lat 2019-2021 (w procentach)

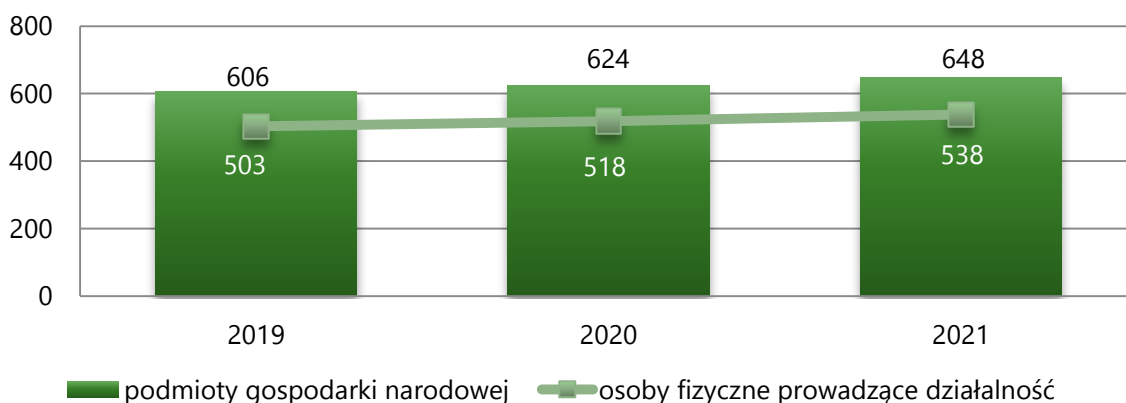

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Piecki na koniec 2021 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 648 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 538 (83%). Podobnie

sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Piecki ulegała wzrostowi.

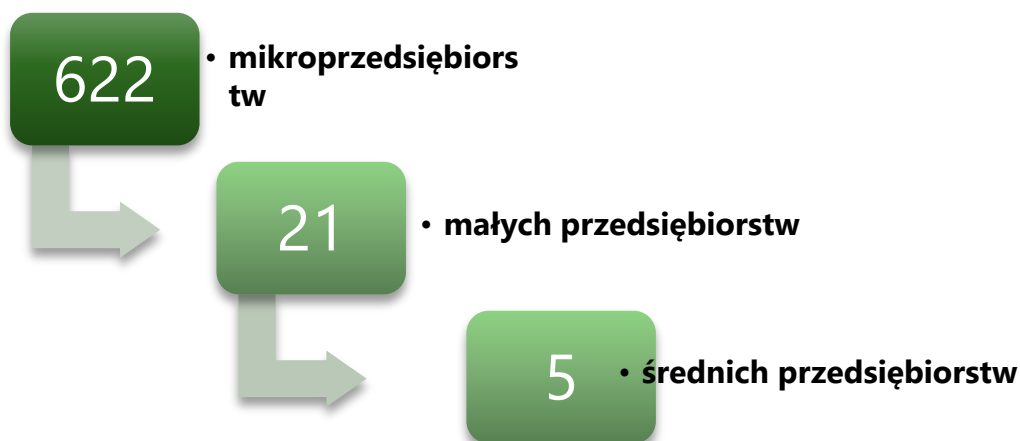
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2021 roku największą liczbę podmiotów gospodarczych działających w gminie Piecki według klas wielkości stanowiły mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – było ich 622 (stan na koniec 2021 roku). Ponadto, na terenie Gminy działało 21 małych przedsiębiorstw, zatrudniających 10-49 pracowników oraz 5 średnich przedsiębiorstw będących miejscem pracy dla 50-249 osób.

Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Piecki według klas wielkości (stan na koniec 2021 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

4. Edukacja i wychowanie

W roku 2021 gmina Piecki była organem prowadzącym dla dwóch szkół podstawowych, czterech oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych oraz 6-oddziałowego Przedszkola Samorządowego.

W skład **bazy oświatowej** gminy Piecki wchodziły do września 2022 roku:

- ✓ Szkoła Podstawowa im. Karola Wojtyły w Pieckach obejmująca klasy I-VIII,
- ✓ Szkoła Filialna w Krutyńcu włączona w strukturę Szkoły Podstawowej im. Karola Wojtyły w Pieckach, obejmująca 1 oddział przedszkolny oraz klasy 0 i II,
- ✓ Szkoła Filialna w Dłużcu włączona w strukturę Szkoły Podstawowej im. Karola Wojtyły w Pieckach, obejmująca 1 oddział przedszkolny oraz klasy 0, II i III,
- ✓ Szkoła Podstawowa w Nawiadach obejmująca 1 oddział przedszkolny oraz klasy 0-VIII,
- ✓ Samorządowe Przedszkole „Słoneczny Zakątek” w Pieckach, obejmujące 6 oddziałów.

W roku szkolnym 2022/2023 nie funkcjonowały szkoły filialne. Łączna liczba uczniów uczęszczających roku szkolnym 2020/2021 do wszystkich placówek oświatowych na terenie gminy Piecki wynosiła 730 dzieci, co stanowi wzrost o 6,9% w stosunku do roku 2019 oraz spadek o 2% względem 2020 roku. Liczba dzieci w przedszkolach w 2021 roku wyniosła 144 i tym samym była o 4 wyższa niż w poprzednich analizowanych latach.

Ponadto na obszarze Gminy działalność prowadzi Klub Dziecięcy „Słoneczko” oferujący opiekę nad dziećmi od roku do trzech lat. Statutowa liczba miejsc wynosi 30.

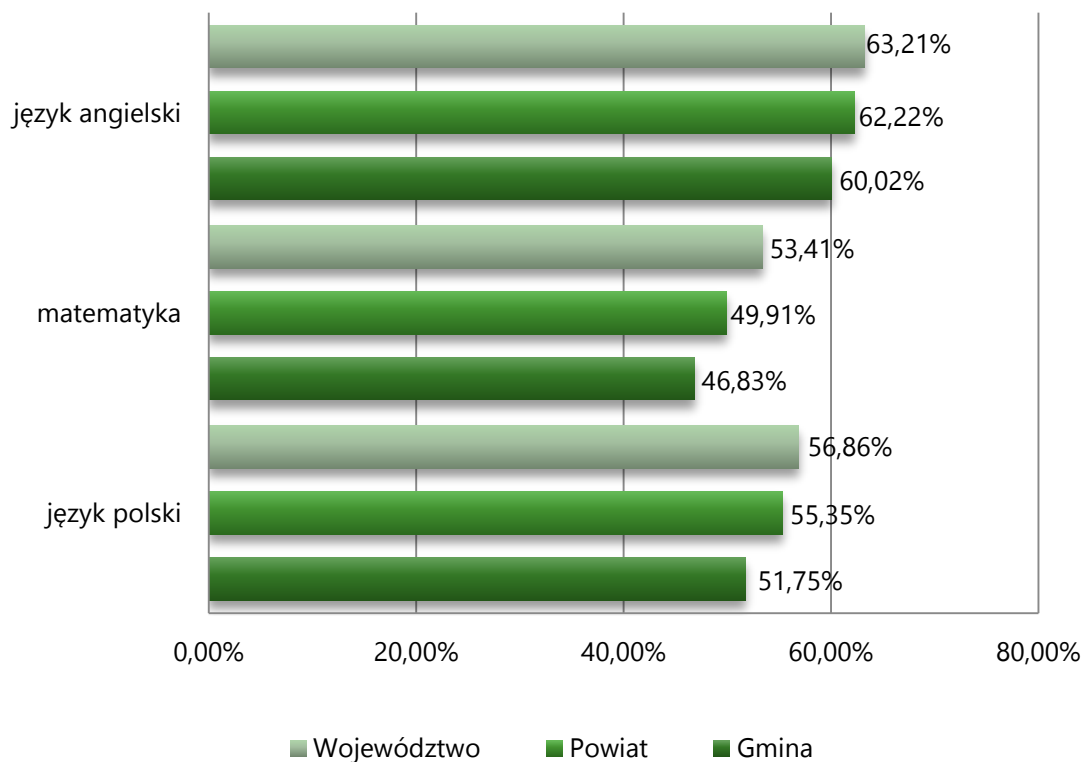
Tabela 4. Liczba uczniów i przedszkolaków w placówkach na terenie gminy Piecki w latach 2019-2021 (stan na 30.09. każdego roku)

	2019	2020	2021
Samorządowe Przedszkole „Słoneczny Zakątek”	140	140	144
szkoły podstawowe wraz z oddziałami przedszkolnymi	543	605	586
RAZEM	683	745	730

Źródło: Raport o stanie Gminy Piecki za 2019, 2020 i 2021 rok

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Piecki, powiatu mrągowskiego i województwa warmińsko-mazurskiego. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Gminy uzyskali nieco gorsze wyniki ze wszystkich części niż młodzież z całego powiatu oraz województwa.

Wykres 6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2022 roku uczniów z terenu gminy Piecki, powiatu mrągowskiego i województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

5. Kultura, sport i rekreacja

Aktywność kulturalna na terenie Gminy prowadzona jest przez **Gminny Ośrodek Kultury „Pegaz”** oraz **Gminną Bibliotekę Publiczną im. Ernsta Wiecherta**. Jednostki te umożliwiają rozwój i zaspokajanie potrzeb czytelniczych, informacyjnych i kulturalno-oświatowych lokalnej społeczności.

W 2021 roku Gminny Ośrodek Kultury „Pegaz” zorganizował następujące imprezy i wydarzenia: Dzień Dziecka w „Pegazie”, wycieczka szlakiem Ernsta Wiecherta, Wakacje z Pegazem (dofinansowanie projektu Fundacja PFR), Tańcz (dofinansowanie Fundacja PZU), Dzień otwarty w „Pegazie”, Na tropie Jesieni, Przedszkolaki w „Pegazie”, Zaczarowany Ogród, Święto Niepodległości, Mikołaj na trasie, Jarmark Mikołajkowy. Co więcej, zorganizowano również następujące imprezy plenerowe: Piknik na placu zabaw – OSA Piecki, Kwiatowe inspiracje, Pieckowiada oraz Dożynki Gminne.

W ramach Gminnego Ośrodka Kultury „Pegaz” działalność prowadzi również kino – w 2021 roku zorganizowano 10 seansów filmowych, skupiających 537 uczestników.

Ponadto, oferta kulturalna uzupełniona jest przez Muzeum Regionalne im. Walentyny Dermackiej z Sapiehów w Pieckach, będące jedną z jednostek organizacyjnych Gminy Piecki, będącą w strukturze Gminnego Ośrodka Kultury „Pegaz”. Jest to lokalne muzeum polskiej sztuki ludowej utworzone przez Walentynę i Marię Dermackie, w którego zbiorach znajdują się przede wszystkim gliniane figurki nawiązujące do tradycji, obrzędów i zwyczajów polskiej wsi, a także przedmioty codziennego użytku, czy też zbiory literatury z zakresu twórczości ludowej. W ramach jego działalności w 2021 roku zorganizowano następujące imprezy plenerowe: Noc Muzeów, Kwiatowe Inspiracje, Festiwal Ceramiki, Szanty w Muzeum oraz Święto Chleba.

W 2021 roku Biblioteka w zakresie działalności kulturalnej zorganizowała: spotkanie autorskie z Aleksandrą Żabińską, warsztaty czytelnicze „Wakacje

z Pegazem”, Święto Chleba, Noc Bibliotek, lekcje biblioteczne, spotkanie autorskie z Joanną Jax, spotkanie autorskie z Katarzyną Enerlich oraz warsztaty tworzenia kartek świątecznych. Ponadto, przeprowadzono wiele wydarzeń w formie on-line, takich jak: konkurs plastyczny – Zima, Zimowe spotkania z Pegazem, wernisaż figurek Władysław Prucnal „Babcia i dziadek”, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Maski Karnawałowe - warsztaty, konkurs plastyczny „Moja mała ojczyzna, mój dom, moje miejsce na ziemi”, Dzień Kobiet – koncert, Dzień Mężczyzny – koncert, warsztaty wielkanocne, Wielkanocne Ciekawostki oraz konkurs na samodzielnie wykonaną kartkę świąteczną.

Analizując wartości wskaźnika dotyczącego księgozbioru bibliotek na 1000 ludności, na przestrzeni lat dostrzegalny jest jego systematyczny wzrost – w 2021 roku wynosił on 3 984,9, natomiast odmienna sytuacja występowała w przypadku czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności.

Tabela 5. Księgozbiór bibliotek oraz czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Piecki w latach 2019-2021

Wskaźnik	2019	2020	2021
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	3 720,2	3 917,1	3 984,9
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	81	73	72

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

6. Opieka zdrowotna

Według danych GUS, na terenie gminy Piecki w 2021 roku funkcjonowały **4 przychodnie zdrowia** – Przychodnia Lekarska SANUS, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Zdrowia „TROSKA” Sp.J., Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego „CURAT” oraz Gabinet Fizjoterapii.

W 2021 roku lekarze udzielili 29 529 porad lekarskich, co w porównaniu do lat poprzednich stanowi znaczny spadek (26,3% w stosunku do roku 2019 oraz 18,7% względem roku 2020).

Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące udzielonych porad w gminie Piecki w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba porad udzielonych przez lekarzy	40 086	36 341	29 529

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

7. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W gminie Piecki w ramach zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa funkcjonuje **Posterunek Policji**, który funkcjonuje w strukturze Komendy Powiatowej Policji w Mrągowie.

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewnia **5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej** – OSP Machary, OSP Stare Kiełbonki, OSP Piecki, OSP Nawiady oraz OSP Krutyń.

Na przestrzeni lat zauważalne są wahania w zakresie liczby pożarów, których w 2021 roku odnotowano 24, co stanowi spadek o 7,7% w stosunku do 2019 roku oraz o 31,4% w porównaniu do roku 2020. W latach 2019-2021 dostrzegalny jest również znaczny wzrost liczby miejscowych zagrożeń, a najwięcej alarmów fałszywych odnotowano w roku 2021 (12). Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Działania ratowniczo-gaśnicze w gminie Piecki w latach 2019-2021

	2019	2020	2021
pożary	26	35	24
miejscowe zagrożenia	72	76	123
alarmy fałszywe	8	1	12
ogół zdarzeń	106	112	159

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

8. Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokoić podstawowe potrzeby, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem⁸.

Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury, czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym⁹.

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp.

⁸ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej, str. 10.

⁹ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, EStrateg. Model włączenia ekonomii społecznej do lokalnych strategii i programów, Biblioteka Ekonomii Społecznej i Solidarnej, 2021.

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyszczególnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ES zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

OBSZARY ROZWIJANIA WSPÓŁPRACY MIĘDZY PODMIOTAMI EKONOMII SPOŁECZNEJ A SAMORZĄDAMI

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość *działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych*, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji

zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Zdefiniowane poniżej usługi społeczne są ściśle związane z katalogiem zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 8. Zakres usług społecznych oraz zadań publicznych

Katalog usług społecznych z zakresu:	Zadania publiczne w obszarze:
polityki prorodzinnej	✓ działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
wspierania rodziny	✓ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ✓ działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
systemu pieczy zastępczej	✓ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
pomocy społecznej	✓ pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
promocji i ochrony zdrowia	✓ ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
wspierania osób niepełnosprawnych	✓ działalności na rzecz osób niepełnosprawnych
edukacji publicznej	✓ nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania
przeciwdziałania bezrobociu	✓ promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
kultury	✓ kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
kultury fizycznej i turystyki	✓ wspierania i upowszechniania kultury fizycznej ✓ turystyki i krajoznawstwa
pobudzania aktywności obywatelskiej	✓ działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych ✓ upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji ✓ udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ✓ upowszechniania i ochrony praw konsumentów

mieszkalnictwa	✓ tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
ochrony środowiska	✓ ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
reintegracji zawodowej i społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ✓ działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ✓ działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości ✓ rewitalizacji ✓ działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ✓ działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmocnienia integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, w tym:

- ✓ udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa,
- ✓ działalności charytatywnej,
- ✓ podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- ✓ działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego,
- ✓ działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn,
- ✓ działalności na rzecz integracji cudzoziemców,
- ✓ działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- ✓ ratownictwa i ochrony ludności,
- ✓ promocji i organizacji wolontariatu,

- ✓ działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej,
- ✓ porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- ✓ obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
- ✓ pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą,
- ✓ działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
- ✓ pomocy Polonii i Polakom za granicą,
- ✓ działalności na rzecz kombatanów i osób represjonowanych,
- ✓ działalności na rzecz weteranów,
- ✓ promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą,
- ✓ przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji.

W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- ✓ otwarty konkurs ofert,
- ✓ „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- ✓ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- ✓ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,
- ✓ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje z kolei poprzez zlecenie zadań w formie:

- ✓ zlecenia usług,
- ✓ zlecenia instytucji,
- ✓ bonu na aktywność (regranting),
- ✓ kooperacyjnego rozwiązania problemów.

Na terenie gminy Piecki **nie funkcjonują przedsiębiorstwa społeczne**. Rozwijanie sektora ekonomii społecznej i współpracy publiczno-pozarządowej możliwe jest przy aktywnym udziale **lokalnych organizacji pozarządowych**, których celem działalności jest budowa kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizację grup społecznych i jednostek do większej aktywności „obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej”¹⁰.

Na obszarze gminy Piecki funkcjonują organizacje pozarządowe w tym takie, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy Gminy z NGO określone są w Programie współpracy z organizacjami pozarządowym oraz innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Współpraca ta w 2021 roku prowadzona była w formie niefinansowej oraz finansowej. W zakresie pierwszej formy współpracy, odbywała się ona poprzez udzielanie doradztwa podczas wypełniania dokumentów, udostępniania sprzętu oraz obiektów gminnych na realizację zadań, a także promowano działalność i osiągnięcia organizacji pozarządowych na stronie internetowej Gminy. W ramach finansowej formy współpracy zlecano zadania publicznych, a kwota środków publicznych przeznaczonych na ich realizację w 2021 roku wynosiła 219 000,00 zł.

¹⁰ J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269.

9. Pomoc społeczna

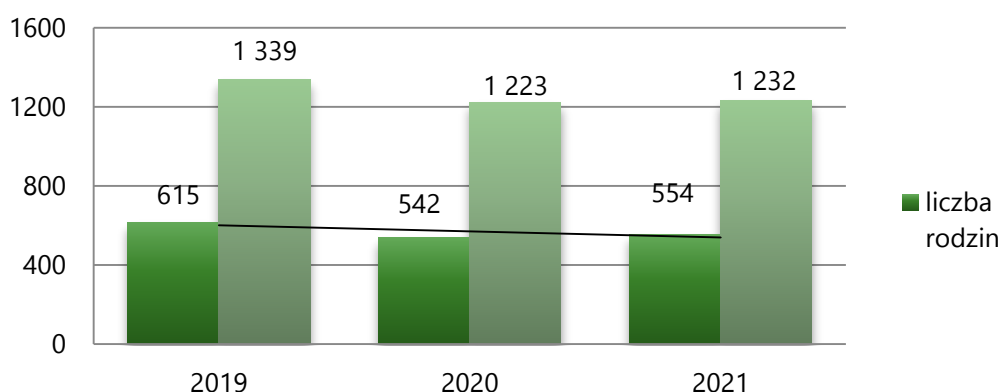
Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹¹.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Piecki jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. GOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami wójta oraz uchwałami Rady Gminy.

Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Piecki ulegała wahaniom – w 2021 roku z pomocy skorzystały 554 rodziny – to o 2,2% więcej niż w roku ubiegłym i jednocześnie o 9,9% mniej niż w 2019 roku. W stosunku do 2019 roku zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Dynamikę zmian obrazuje naniesiona na wykres linia trendu.

¹¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.).

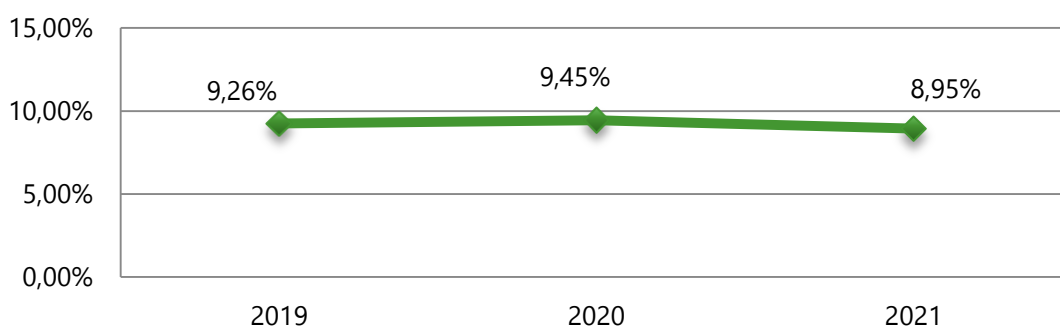
Wykres 7. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Piecki w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 tysiąc mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2019-2021 wartość tego wskaźnika ulegała wahaniom. W 2021 roku wyniósł on 8,95%, w 2020 roku – 9,45%, natomiast w 2019 roku – 9,26%. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 8. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2021 roku korzystających z tego typu pomocy było 312 osób w wieku produkcyjnym, 146 osób w wieku przedprodukcyjnym oraz 31 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest nieznaczna dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej kobiet było nieco mniej niż mężczyzn (udział kobiet – 48%, udział mężczyzn – 52%).

W porównaniu do 2020 roku dostrzec można spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz niewielki wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej. Szczegółowe dane zaprezentowano w kolejnej tabeli.

Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2019-2021

wiek	2019		2020		2021	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	86	38	250	104	146	63
produkcyjny	302	133	415	193	312	146
poprodukcyjny	43	34	26	21	31	26
ogółem	431	205	691	318	489	235

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

W 2021 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 561 mieszkańcom gminy Piecki, natomiast świadczenie niepieniężne 305 osobom. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba osób otrzymujących zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne ulegała wahaniom. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 10. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
świadczenie pieniężne	481	571	561
świadczenie niepieniężne	331	402	305

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie zmniejszyła się z 290 w 2019 roku do 226 w 2021 roku. Oznacza to spadek o 22,1%. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2021 roku są znikome – kobiety stanowiły

51,8% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a mężczyźni – 48,2%.

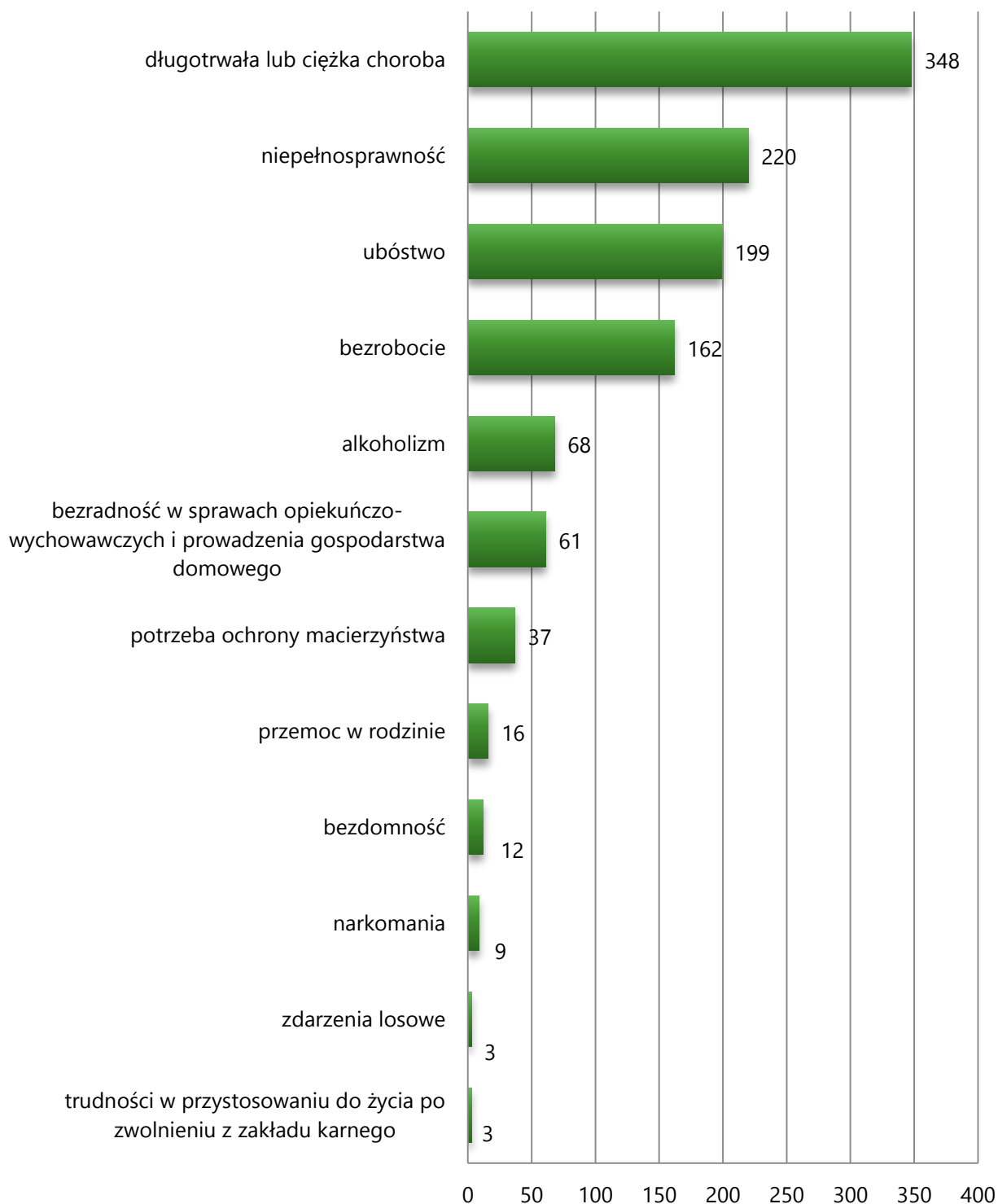
Tabela 11. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2019-2021

płeć	2019	2020	2021
kobiety	128	128	117
mężczyźni	162	156	109
ogółem	290	284	226

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 i 2021 rok

W 2021 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Piecki była długotrwała lub ciężka choroba – z tego powodu pomoc otrzymało 348 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajdowała się niepełnosprawność (220 rodzin), natomiast na trzecim – ubóstwo (199 rodzin). Wśród powodów udzielania świadczeń charakteryzujących się znaczną ilością rodzin je otrzymujących, znajdowało się także bezrobocie (162 rodziny) oraz alkoholizm (68 rodzin).

Wykres 9. Powody udzielania świadczeń w 2021 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

10. Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Poniżej przedstawione zostały zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Piecki. Należą do nich:

- ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ✓ Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ✓ Punkt Konsultacyjno-Informacyjny,
- ✓ Klub Integracji Społecznej,
- ✓ placówki oświatowe,
- ✓ placówka ochrony zdrowia,
- ✓ Urząd Gminy
- ✓ Gminny Ośrodek Kultury „Pegaz”,
- ✓ Gminna Biblioteka Publiczna im. Ernsta Wiecherta,
- ✓ Środowiskowy Dom Samopomocy,
- ✓ Posterunek Policji,
- ✓ organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

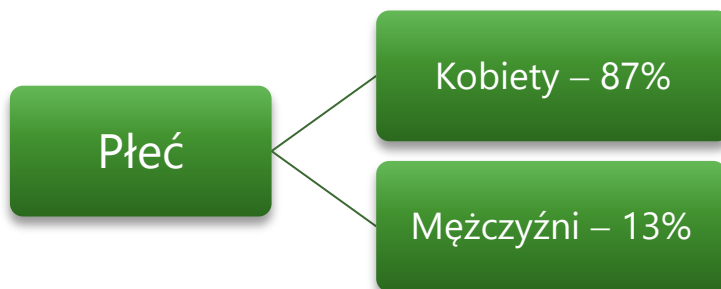
III. Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Piecki, a także skala zjawiska przemocy. Dodatkowo zbadano takie kwestie jak rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie fizyczne i psychiczne oraz sytuacja osób starszych.

1. Struktura badanej próby

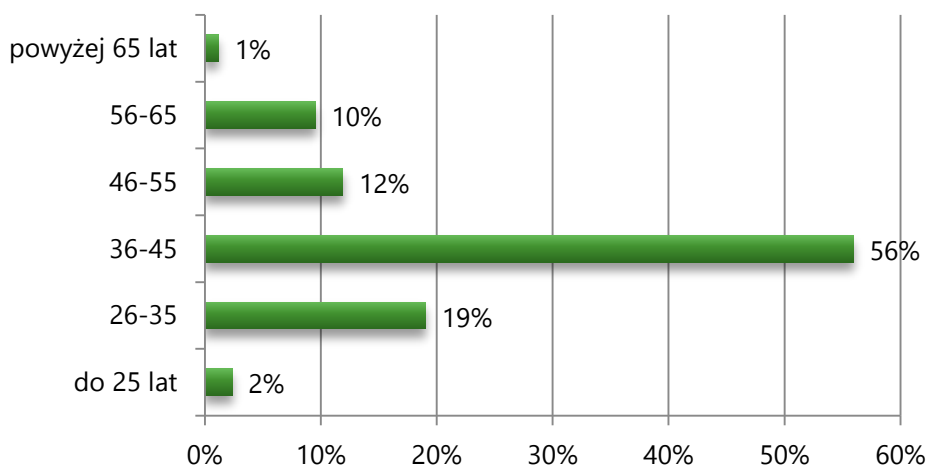
W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Piecki wzięło udział 85 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przewagę miały kobiety – stanowiły one 87% ogółu, zaś mężczyźni – 13%.

Rysunek 5. Płeć: N=85

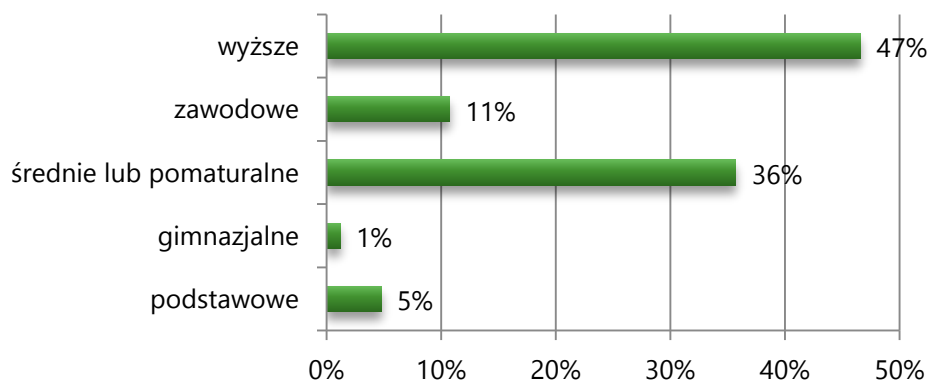
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowią ankietowani mający 36-45 lat (56%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 26-35 lat, (19%), 46-55 lat (12%) oraz 56-65 lat (10%). Udział respondentów w wieku poniżej 25 lat (2%) oraz powyżej 65 roku życia (1%) był najmniejszy.

Wykres 10. Wiek: N=85

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (47%), 36% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, 11% z wykształceniem zawodowym, 5% z wykształceniem podstawowym oraz 1% z gimnazjalnym.

Wykres 11. Wykształcenie: N=85

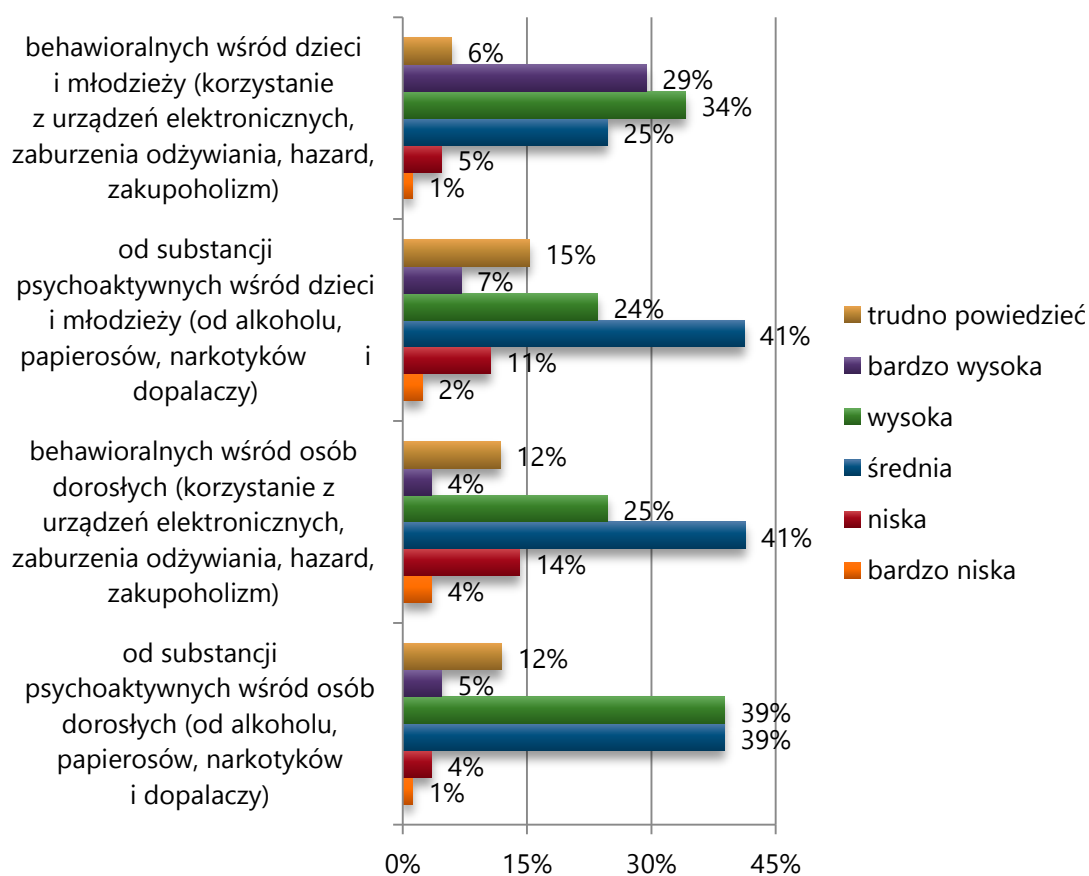

2. Problem uzależnień

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnień odnosiło się do określenia skali występowania tego problemu na terenie Gminy. Opinia respondentów przedstawia się następująco:

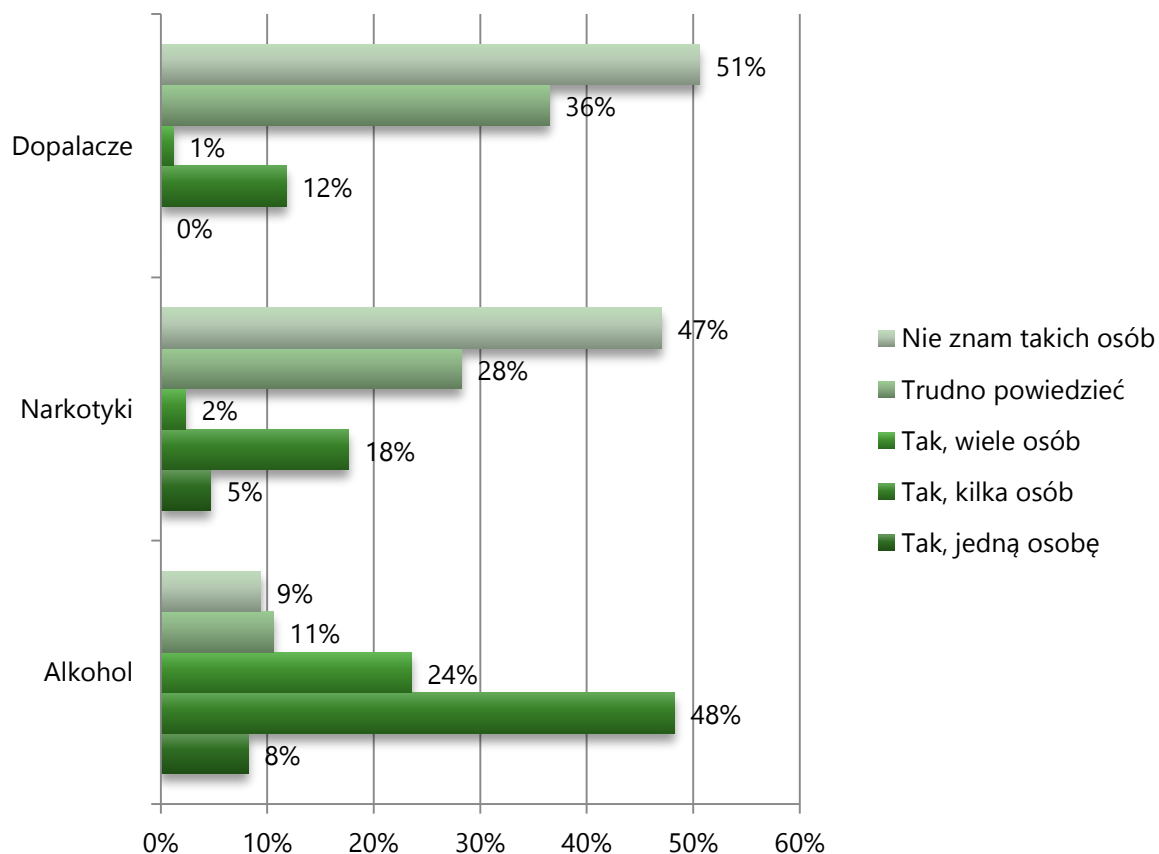
- ✓ w przypadku uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży 63% ankietowanych uważa ten problem za istotny, z kolei brak świadomości występuje u 6% badanych;
- ✓ z występowania problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży zdaje sobie sprawę 31% badanych, z kolei brak świadomości na ten temat ma 15% ankietowanych;
- ✓ w przypadku uzależnień behawioralnych wśród osób dorosłych świadomość o występowaniu problemu posiada 29% respondentów, z kolei 12% badanych nie zdaje sobie z niego sprawy;
- ✓ występowanie problemu w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Gminy dostrzega 44% ankietowanych, natomiast nie zdaje sobie z niej sprawy 12% badanych.

Wykres 12. Jaka jest Pana/i zdaniem skala problemu uzależnień? N=85

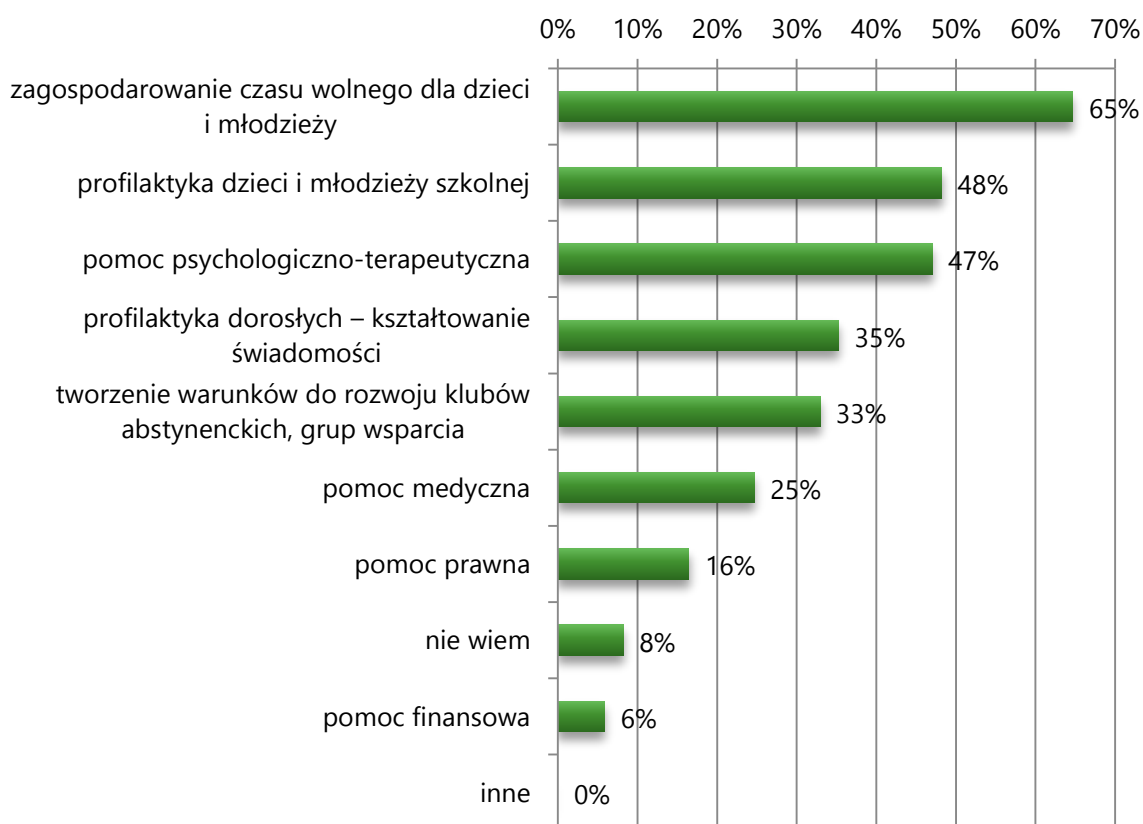
Respondenci zostali również poproszeni o określenie, czy znają w swoim otoczeniu osoby nadużywające alkoholu, narkotyków lub dopalaczy. Analiza uzyskanych danych wskazuje, że mieszkańcy Gminy nadużywają przede wszystkim alkoholu – 48% badanych przyznało, że zna kilka takich osób, 24% ankietowanych zna wiele osób, natomiast 8% respondentów zadeklarowało znajomość jednej osoby nadużywającej alkohol. Średnio co czwarty ankietowany stwierdził, że zna osoby nadużywające narkotyków, w tym 18% ankietowanych zna kilka takich osób, 5% badanych – jedną osobę, z kolei 2% dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu potrafi wskazać wiele osób nadużywających narkotyków. W przypadku uzależnienia od dopalaczy znajomość osób nadużywających tych substancji jest najmniejsza – 12% badanych zna kilka osób, a 1% ankietowanych zadeklarował znajomość wielu takich osób.

Wykres 13. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa, którejś z poniższych substancji? N=85

Kolejne pytanie zadane respondentom dotyczyło określenia działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin. Zebrany materiał badawczy wykazał, że zdecydowana większość respondentów za najważniejsze uznała zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (65%). Blisko połowa ankietowanych wskazała na profilaktykę dzieci i młodzieży szkolnej (48%) oraz zorganizowanie pomocy psychologiczno-terapeutycznej (47%). Średnio co trzeci badany był zdania, że należy skupić się na kwestiach dotyczących profilaktyki dorosłych – kształtowaniu ich świadomości (35%), a także na tworzeniu warunków dla rozwoju klubów abstynenckich oraz grup wsparcia (33%). Pozostali mieszkańcy wskazywali na konieczność organizowania pomocy medycznej (25%), prawnej (16%) oraz finansowej (6%). 8% ankietowanych nie było w stanie wskazać koniecznych działań.

Wykres 14. Jakie działania według Pana/i powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin? N=85

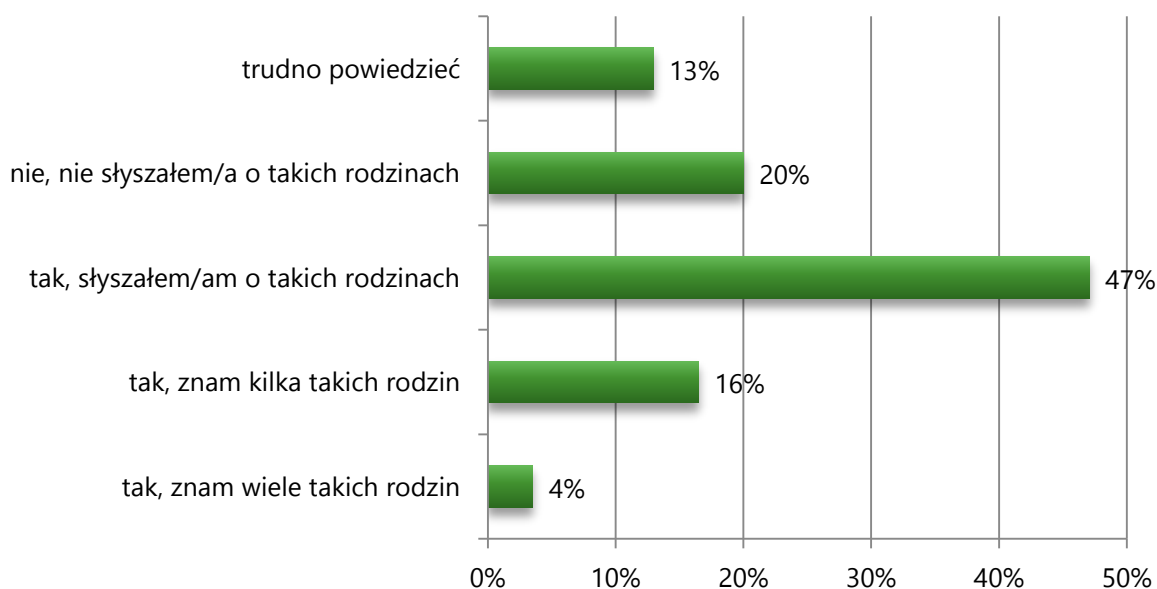

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

3. Problem przemocy

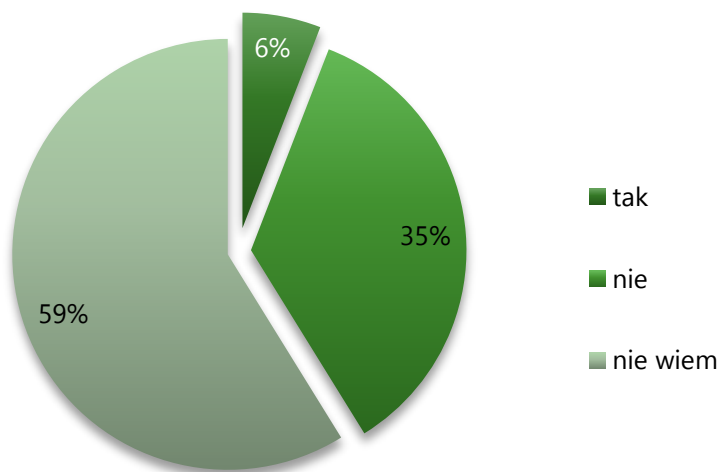
Dalsza część raportu stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość rodzin w swoim najbliższym otoczeniu, które doświadczają problemu przemocy. 4% odpowiedziało, że zna wiele takich, a 16% badanych – kilka rodzin. Blisko połowa ankietowanych przyznała, że słyszała o rodzinach doświadczających przemocy (47%), natomiast co piąty badany stwierdził, że nie zna osób doświadczających przemocy domowej (20%). 13% osób miało trudności z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 15. Czy Pana/i zdaniem na terenie Gminy występuje zjawisko przemocy w rodzinie? N=85

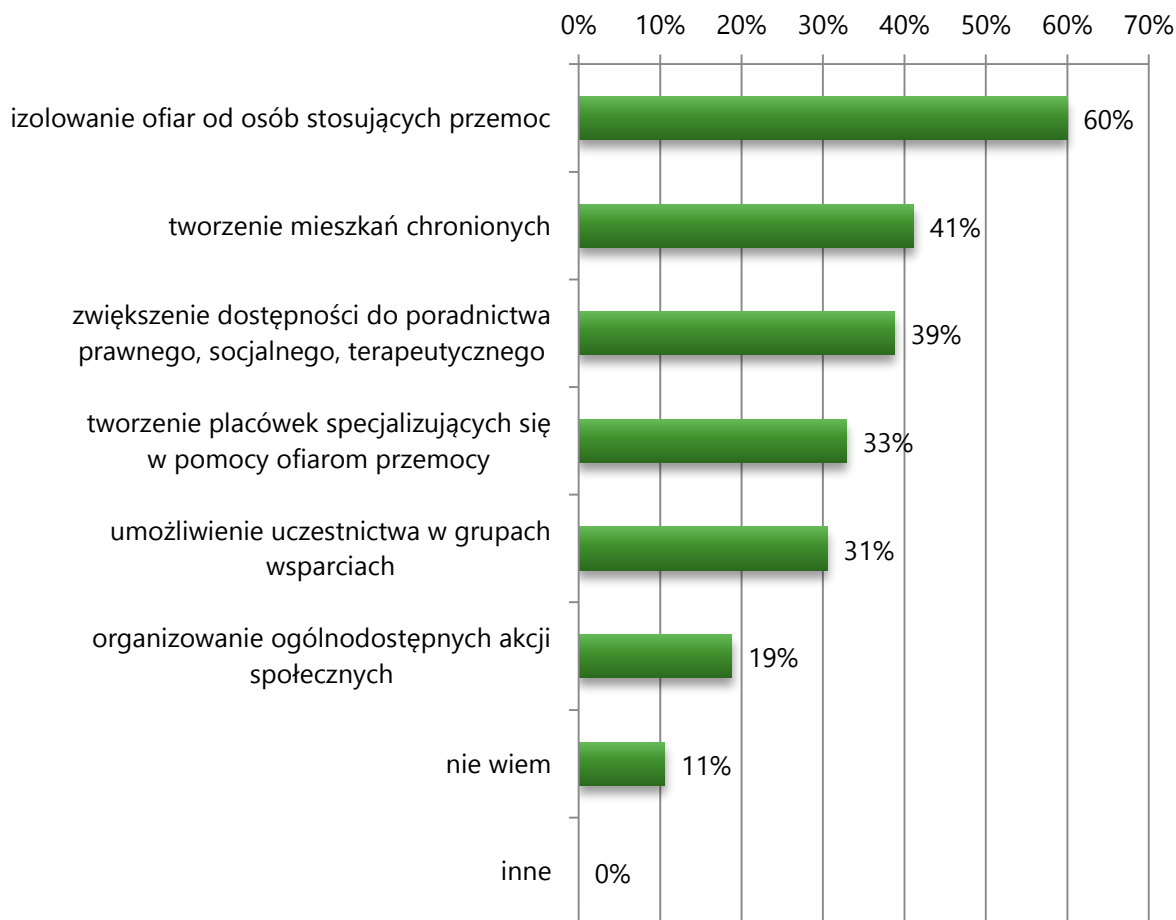
Kolejne pytanie zostało poświęcone poznaniu odpowiedzi na pytanie o poziom oferty wsparcia dla zmagających się z problemem przemocy na terenie Gminy. Średnio co trzeci respondent jest zdania, że dostępna oferta nie jest wystarczająca (35%). Odmienną opinię przedstawiło zaledwie 6% badanych. Ponad połowa ankietowanych zadeklarowała brak wiedzy w tym zakresie (59%).

Wykres 16. Czy Pana/i zdaniem oferta wsparcia dla zmagających się z problemem przemocy na terenie Gminy jest wystarczająca? N=85

W dalszej części ankiety respondenci zostali poproszeni o wskazanie działań pomocowych, które ich zdaniem byłyby najskuteczniejsze wobec ofiar przemocy domowej. Za najważniejsze uznano izolowanie ofiar od osób stosujących przemoc (60%), tworzenie mieszkań chronionych (41%) oraz zwiększanie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego i terapeutycznego (39%). Średnio co trzeci badany wskazał na tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy ofiarom przemocy (33%) oraz umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia (31%), z kolei co piąty respondent za istotne uznał organizowanie ogólnodostępnych akcji (19%). 11% ankietowanych przyznało, że nie ma wiedzy w tym zakresie (9 osób).

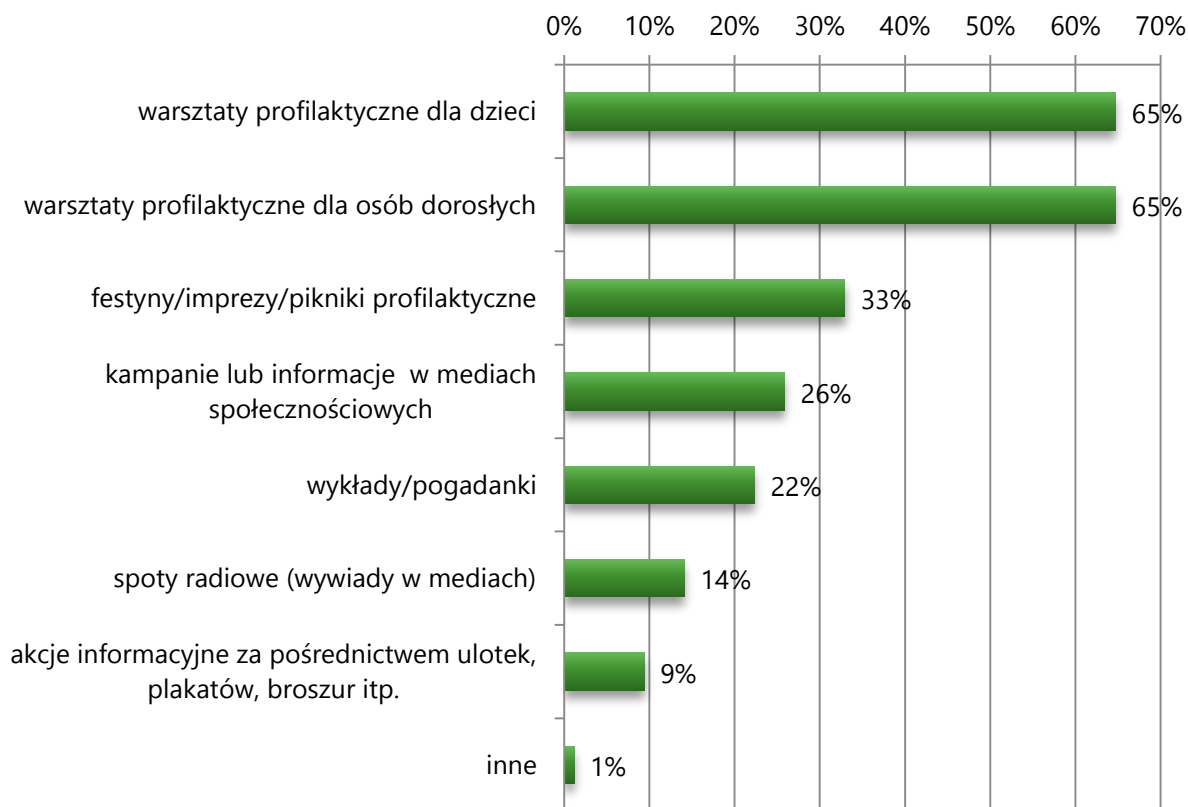
Wykres 17. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec ofiar przemocy domowej? N=85

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Spytaliśmy respondentów również o to, jakie formy działań profilaktycznych przyniosą najlepsze efekty jeśli chodzi o zapobieganie przemocy w rodzinie. Analiza materiału badawczego wykazała, że najwięcej osób wskazało na warsztaty profilaktyczne dla dzieci i dorosłych (po 65%). Z kolei co trzeci badany jest zdania, że najlepszym rozwiązaniem jest organizowanie festynów, imprez oraz pikników profilaktycznych (33%). Nieco rzadziej mieszkańcy wskazywali na przygotowywanie kampanii lub udostępnianie informacji w mediach społecznościowych (26%), a także wykłady (22%) oraz spoty radiowe (14%). Pojedyncze odpowiedzi respondentów padały na akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur itp. (9%). Wśród innych odpowiedzi nawiązywano do zagospodarowania czasu wolnego oraz działań mających na celu większą integrację społeczności lokalnej (1%). Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

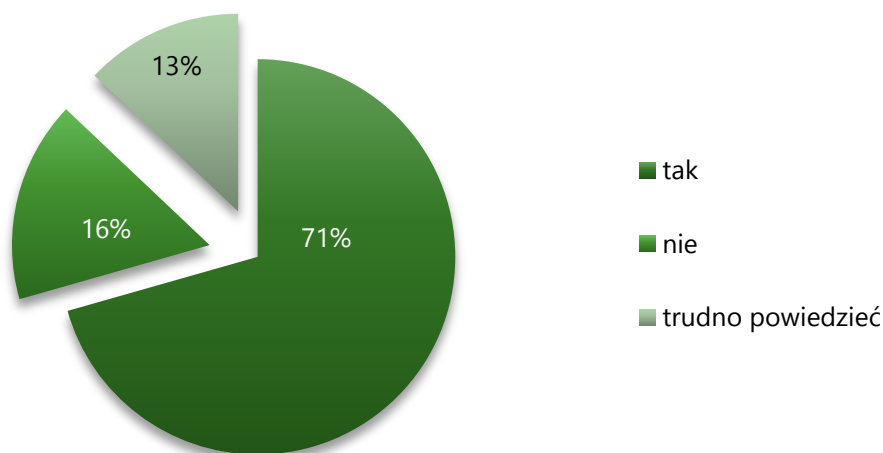
Wykres 18. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty jeśli chodzi o zapobieganie przemocy w rodzinie? N=85

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

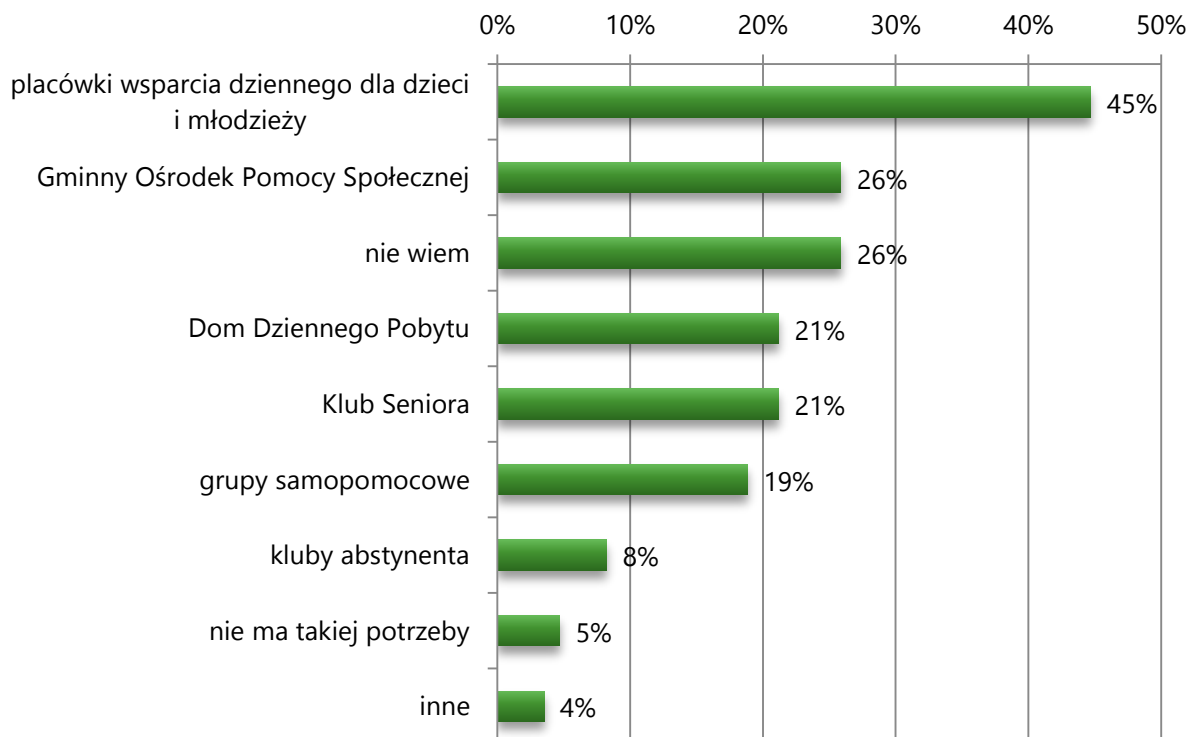
Kolejną analizowaną kwestią było określenie znajomości dorosłych mieszkańców Gminy na temat instytucji, do których można się zgłosić w razie doświadczenia problemów uzależnienia lub przemocy. 71% mieszkańców biorących udział w badaniu stwierdziło, że wie gdzie szukać pomocy. 16% badanych stwierdziło, że nie wie, gdzie może się zgłosić w razie problemów, z kolei co ósmy ankietowany nie potrafił jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie (13%).

Wykres 19. Czy wie Pan/i gdzie szukać pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia lub przemocy? N=85

W dalszej kolejności mieszkańcy Gminy mieli ocenić, czy oferta poszczególnych podmiotów świadczących pomoc społeczną powinna zostać poszerzona. Blisko połowa ankietowanych odpowiedziała twierdząco w zakresie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (45%), z kolei co czwarty badany widzi taką potrzebę w odniesieniu do oferty Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (26%). W ocenie co piątej osoby biorącej udział w badaniu konieczne jest powstanie Domu Dziennego Pobytu, Klubu Seniora (po 21%) oraz grup samopomocowych (19%). 8% ankietowanych twierdzi, że rozwinięcia wymaga oferta pomocowa klubu abstynenta. Wśród innych podmiotów, których oferta wymaga wzbogacenia zdaniem dorosłych mieszkańców gminy Piecki, znalazły się m.in. grupy sportowe oraz koła gospodyń wiejskich (4%). Odmiennego zdania jest natomiast 5% badanych, według których obecna oferta zdecydowanie wystarcza. 26% mieszkańców nie wyraziło swojej opinii w tym aspekcie.

Wykres 20. Czy według Pana/i na terenie Gminy jest potrzeba poszerzenia oferty poniższych podmiotów? N=85

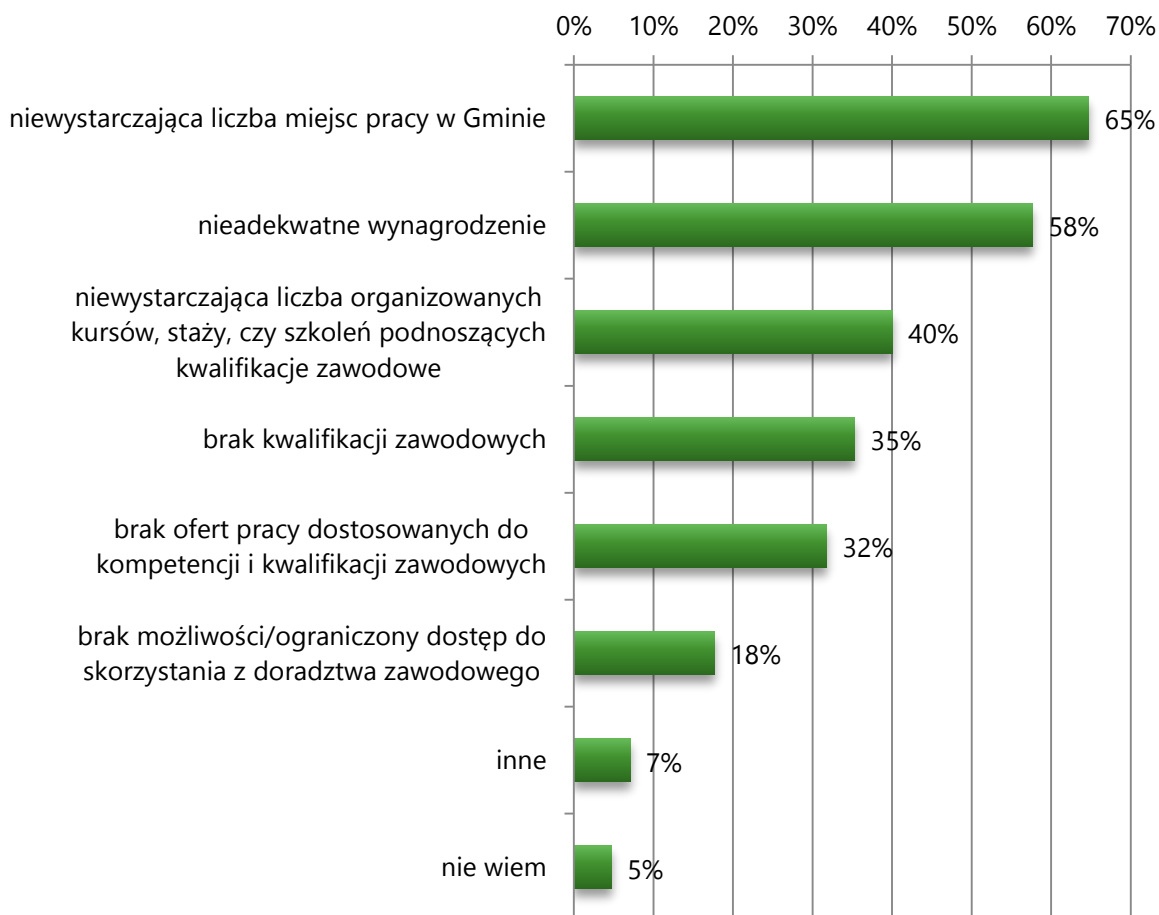
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

4. Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy Piecki. W pierwszym pytaniu badani mieli określić z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Najwięcej, bo 65% mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie. Na drugim miejscu znalazło się nieadekwatne wynagrodzenie (58%), z kolei na trzecim – niewystarczająca liczba zorganizowanych kursów staży, czy szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (40%). W dalszej części mieszkańcy wskazywali na brak kwalifikacji zawodowych (35%) oraz na brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych mieszkańców Gminy (32%). Średnio co piąty badany wymienił brak możliwości/ograniczony dostęp do skorzystania z doradztwa zawodowego (18%). Wśród innych odpowiedzi najczęściej wskazywano na brak chęci do podjęcia pracy oraz połączenia

komunikacyjne niespełniające potrzeb lokalnej społeczności (7%). 5% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 21. Jakie trudności napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=85

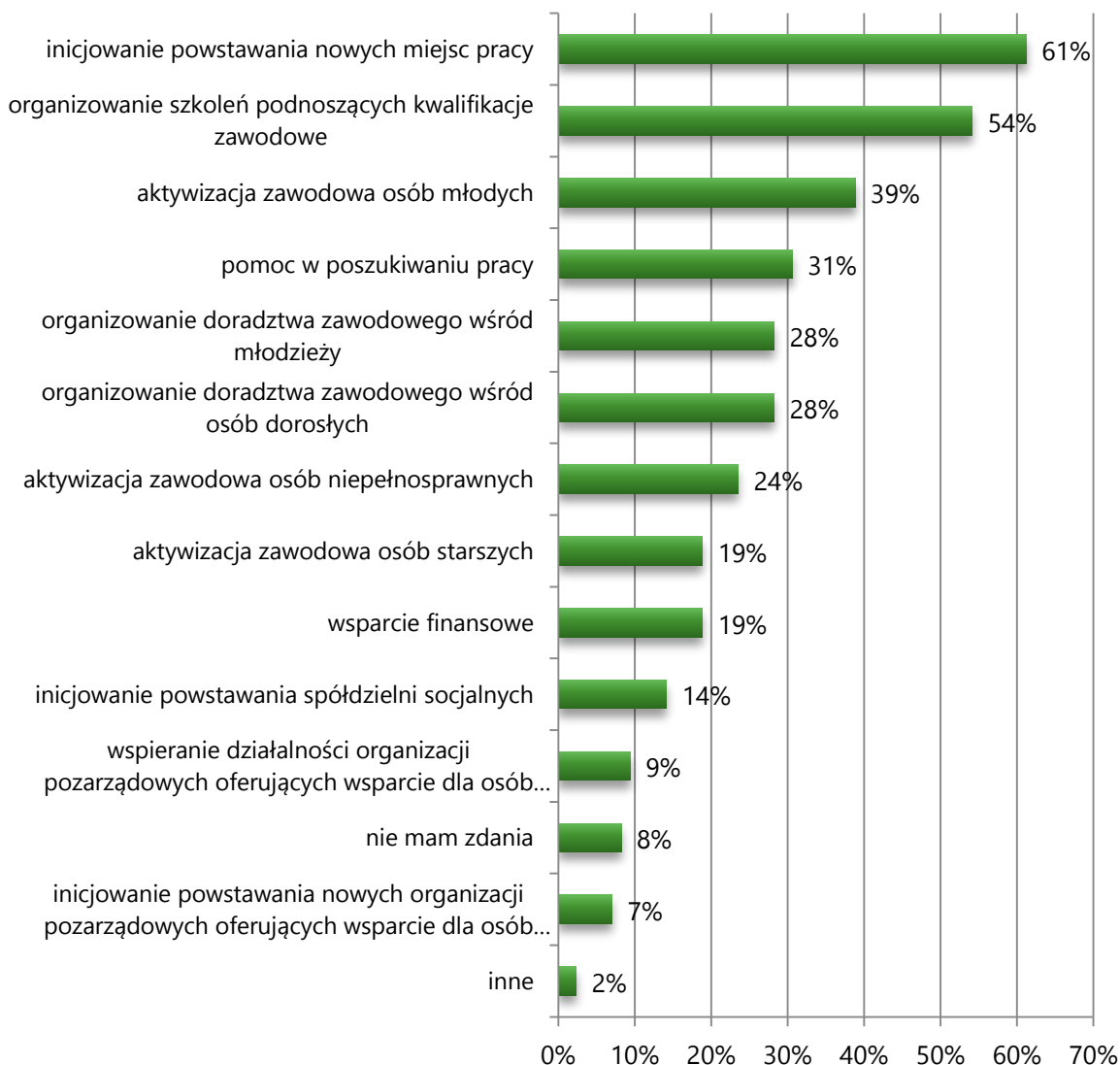

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu mieszkańcy zostali poproszeni o podzielenie się swoją opinią na temat działań, które należy podjąć w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemów występujących wśród osób bezrobotnych. Największy nacisk położono na inicjowanie powstawania nowych miejsc pracy (61%) oraz organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców (54%). Istotną rolę przypisano aktywizacji zawodowej osób młodych (39%) oraz udzielaniu pomocy w poszukiwaniu pracy (31%). Średnio co czwarty ankietowany wskazał na organizowanie doradztwa zawodowego zarówno wśród osób dorosłych, jak i młodzieży (po 28%) oraz aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnościami (24%). Za aspekty mogące

wpłynąć pozytywnie na problem bezrobocia w Gminie uznano również udzielanie wsparcia finansowego, aktywizację zawodową osób starszych (po 19%), a także inicjowanie powstawania spółdzielni socjalnych (14%). Nieco mniejszą wagę ankietowani przywiązywali do kwestii dotyczących wspierania działalności organizacji (9%) oraz inicjowania powstawania nowych podmiotów tego typu (7%). Wśród innych odpowiedzi wskazywano ponownie na poprawę dostępności komunikacyjnej Gminy. 8% respondentów nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

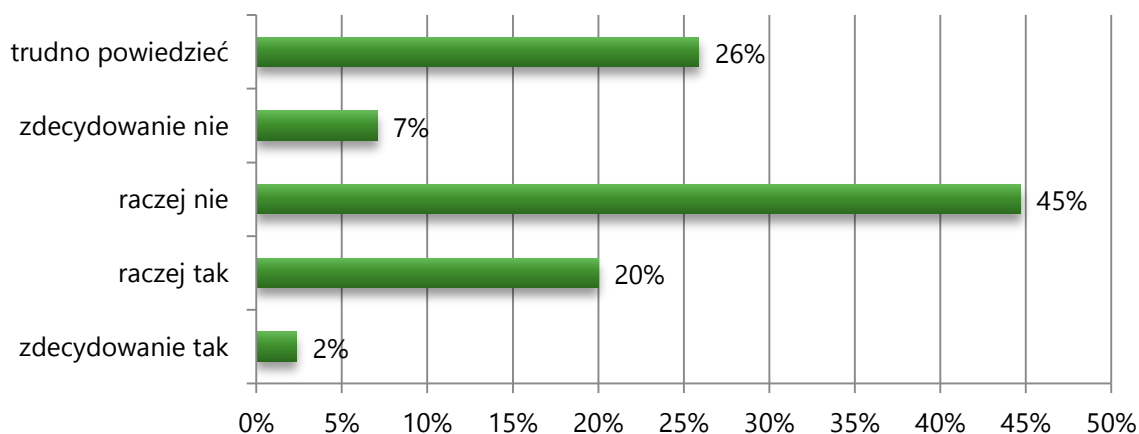
Wykres 22. Jakie działania należy podejmować w szerszym zakresie na terenie Gminy w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemów występujących wśród osób bezrobotnych? N=85

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ostatnie pytanie w tym bloku tematycznym poświęcone było odpowiedzi na pytanie czy lokalny rynek pracy stwarza możliwości zatrudnieniowe dla osób z niepełnosprawnościami. Ponad połowa respondentów odpowiedziała przecząco na to pytanie (52%), z kolei co czwarty ankietowany nie potrafił jednoznacznie ocenić tego aspektu (26%). Pozostali mieszkańcy biorący udział w badaniu zadeklarowali, że osoby z niepełnosprawnościami mają możliwość znalezienia pracy na terenie Gminy (22%).

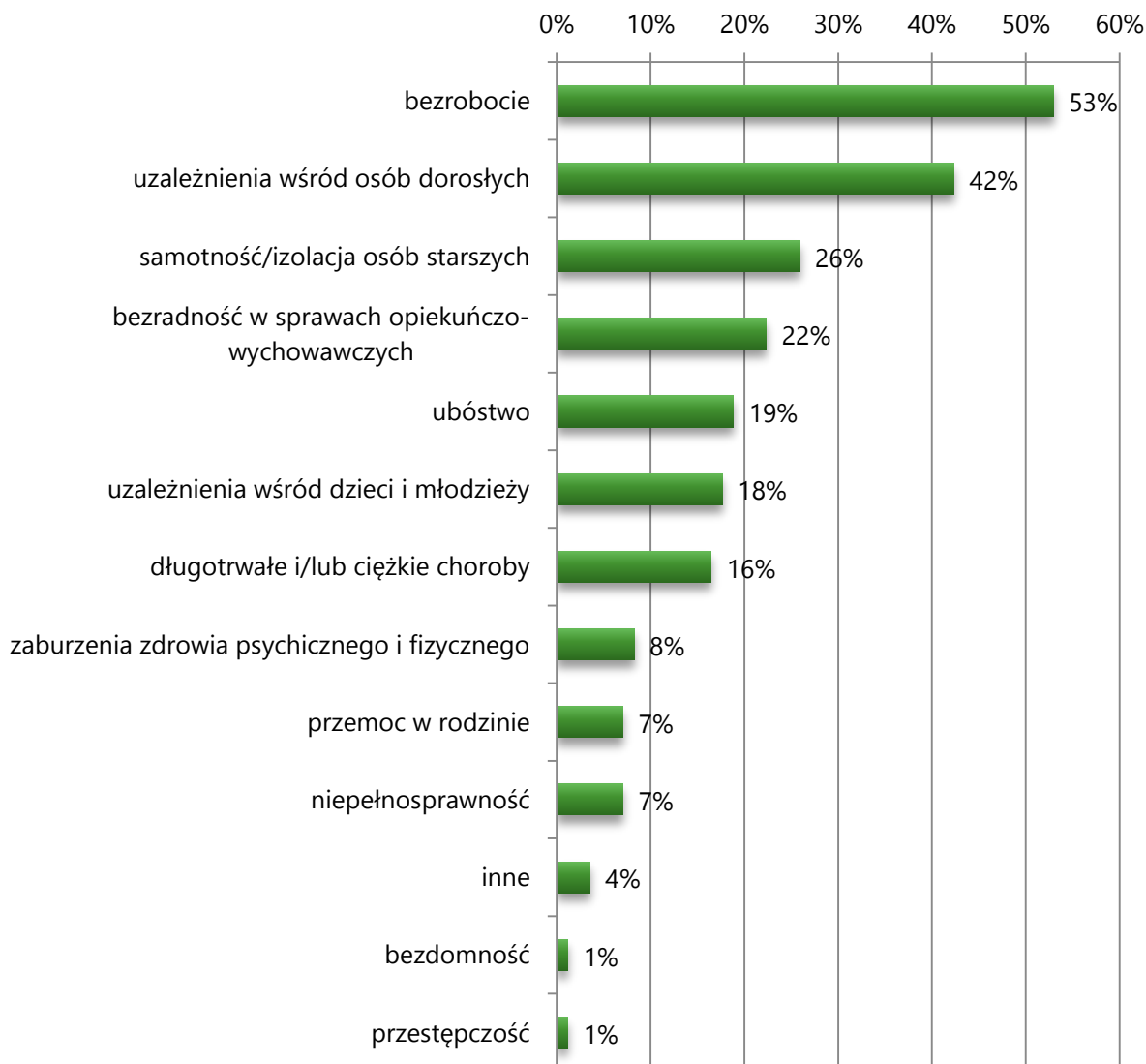
Wykres 23. Czy Pana/i zdaniem lokalny rynek pracy stwarza możliwości zatrudnieniowe dla osób z niepełnosprawnościami? N=85

5. Problemy społeczne

W pierwszym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze gminy Piecki. Za najważniejsze problemy uznano: bezrobocie (53%), uzależnienia wśród osób dorosłych (42%) oraz samotność/izolację osób starszych (26%). Średnio co piąty ankietowany wskazał na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (22%), ubóstwo (19%), a także na uzależnienia wśród dzieci i młodzieży (18%). Z kolei aspektami nie wymagającymi interwencji wydaje się być poziom przestępczości i bezdomność, gdyż zaledwie po 1% ankietowanych stwierdził występowanie tego problemu. Wśród innych odpowiedzi najczęściej wymieniano: *brak miejsc przeznaczonych do rekreacji na terenie Gminy* oraz *niezadowalający dostęp do transportu publicznego* (4%).

Wykres 24. Jakie Pana/i zdaniem są największe problemy społeczne na terenie Gminy? N=85

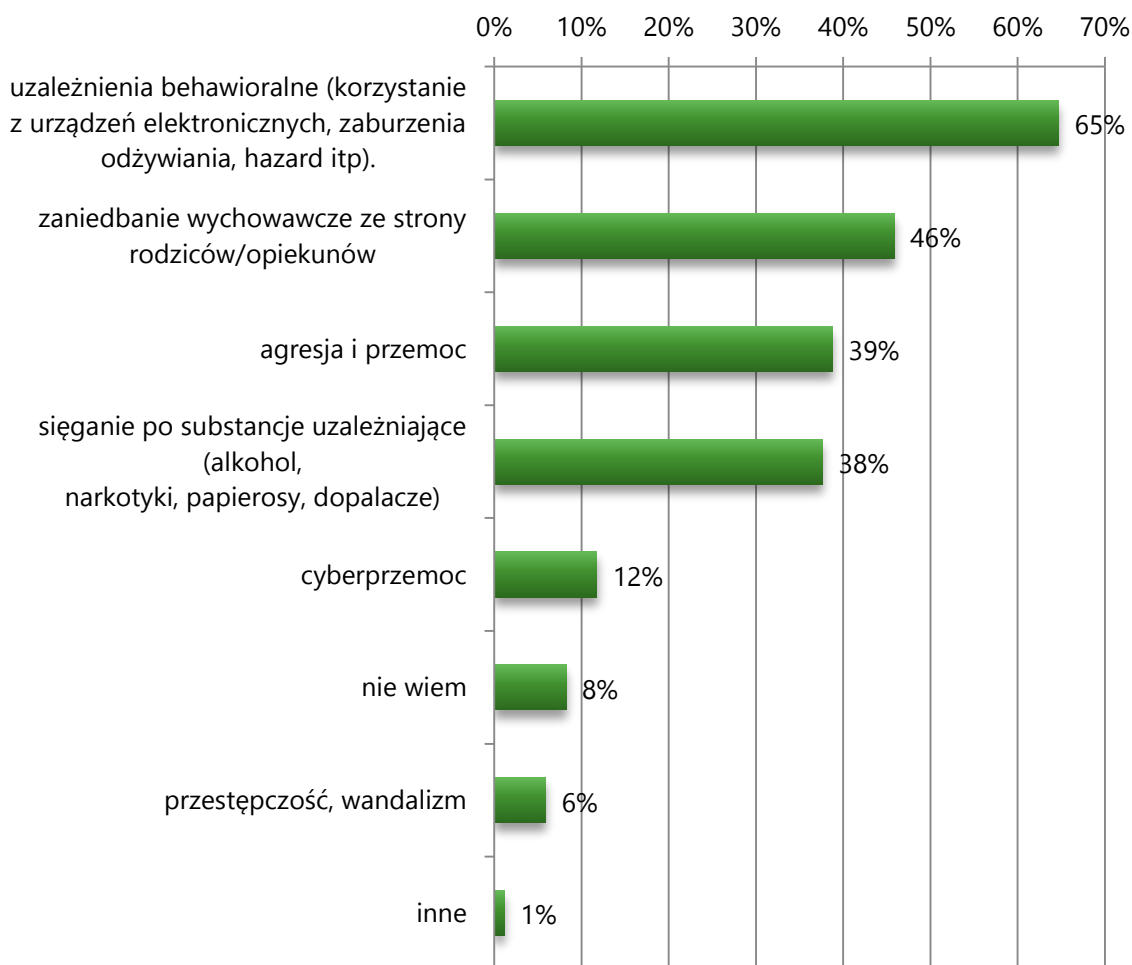

*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

Mieszkańcy mieli również możliwość określenia najważniejszych problemów społecznych wśród dzieci i młodzieży. Za najważniejsze uznano: uzależnienia behawioralne (65%) oraz zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców/opiekunów (46%). Istotne znaczenie z punktu widzenia dorosłych mieszkańców ma także agresja i przemoc (39%), a także sięganie po substancje uzależniające (38%). Średnio co ósmy badany wskazał na cyberprzemoc (12%), z kolei 6% ankietowanych zadeklarowało, że znaczący problem wśród najmłodszych mieszkańców Gminy stanowi przestępczość/

wandalizm. Wśród innych odpowiedzi nawiązywano do kwestii związanych z niezadowalającym poziomem edukacji, a dokładniej postawą nauczycieli i stosowanymi przez nich praktykami przekładającymi się na faworyzowanie części uczniów i zaniedbywaniem pozostałych, z kolei 8% respondentów nie potrafiło jednoznacznie określić problemów, które dotyczą dzieci i młodzieży w gminie Piecki.

Wykres 25. Jakie są Pana/i zdaniem największe problemy społeczne wśród dzieci i młodzieży występujące na terenie Gminy? N=85

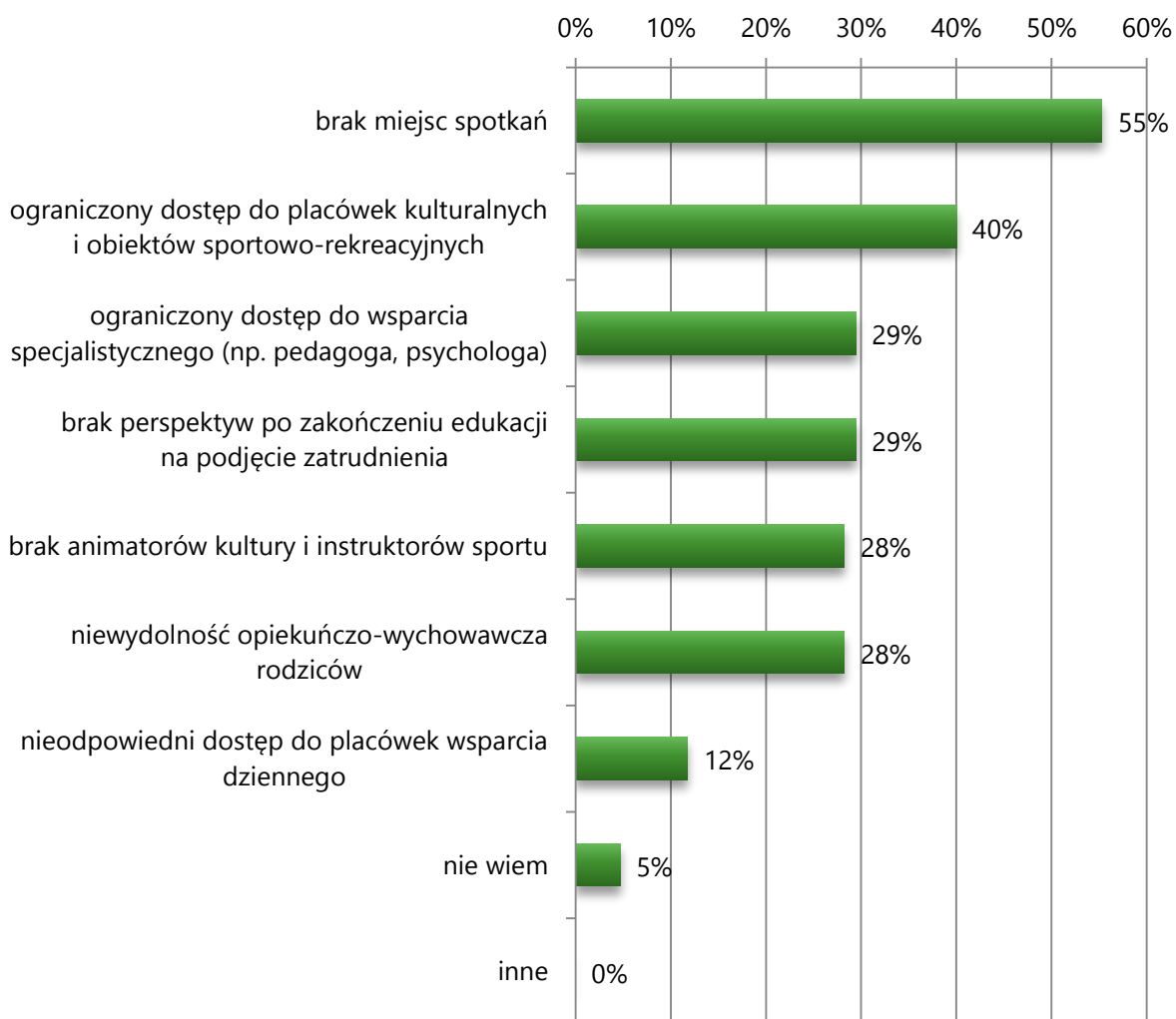

*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie problemów, które ich zdaniem są najczęstszą przyczyną negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy Piecki. Ponad połowa ankietowanych uważa, że najważniejszym aspektem jest brak miejsc spotkań (55%), natomiast zdaniem 40%

badanych istotne znaczenie ma ograniczony dostęp do placówek kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych. Dużą wagę przywiązywano także do ograniczonego dostępu do wsparcia specjalistycznego oraz braku perspektyw po zakończeniu edukacji (po 29%). Ponadto, często wskazywano na brak animatorów kultury i instruktorów sportu, a także na niewydolność opiekuńczo-wychowawczą rodziców (po 28%). Średnio co ósmy ankietowany uznał za kluczową kwestię nieodpowiedni dostęp do placówek wsparcia dziennego (12%). 5% respondentów nie potrafiło wskazać przyczyny występowania negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z Gminy.

Wykres 26. Jakie problemy występujące w środowisku lokalnym są Pana/i zdaniem najczęstszą przyczyną negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z Gminy? N=85

*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

Respondenci zostali również poproszeni o wskazanie obszarów, w ramach których należy rozwijać ofertę pomocową w Gminie w celu odpowiedniego i kompleksowego wsparcia rodzin. Zdaniem większości badanych konieczne jest poszerzanie działań w zakresie organizowania alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (66%), a na dalszym miejscu znalazło się organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi (40%) oraz organizowanie warsztatów/zajęć rozwijających zainteresowania (35%). Znaczny odsetek wskazań dotyczył również profilaktyki uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży (28%), zapewnienia specjalistycznej pomocy np. psychologa, pedagoga, logopedy (27%) oraz poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego (po 27%), a także szerokiej profilaktyki uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży (25%). Z opinii 22% ankietowanych wynika również, że w Gminie konieczne jest organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dorosłych, z kolei co piąty respondent wskazał na organizowanie wydarzeń/imprez sprzyjających integracji rodzin (19%). Nieco mniejszy odsetek zaznaczył profilaktykę wśród osób dorosłych (16%) i zapewnienie opieki nad dziećmi do lat 3 (14%). Po 13% wskazań dotyczyło rozwijania kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz zwiększenia bazy placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, natomiast po 12% badanych wskazało na organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze, prowadzenie terapii dla osób stosujących przemoc, a także rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy. Najmniejsza liczba wskazań dotyczyła natomiast organizowania grup wsparcia i grup samopomocowych dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin (2%), prowadzenia działań edukacyjnych i kampanii społecznych (4%), jak również wsparcia asystenta rodziny (9%). Odsetek 4% respondentów stwierdził, iż nie ma zdania w tym obszarze.

Tabela 12. W jakich obszarach widzi Pan/i potrzebę poszerzenia oferty wspierania rodzin na terenie Gminy? N=85

Odpowiedź	%
organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	66%
organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi	40%
organizowanie warsztatów/zajęć rozwijających zainteresowania	35%
profilaktyka uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży	28%
specjalistyczna pomoc (psycholog, pedagog, logopeda, itp.)	27%
poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	25%
organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla osób dorosłych	22%
organizowanie wydarzeń/impresz sprzyjających integracji rodzin	19%
profilaktyka uzależnień i przemocy wśród osób dorosłych	16%
zapewnienie opieki nad dziećmi do lat 3	14%
rozwijanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	13%
zwiększenie bazy placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego	13%
organizowanie grup wsparcia/grup samopomocowych dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze	12%
prowadzenie terapii dla osób stosujących przemoc	12%
rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy	12%
wsparcie asystenta rodziny	9%
organizowanie grup wsparcia/grup samopomocowych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	4%
prowadzenie kampanii społecznych/edukacji społecznej	4%
nie mam zdania	6%
organizowanie grup wsparcia/grup samopomocowych dla osób uzależnionych/dorosłych członków rodziny osoby uzależnionej	12%
inne	0%

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W badaniu przeprowadzonym wśród dorosłych mieszkańców Gminy podjęto się określenia dostępności do usług społecznych kierowanych do rodzin z dziećmi przez realizatorów lokalnej polityki społecznej. Z odpowiedzi respondentów wynika, iż do najpowszechniejszych działań w zakresie wsparcia rodzin należy zapewnienie

opieki przedszkolnej dla dzieci (62%) oraz świadczenie opieki nad dziećmi do lat 3 (36%). Z kolei niską i bardzo niską dostępnością w opinii mieszkańców odznacza się podejmowanie działań mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dla rodzin oraz dzieci i młodzieży (po 42%), a także organizacja zajęć i warsztatów wzmacniających kompetencje wychowawcze rodziców (39%).

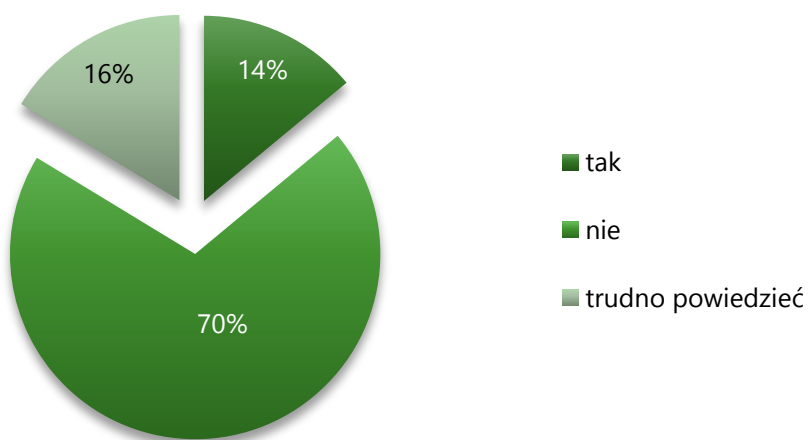
Tabela 13. Jak ocenia Pan/i poziom dostępności do usług w niżej wymienionych obszarach w Gminie? N=85

	<i>Bardzo dobrze</i>	<i>Dobrze</i>	<i>Średnio</i>	<i>Źle</i>	<i>Bardzo źle</i>	<i>Nie wiem</i>
Zapewnienie opieki dla dzieci do lat 3	7%	29%	34%	9%	6%	14%
Zapewnienie opieki przedszkolnej dla dzieci	16%	46%	21%	4%	2%	11%
Organizacja i zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	1%	8%	46%	35%	7%	2%
Wspieranie dzieci i młodzieży w wyrównywaniu szans edukacyjnych	1%	11%	54%	21%	8%	5%
Organizacja i zagospodarowanie czasu wolnego dla rodzin	1%	4%	47%	36%	6%	6%
Organizacja działań na rzecz integracji rodzin (pikniki, festyny, zawody)	1%	13%	55%	28%	0%	2%
Organizacja zajęć/warsztatów wzmacniających kompetencje wychowawcze rodziców	0%	8%	41%	34%	5%	12%

6. Ubóstwo i wykluczenie społeczne

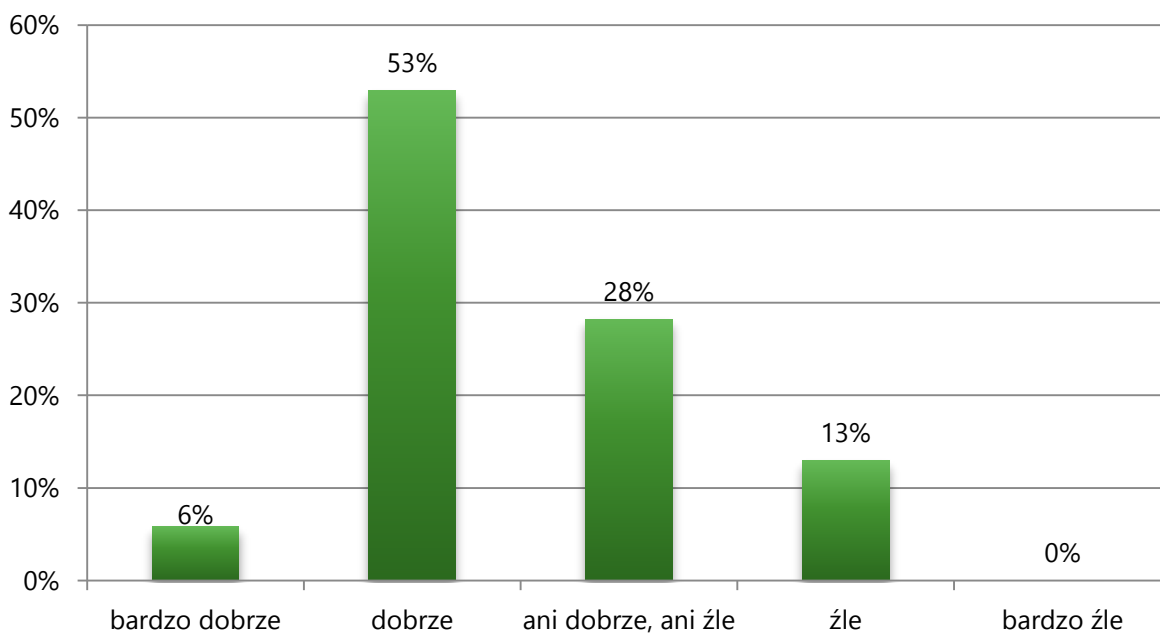
Następne pytanie dotyczyło tego, czy nasi respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem problemu ubóstwa. Odpowiedzi rozkładały się na zróżnicowanym poziomie – 70% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, 14% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku ubóstwa, z kolei 16% respondentów miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 27. Czy doświadczył/a Pan/i ubóstwa w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=85

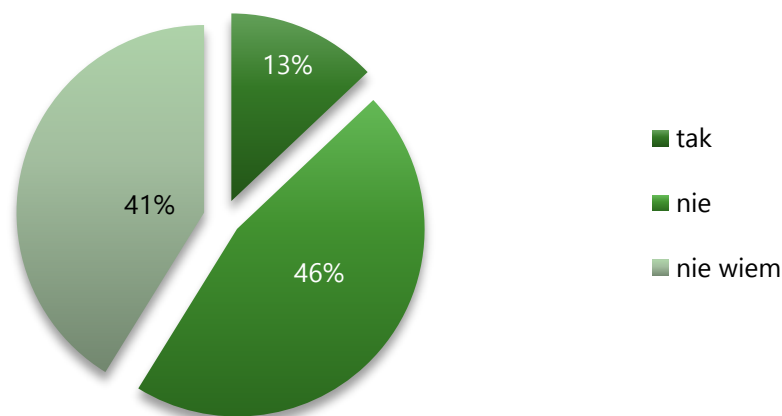
Analiza sytuacji materialnej badanej grupy pokazuje, że 59% dorosłych mieszkańców Gminy jest z niej zadowolonych – 53% ocenia ją dobrze, a 6% – bardzo dobrze. Średnio co czwarty ankietowany określił swoją sytuację materialną jako ani dobrą, ani złą (28%), natomiast 13% ankietowanych ocenia ją jako złą. Nikt spośród badanych nie zadeklarował, iż jego sytuacja materialna jest bardzo zła.

Wykres 28. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną? N=85

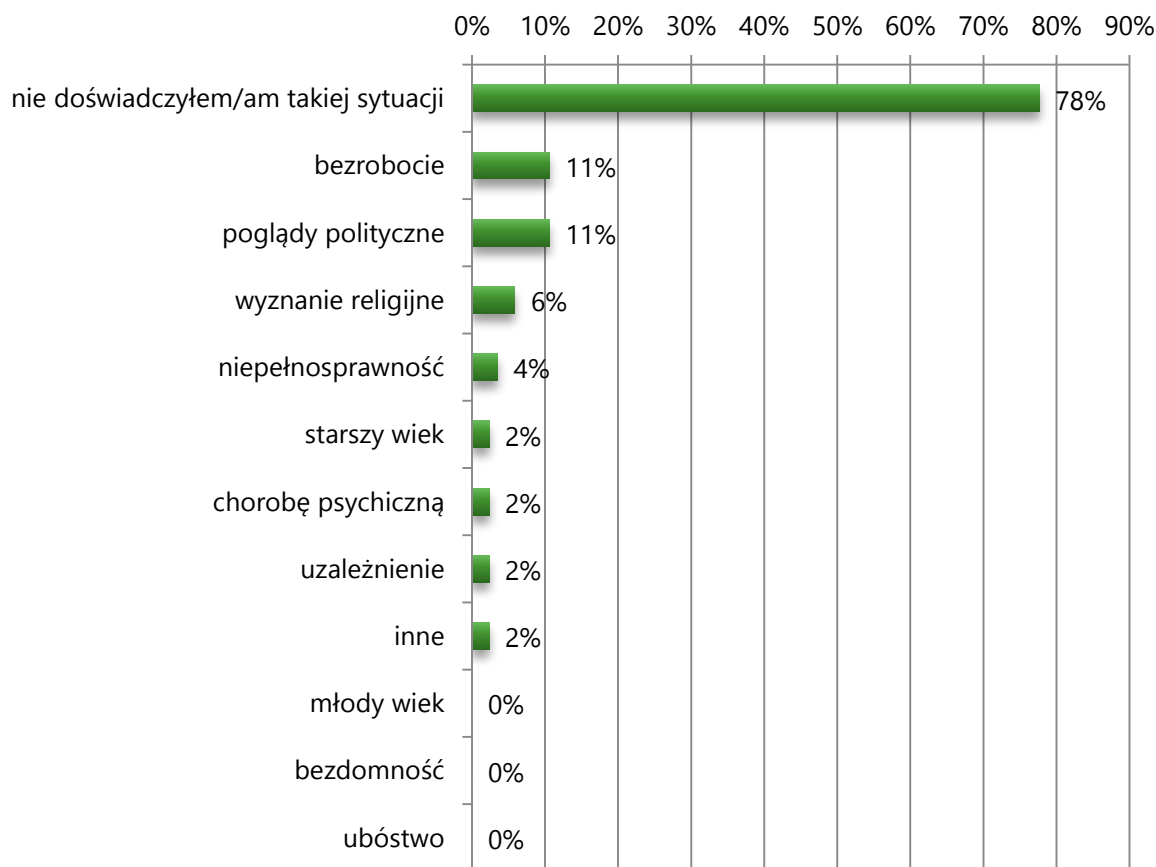
Blisko połowa badanej społeczności lokalnej uważa, że bezdomność nie stanowi istotnego problemu na terenie Gminy (46%). Odmiennie zdanie ma zaledwie 13% respondentów, z kolei 41% ankietowanych nie posiadało wiedzy na ten temat.

Wykres 29. Czy Pana/i zdaniem bezdomność stanowi istotny problem na terenie Gminy? N=85

Z analizy materiału badawczego wynika, że 22% respondentów doświadczyło w ciągu ostatniego roku przed badaniem odrzucenia społecznego. Najwięcej osób doznało go ze względu na poglądy polityczne i bezrobocie (po 11%), wyznanie religijne (6%) oraz niepełnosprawność (4%). Na starszy wiek, chorobę psychiczną i uzależnienie wskazało po 2% ankietowanych. Pozostali respondenci stwierdzili, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie doznali odrzucenia (78%).

Wykres 30. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczył/a Pan/i osobiście odrzucenia ze względu na: N=85

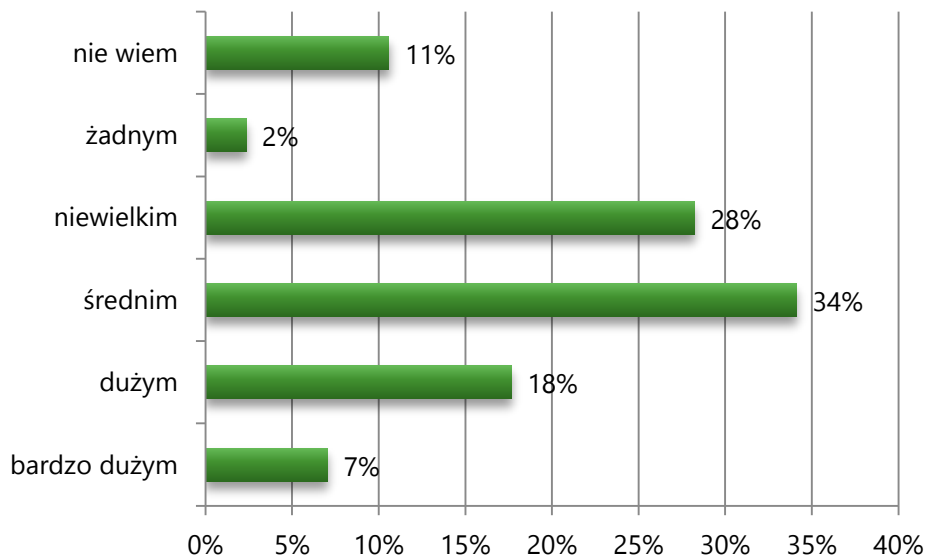

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

7. Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

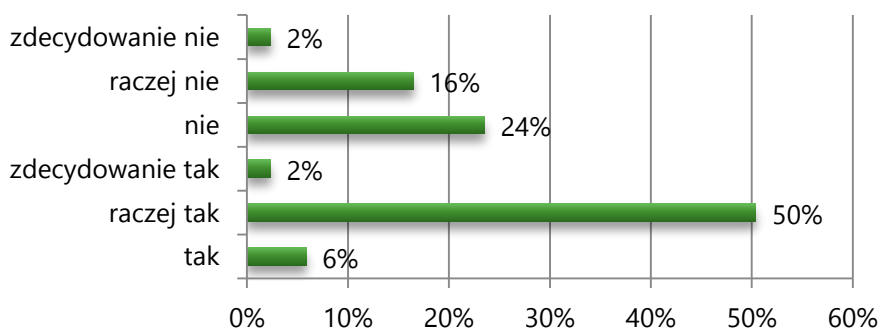
Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do osób z niepełnosprawnościami. 28% badanych uważa, że jest ona dostosowana w niewielkim stopniu, a 34% mieszkańców jest zdania, że jest przystosowana w stopniu średnim. 18% ankietowanych twierdzi, że dużo miejsc w Gminie jest przystosowanych do osób z niepełnosprawnością, a 7% jest zdania, że stopień przystosowania infrastruktury jest bardzo duży. 11% badanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie, a 2% uważa, że infrastruktura techniczna Gminy nie jest w ogóle dostosowana do potrzeb tej grupy osób.

Wykres 31. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=85

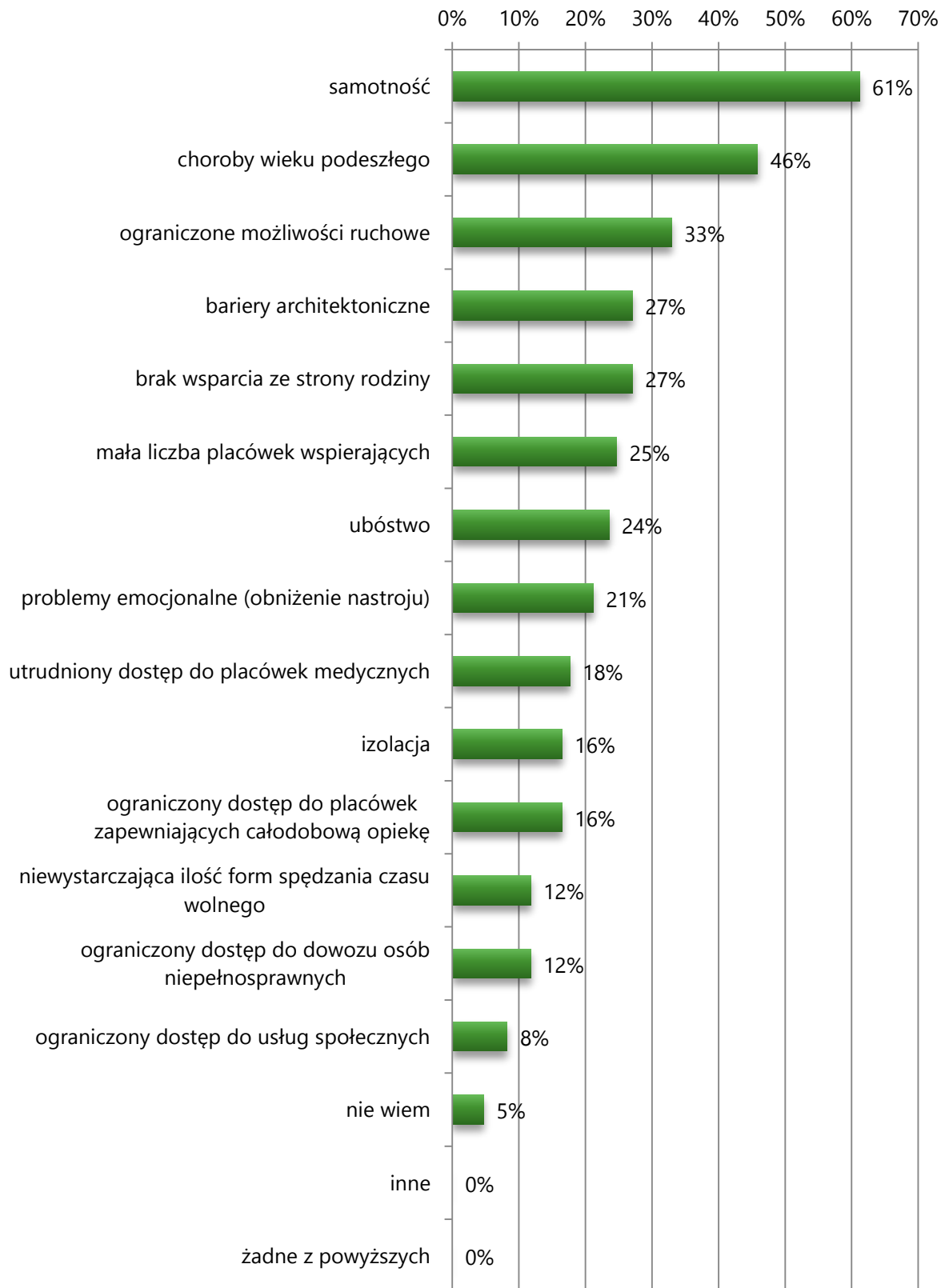
W dalszej kolejności mieszkańcy gminy Piecki mieli ocenić, czy oferta pomocy osobom starszym, tj. opieka, pomoc, wsparcie oraz usługi opiekuńcze jest w Gminie odpowiednia. 50% badanych jest zdania, że oferowana pomoc osobom starszym jest raczej wystarczająca, a 16% uważa, że raczej nie wystarcza. 2% twierdzi, że oferta pomocowa skierowana do najstarszych osób jest w pełni wystarczająca, natomiast kolejne 2% uważa, że zdecydowanie nie wystarcza. 6% respondentów wskazało na odpowiedź „tak”, natomiast 24% – „nie”.

Wykres 32. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w Gminie? N=85

Zdaniem większości badanych mieszkańców, najważniejszym problemem osób starszych i osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy jest samotność – wskazało na nią 61% respondentów oraz choroby wieku podeszłego (46%). Znaczna część odpowiedzi padła również na ograniczone możliwości ruchowe (33%), bariery architektoniczne oraz brak wsparcia ze strony rodziny (27%). Na niewystarczającą liczbę placówek wspierających (25%) oraz ubóstwo (24%) wskazał średnio co czwarty respondent, z kolei co piąty badany uważa, że istotny problem stanowią problemy emocjonalne (21%) oraz utrudniony dostęp do placówek medycznych (18%). Pozostali mieszkańcy biorący udział w badaniu wskazywali na: izolację i ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę (po 16%), niewystarczającą ilość form spędzania czasu wolnego i ograniczony dostęp do dowozu osób niepełnosprawnych (po 12%) oraz ograniczony dostęp do usług społecznych (8%). Brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 5% respondentów.

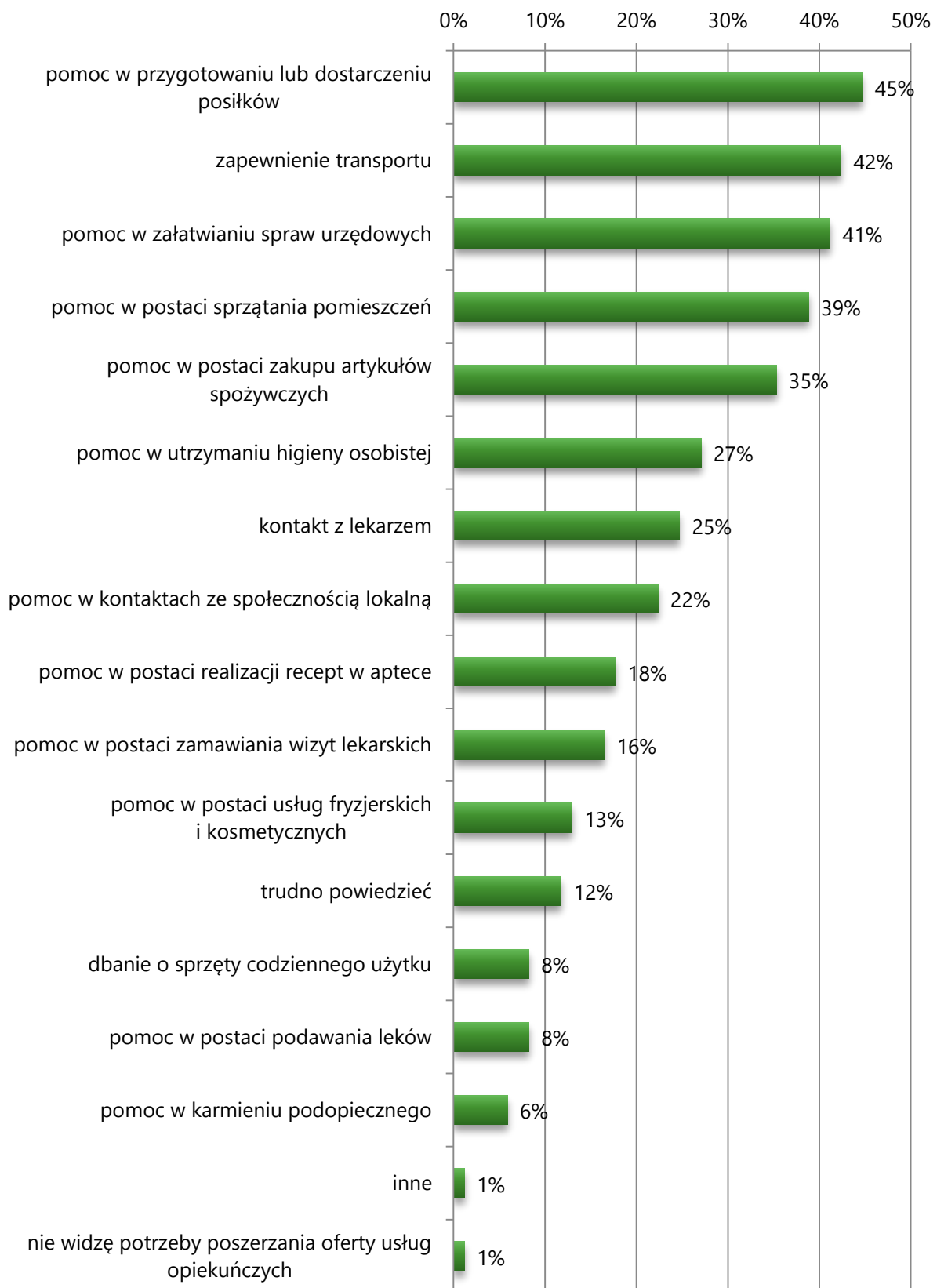
Wykres 33. Jakże Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych i z niepełnosprawnościami w Gminie? N=85

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej części badania spytano respondentów o jakie ich zdaniem działania należy poszerzyć ofertę usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, aby umożliwić im pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie gminy Piecki. Najwięcej respondentów wskazało na pomoc w przygotowywaniu lub dostarczaniu posiłków (45%), zapewnienie transportu (42%) oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (41%). W dalszej kolejności ankietowani wymieniali pomoc w postaci sprzątania pomieszczeń (39 osób) oraz zakupów artykułów spożywczych (35%). Średnio co czwarty badany wyróżnił działania mające na celu pomoc w utrzymaniu higieny osobistej (27%), a także zapewnienie kontaktu z lekarzem (25%), z kolei co piąty ankietowany wskazał na pomoc w kontaktach ze społecznością lokalną (22%) oraz realizowanie recept w aptece (18%). Pozostali mieszkańcy za istotne uznali zapewnienie pomocy w zamawianiu wizyt lekarskich (16%), zapewnienie usług fryzjerskich (13%), dbanie o sprzęty codziennego użytku, pomoc w podawaniu leków (po 8%) oraz pomoc w karmieniu podopiecznego (6%). Średnio co ósmy respondent nie wie, jakie działania umożliwiłyby osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami pełniejszy udział w życiu społecznym (12%). Szczegółowe dane zaprezentowano na kolejnym wykresie.

Wykres 34. O jaką możliwość Pana/i zdaniem należy poszerzyć ofertę usług opiekuńczych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami na terenie Gminy? N=85

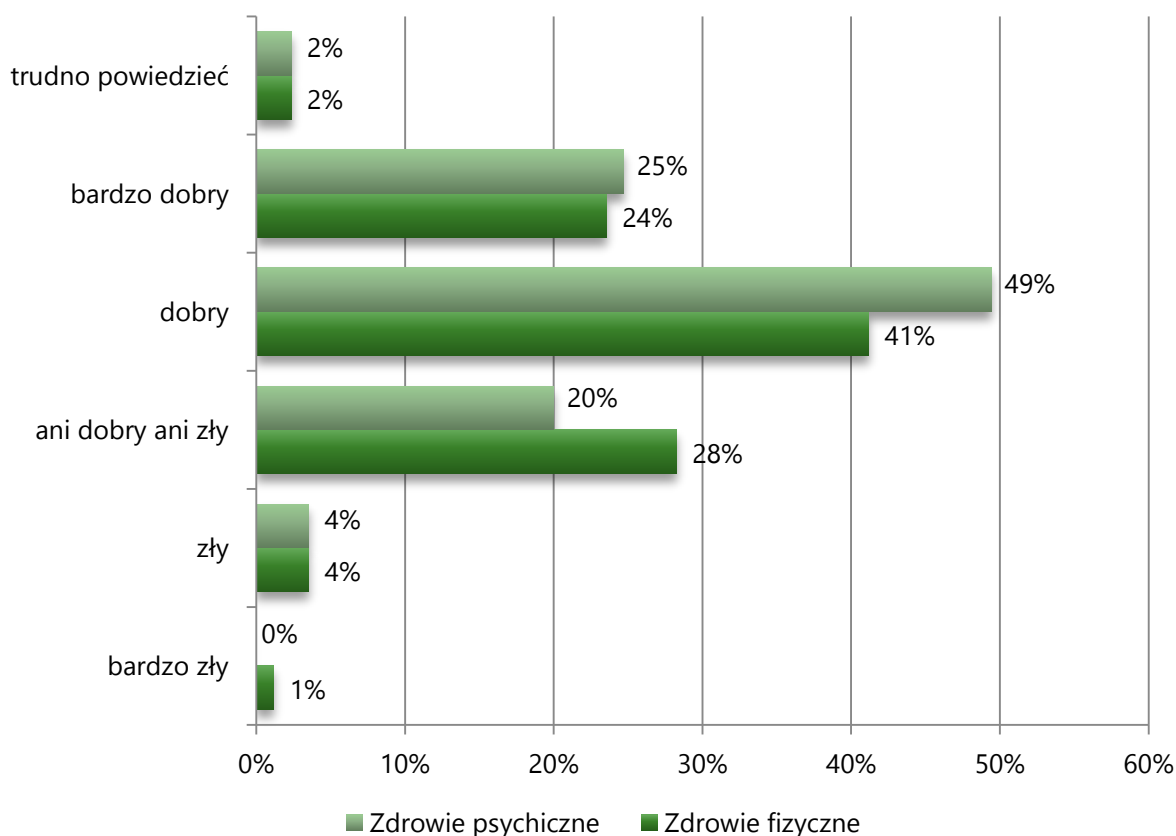

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

8. Zdrowie fizyczne i psychiczne

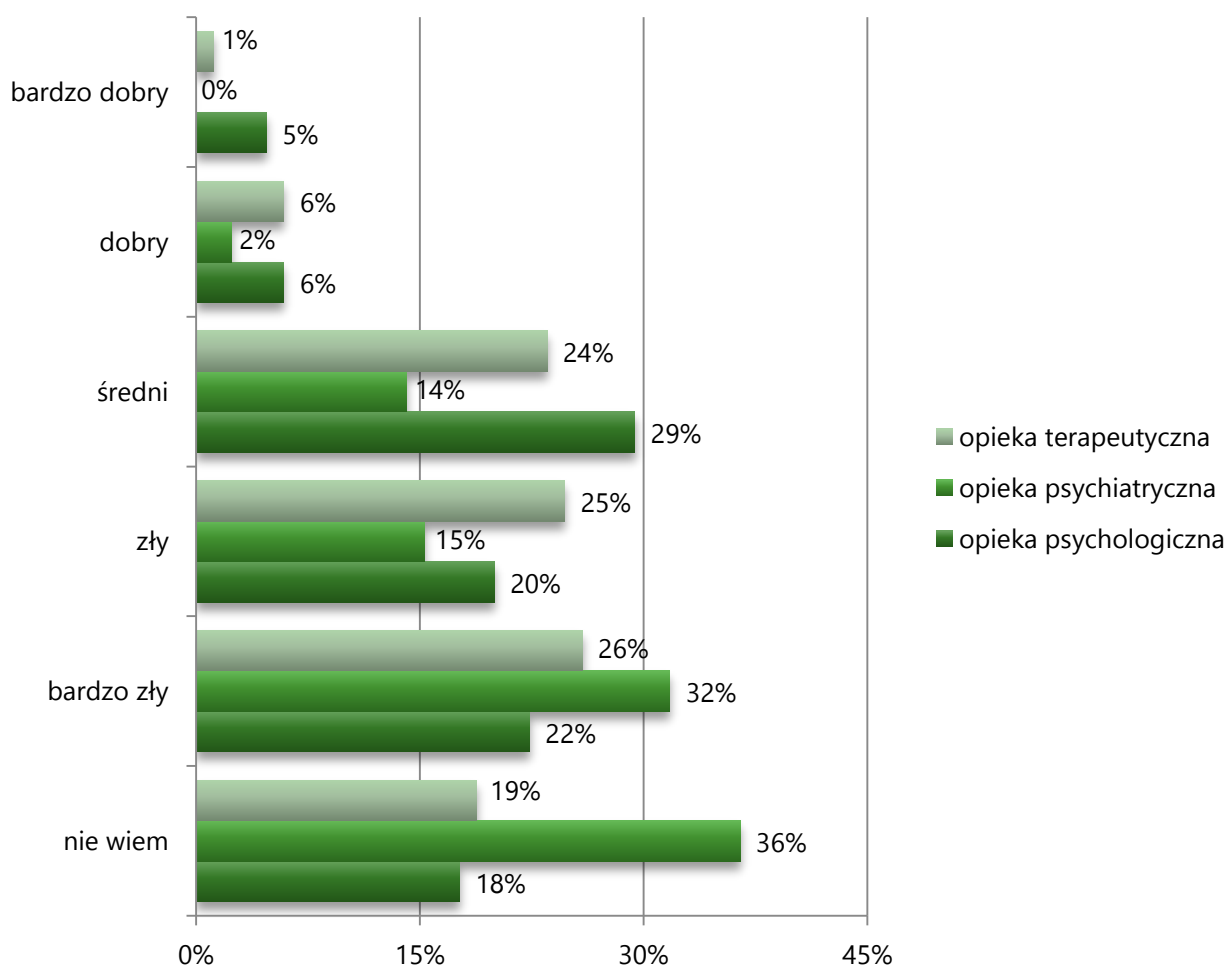
W pierwszej kolejności badani mieli ocenić swój stan zdrowia fizycznego i psychicznego. Większość mieszkańców ocenia je jako dobre (41% – zdrowie fizyczne, 49% – zdrowie psychiczne) lub bardzo dobre (24% – zdrowie fizyczne, 25% – psychiczne). Żaden z respondentów nie określił swojego stanu zdrowia psychicznego jako bardzo zły, natomiast w przypadku zdrowia fizycznego na taką odpowiedź wskazał 1% badanych mieszkańców. Niewielka część badanych wskazała na zły stan zdrowia psychicznego oraz fizycznego (po 4%). Pozostali respondenci przyznali, że nie jest on ani dobry ani zły (28% – zdrowie fizyczne, 20% – zdrowie psychiczne) lub mieli trudność w odpowiedzi na to pytanie (po 2%). Szczegółowe dane prezentuje kolejny wykres.

Wykres 35. Jak ocenia Pan/i stan swojego zdrowia psychicznego i fizycznego? N=85

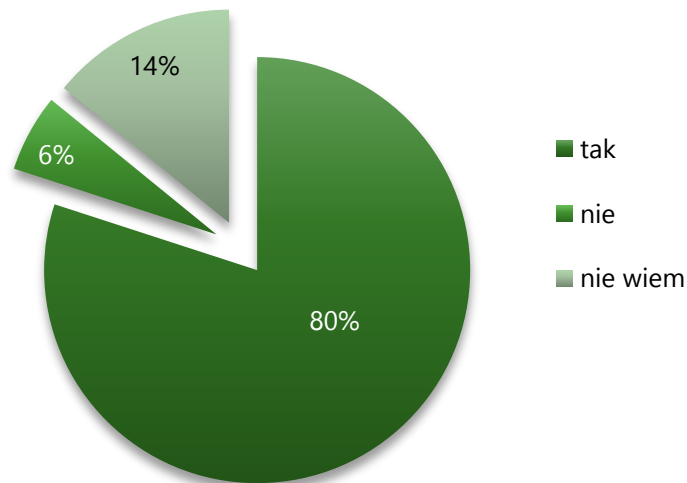
W kolejnym pytaniu badani mieli ocenić poziom dostępności do opieki psychologicznej, psychiatrycznej i terapeutycznej na terenie Gminy. Z poniższego wykresu wynika, że dostęp do tego typu usług na terenie Gminy jest niewystarczający. Najmniej korzystnie przedstawia się poziom dostępności do opieki terapeutycznej, który 51% ankietowanych oceniło negatywnie, podobnie jest w przypadku dostępu do opieki psychiatrycznej (47%) i psychologicznej (42%), gdzie niemal połowa respondentów oceniła je jako zły i bardzo zły. Duża część badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie – 18% w przypadku opieki psychologicznej, 19% – terapeutycznej, a 36% psychiatrycznej. Pozytywne opinie na temat dostępności do poszczególnych form opieki wyraziło kolejno 11% ankietowanych w przypadku opieki psychologicznej, 7% – opieki terapeutycznej oraz 2% odnośnie opieki psychiatrycznej.

Wykres 36. Proszę ocenić obecny poziom dostępności do opieki psychologicznej, psychiatrycznej i terapeutycznej na terenie Gminy. N=85

Ostatnie pytanie w tym bloku tematycznym dotyczyło oceny konieczności poszerzenia działań związanych z promocją zdrowia. Zdaniem 80% ankietowanych konieczne jest przeprowadzenie działań w tym zakresie, a odmiennego zdania było 6% badanych. Pozostałe 14% osób nie określiło w sposób jednoznaczny swojego stanowiska.

Wykres 37. Czy na terenie Gminy jest potrzeba poszerzenia działań związanych z promocją zdrowia (edukacja zdrowotna, profilaktyka, kształtowanie odpowiednich postaw zdrowotnych, promowanie zdrowego stylu życia)? N=85

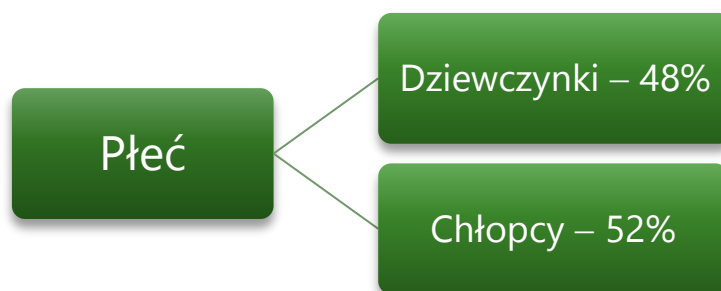
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów

Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu wskazanie, jakie zdaniem uczniów są główne problemy osób młodych w Gminie, a także określić problemy w zakresie zdrowia psychicznego i fizycznego. Dodatkowo, badanie umożliwiło poznanie opinii młodych mieszkańców na temat realizowanych w szkołach działań profilaktycznych, form spędzania czasu wolnego oraz poziomu zadowolenia z nich.

1. Struktura badanej próby

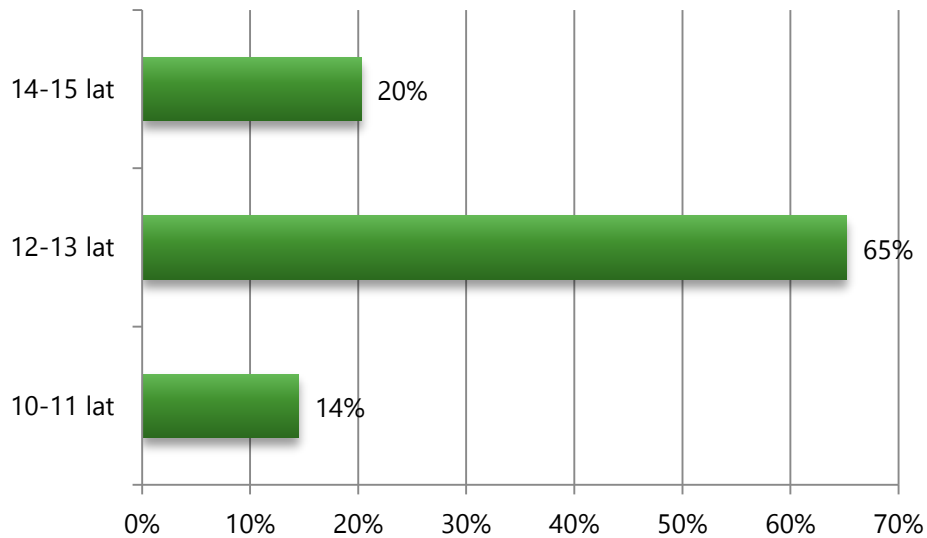
Uczniowie z gminy Piecki wypełnili 69 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Możemy zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne nieznaczną przewagę mieli chłopcy. Stanowili oni 52% ogółu, zaś dziewczynki wypełniły 48% kwestionariuszy.

Rysunek 6. Płeć: N=69

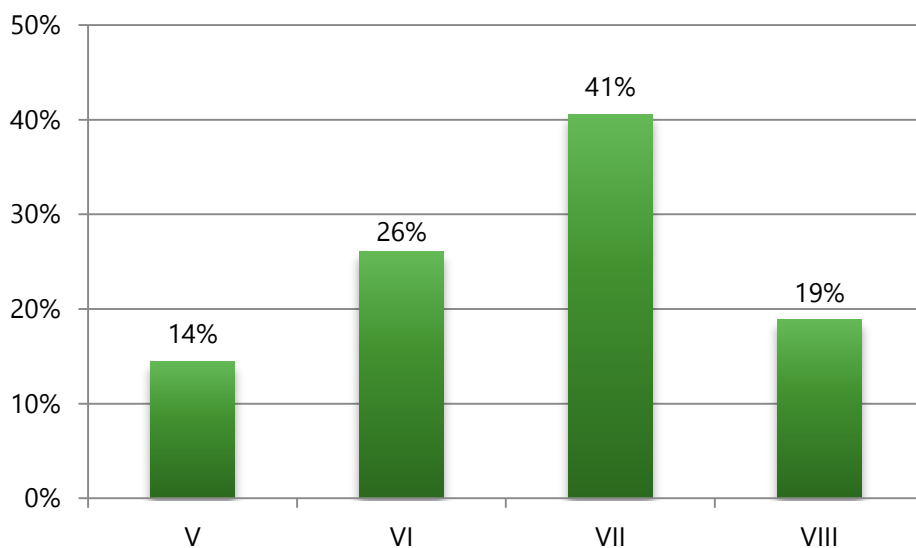
Wśród uczniów biorących udział w badaniu, większość kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (65%) oraz 14-15 lat (20%), natomiast pozostali ankietowani mieścili się w przedziale wiekowym 10-11 lat (14%).

Wykres 38. Wiek: N=69

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. 41% uczniów biorących udział w badaniu uczęszcza do VII klasy, 26% badanych do klasy VI, 19% ankietowanych wskazało na VIII klasę, natomiast 14% stanowili uczniowie z klasy V.

Wykres 39. Klasa: N=69

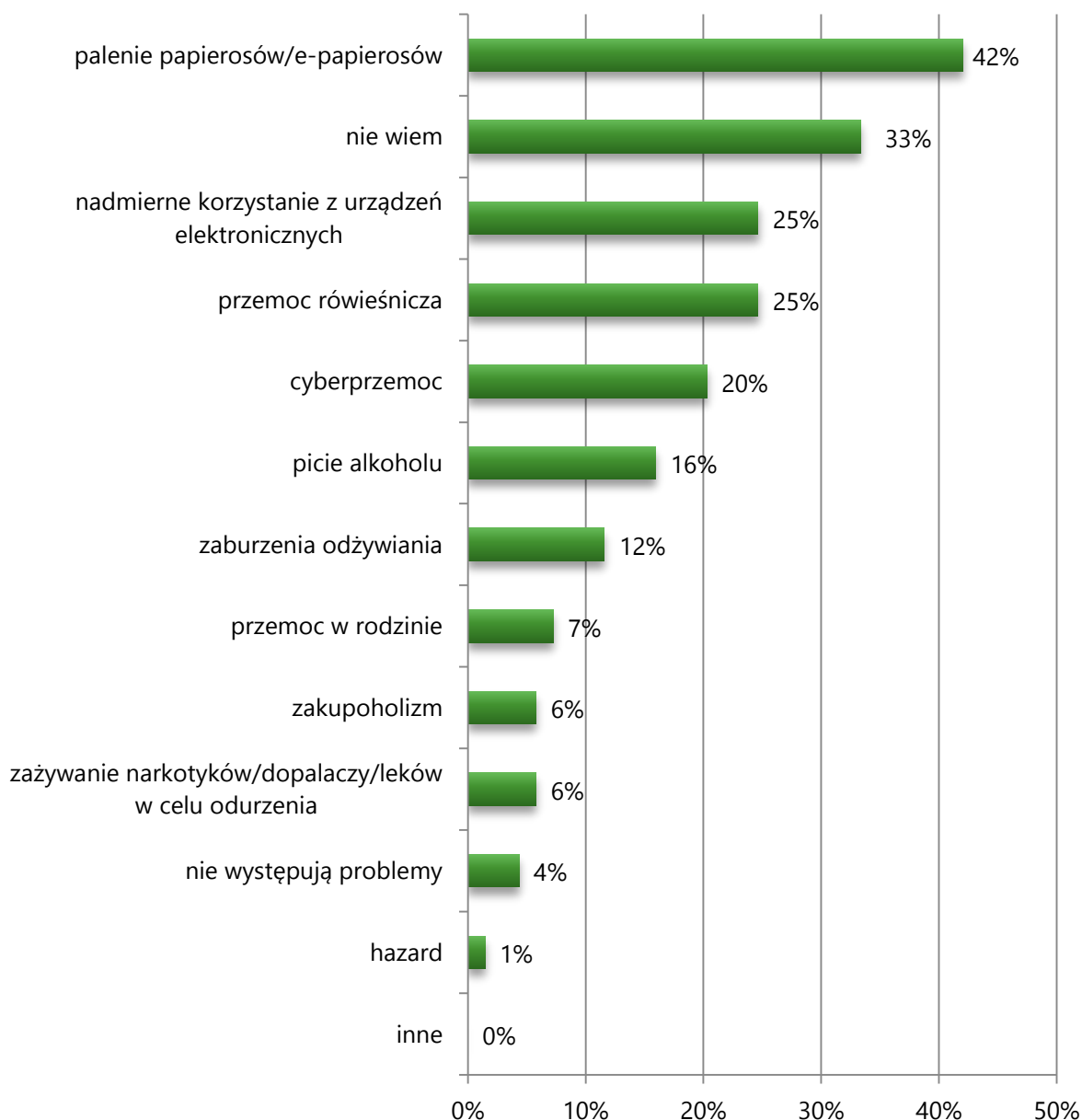

2. Główne problemy społeczne w opinii uczniów

Określenie głównych problemów społecznych występujących na terenie Gminy zostało dokonane m.in. poprzez subiektywną opinię uczniów dotyczącą najpowszechniejszych zjawisk, jakie występują w ich środowisku rówieśniczym. W jednym z pytań zawartym w kwestionariuszu ankiety, uczniowie zostali poproszeni o wskazanie 3 kluczowych problemów, których występowanie zauważają w swoim środowisku szkolnym oraz wśród znajomych.

Analiza zebranego materiału badawczego pozwala stwierdzić, iż najpowszechniejszym problemem występującym wśród dzieci i młodzieży z gminy Piecki jest sięganie po papierosy i e-papierosy, gdyż to zjawisko zostało zaobserwowane przez 42% badanych. Średnio co czwarty uczeń odniósł się również do nadmiernego korzystania z urządzeń elektronicznych oraz przemocy rówieśniczej (po 25%), a co piąty badany wskazał na cyberprzemoc (20%). Kolejne odpowiedzi dotyczyły picia alkoholu (16%), zaburzeń odżywiania (12%) oraz przemocy w rodzinie (7%). Jak wynika z udzielonych przez ankietowanych odpowiedzi, wśród uczniów występuje również problem zakupoholizmu oraz zażywania narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia (po 6%), a także hazardu (1%). W opinii 4% ankietowanych wśród dzieci w Gminie nie występują żadne ze wskazanych problemów społecznych, a co trzeci ankietowany nie wie, z jakimi trudnościami zmagają się osoby młode w Gminie (33%).

Wykres 40. Wskaż 3 główne problemy, które występują wśród uczniów w Gminie: N=69

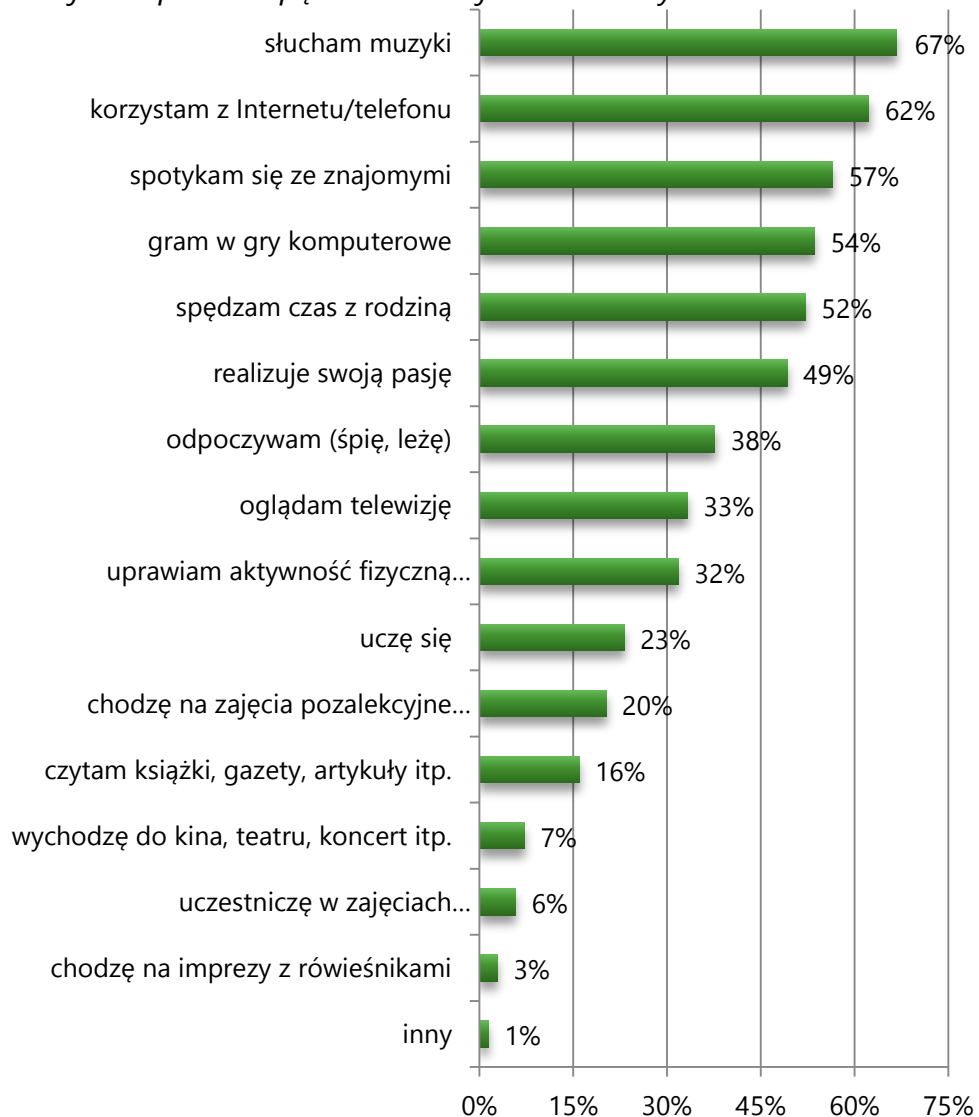
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

3. Czas wolny i edukacja

W kolejnym pytaniu młodzi mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie, w jaki sposób najczęściej spędzają swój czas wolny. Na podstawie udzielonych przez nich odpowiedzi wynika, że ankietowani najczęściej spędzają go na słuchaniu muzyki (67%) oraz korzystają z Internetu/telefonu (62%). Ponad połowa uczniów spotyka się ze znajomymi (57%), gra w gry komputerowe (54%) oraz spędza czas z rodziną (52%).

Znaczny odsetek badanych podał również, że realizuje swoją pasję (49%), odpoczywa (38%), ogląda telewizję (33%), a także uprawia aktywność fizyczną (32%). Ponadto, 23% młodych mieszkańców Gminy wskazało na uczenie się w wolnym czasie, a co piąty ankietowany chodzi na zajęcia pozalekcyjne (20%). Jak wynika z analizy materiału badawczego, 16% uczniów czyta książki, gazety i artykuły, a 7% wychodzi do kina, teatru i koncert. Najbardziej respondenci odpowiadali, że w czasie wolnego czasu chodzą na imprezy z rówieśnikami (3%) oraz uczestniczą w zajęciach wyrównawczych (6%), natomiast 1% wskazało na inne, bliżej nieokreślone sposoby.

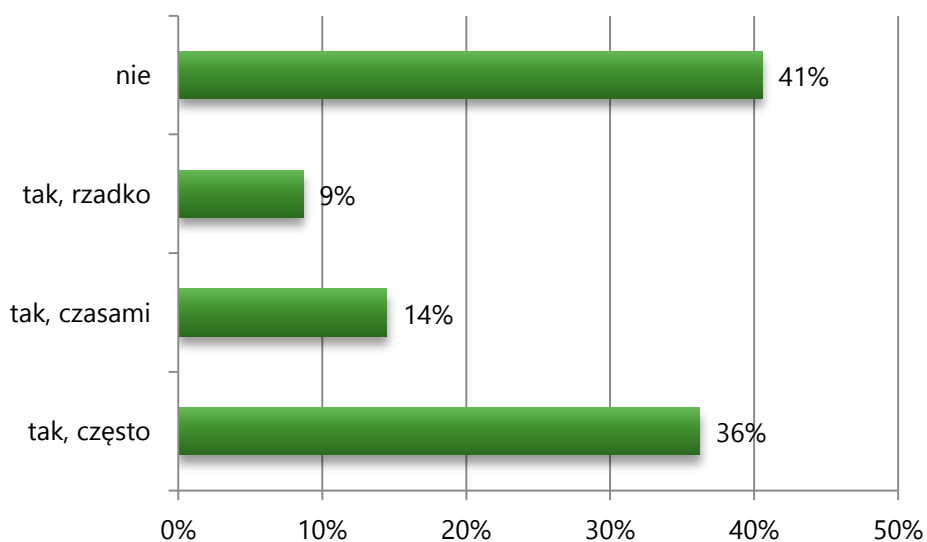
Wykres 41. W jaki sposób spędzasz swój czas wolny? N=69

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej części badania uczniowie zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na temat ich uczestnictwa w pozaszkolnych zajęciach dodatkowych, m.in. z zakresu muzyki, plastyki i sportu oraz zajęciach wyrównawczych, np. korepetycjach. Branie udziału w tego rodzaju zajęciach potwierdził odsetek 59% respondentów, wśród których 9% stwierdziło, że ma to miejsce rzadko, 14% uczniów stwierdziło, że uczestniczy w nich czasami, a 36% – często. Niemniej, grupa 41% dzieci z Gminy nie bierze udziału w pozaszkolnych zajęciach dodatkowych i wyrównawczych wcale.

Wykres 42. Czy uczęszczasz na zajęcia dodatkowe (np. muzyczne, plastyczne, sportowe) lub wyrównawcze (np. korepetycje), które organizowane są poza szkołą? N=69

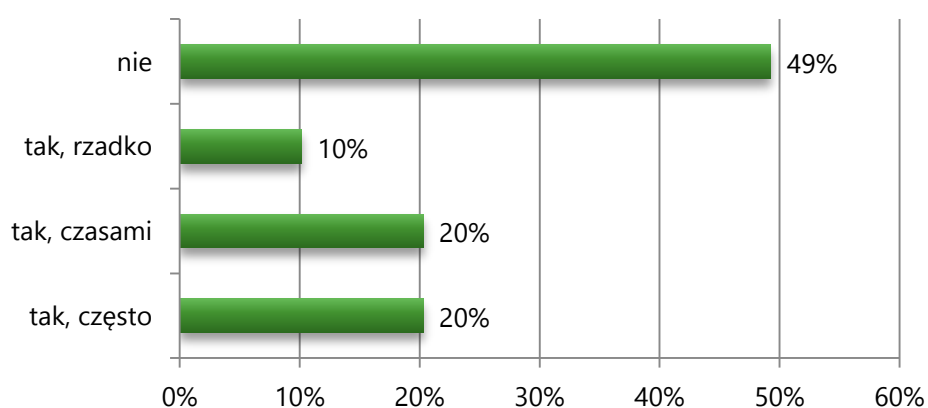
Uczniowie, którzy zadeklarowali uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych zostali również zapytani o to, czy spełniają one ich oczekiwania i są z nich zadowoleni. Jak wynika z analizy materiału badawczego, zdecydowana większość respondentów postrzega je pozytywnie, gdyż 27% wskazań padło na odpowiedź „zdecydowanie tak” (11 osób), a 49% na „raczej tak” (20 osób). Co piątemu badanemu trudno było określić, czy zajęcia spełniają ich oczekiwania (8 osób, tj. 20%), natomiast łącznie 4% jest z nich niezadowolonych.

Tabela 14. Czy proponowane zajęcia dodatkowe lub wyrównawcze organizowane poza szkołą spełniają Twoje oczekiwania? Czy jesteś z nich zadowolony(a)? N=41

Odpowiedź	%	Liczba odp.
zdecydowanie tak	27%	11
raczej tak	49%	20
raczej nie	2%	1
zdecydowanie nie	2%	1
trudno powiedzieć	20%	8

Kolejne pytanie zadane uczniom z gminy Piecki miało na celu określenie skali ich uczestnictwa w dodatkowych zajęciach artystycznych i wyrównawczych organizowanych w szkole. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, na takie zajęcia uczęszcza połowa badanych, tj. 50%, wśród których po 20% bierze w nich udział często lub czasami, a 10% rzadko. Brak uczestnictwa w tego rodzaju zajęciach zadeklarowała grupa 49% respondentów.

Wykres 43. Czy uczęszczasz na zajęcia dodatkowe (np. muzyczne, plastyczne, sportowe) lub wyrównawcze (np. korepetycje pomagające wyrównać zaległości w nauce), które organizowane są w szkole? N=69

Uczestnicy zajęć dodatkowych i wyrównawczych prowadzonych w szkołach zostali również poproszeni o stwierdzenie, czy spełniają one ich oczekiwania. Zdaniem większości badanych prowadzone w szkołach zajęcia są zadowalające, w tym w opinii 57% raczej spełniają ich oczekiwania (20 osób), a 6% – zdecydowanie

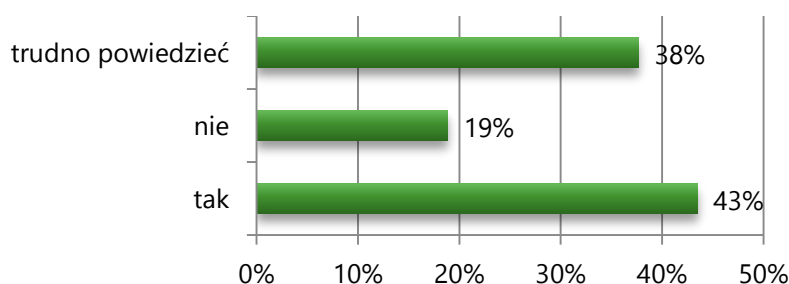
spełniają (2 osoby). Odmiennej opinii jest 17% ankietowanych, którzy stwierdzili, że organizowane w placówkach oświatowych zajęcia raczej (4 osoby, tj. 11%) lub zdecydowanie (2 osoby, tj. 6%) nie są zadowalające. Co piąty uczestnik szkolnych zajęć pozalekcyjnych miał trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie (7 osób, tj. 20%).

Tabela 15. Czy proponowane zajęcia dodatkowe lub wyrównawcze organizowane w szkole spełniają Twoje oczekiwania? Czy jesteś z nich zadowolony/a? N=35

Odpowiedź	%	Liczba odp.
zdecydowanie tak	6%	2
raczej tak	57%	20
raczej nie	11%	4
zdecydowanie nie	6%	2
trudno powiedzieć	20%	7

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów określono również ich skłonność do uczestnictwa w bezpłatnych zajęciach dodatkowych prowadzonych na terenie szkoły. 43% badanych chciałoby wziąć udział w tego rodzaju zajęciach, a blisko co piąty temu zaprzeczył (19%). Należy zauważyć, że znaczna grupa uczniów miała trudność w określeniu, czy chciałaby uczestniczyć w zajęciach dodatkowych organizowanych w szkole w swoim czasie wolnym (38%).

Wykres 44. Czy wzięłbyś/ęłabyś udział w bezpłatnych zajęciach dodatkowych organizowanych na terenie szkoły? N=69

Poniżej przedstawione zostały deklaracje uczniów, którzy przyznali, że chcieliby wziąć udział w dodatkowych zajęciach w swojej szkole, w zakresie interesującej ich tematyki. Jak wynika z odpowiedzi respondentów, ponad połowa z nich chętnie uczestniczyłaby w zajęciach sportowych (17 osób, tj. 57%). Mniejszy odsetek odpowiedzi padł z kolei na wyjazdy na basen (14 osób, tj. 47%), zajęcia komputerowe/informatyczne (10 osób, tj. 33%) oraz zajęcia techniczne (9 osób, tj. 30%). Średnio co czwarty badany podał, że chciałby uczestniczyć w zajęciach plastycznych oraz tanecznych (po 7 osób, tj. 23%), a po 3 osoby wskazały na zajęcia językowe oraz naukę gry na instrumentach (po 10%). Najmniejszym zainteresowaniem cieszyłyby się zajęcia muzyczne, teatralne oraz wyrównawcze z przedmiotów sprawiających trudności, natomiast wśród innych aktywności wskazano również zajęcia gastronomiczne oraz akrobatyczne (po 2 osoby, tj. 7%).

Tabela 16. W jakich zajęciach dodatkowych najbardziej chciałbyś/abyś uczestniczyć? N=30

Odpowiedź	%	Liczba odp.
zajęcia sportowe	57%	17
wyjazdy na basen	47%	14
zajęcia komputerowe/informatyczne	33%	10
zajęcia techniczne	30%	9
zajęcia plastyczne	23%	7
zajęcia taneczne	23%	7
zajęcia językowe	10%	3
nauka gry na instrumentach	10%	3
zajęcia muzyczne	7%	2
zajęcia teatralne	7%	2
zajęcia wyrównawcze z przedmiotów sprawiających trudności	7%	2
inne	7%	2
nie wiem	0%	0

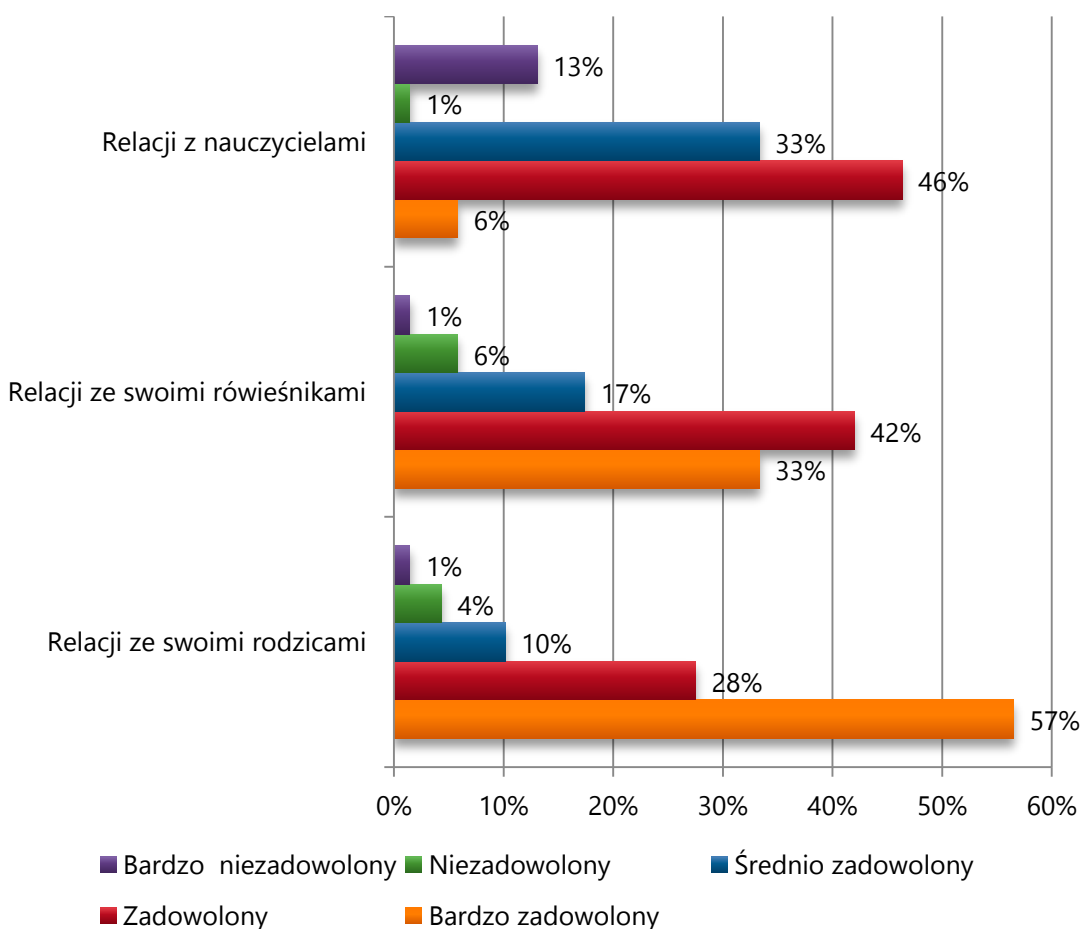
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W ramach badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Piecki uzyskano również informacje dotyczące poziomu ich zadowolenia z relacji ze swoimi rodzicami, rówieśnikami oraz nauczycielami. Z deklaracji ankietowanych wynika, iż:

- w opinii 52% respondentów relacje z nauczycielami są zadowalające, odmiennego zdania było 14% uczniów, natomiast co trzeci badany określił je jako średnie (33%);
- z relacji z rówieśnikami zadowolonych jest 75% uczniów, negatywnie oceniło je 7%, a 17% uznało, że są one średnio zadowalające;
- relacje ze swoimi rodzicami pozytywnie oceniło 85% badanych, negatywnie – 5%, a 10% ankietowanych oceniło je jako średnio zadowalające.

Należy zauważyć, że badani najbardziej zadowalające relacje mają ze swoimi rodzicami, natomiast najgorzej oceniają swój kontakt z nauczycielami w szkole.

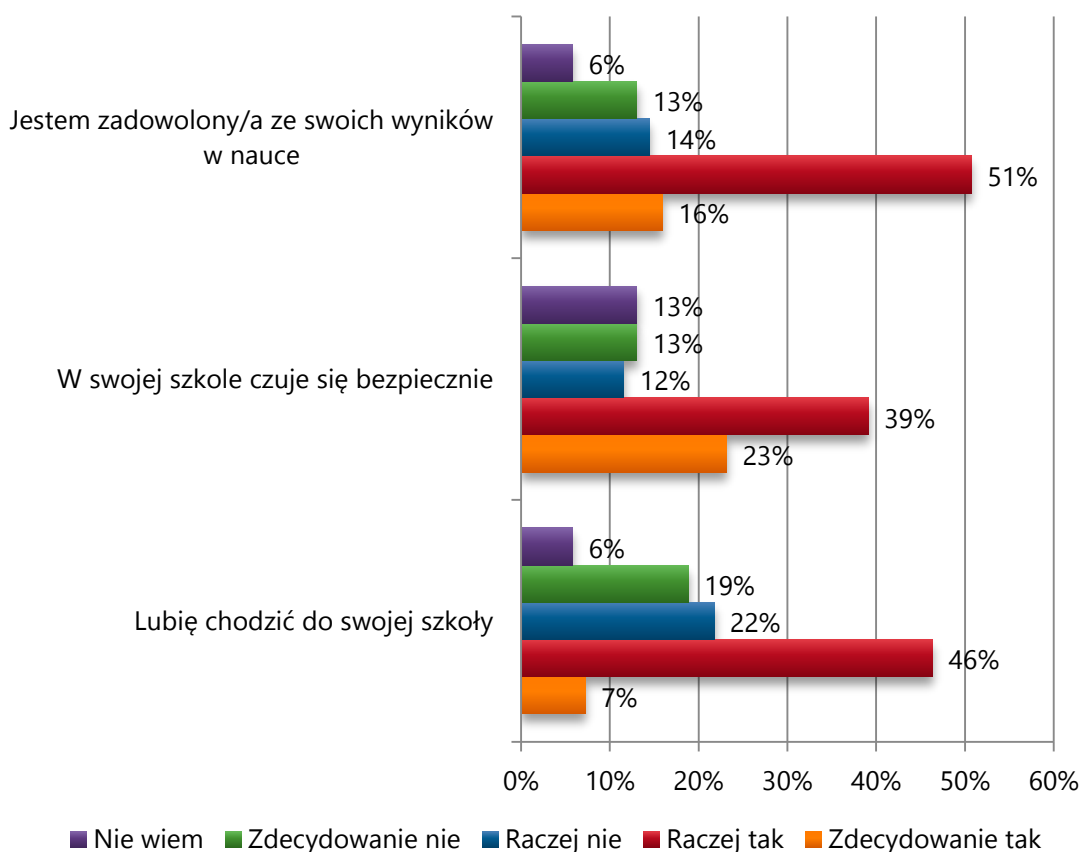
Wykres 45. Jak bardzo zadowolony jesteś z: N=69

W następnej kolejności uczniowie zostali poproszeni o odniesienie się do stwierdzeń w zakresie ich odczuć związanych ze szkołą i środowiskiem szkolnym. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- ✓ 16% badanych jest zdecydowanie zadowolonych ze swoich wyników w nauce, ponad połowa ankietowanych jest raczej z nich zadowolona (51%), natomiast 27% nie podziela tego stanowiska, a 6% wskazań padło na odpowiedź „nie wiem”;
- ✓ w swojej szkole zdecydowanie bezpiecznie czuje się 23% ankietowanych, raczej bezpiecznie – 39%, 12% uczniów stwierdziło, że czuje się raczej niebezpiecznie, 13% – niebezpiecznie, natomiast kolejne 13% wskazało na odpowiedź „nie wiem”;
- ✓ do swojej szkoły zdecydowanie lubi chodzić 7% uczniów, 46% – raczej lubi, 41% jest przeciwnego zdania, a 6% nie ustosunkowało się do odpowiedzi.

Wykres 46. Odnies się proszę, do poniższych stwierdzeń korzystając z przedstawionej skali: N=69

4. Działania profilaktyczne

Jednym z obszarów badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Piecki była działalność w zakresie profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych. Pytanie skierowane do młodych mieszkańców Gminy miało na celu określenie, w jakich zajęciach profilaktycznych uczniowie najbardziej chcieliby wziąć udział oraz jakie działania należy organizować w szkołach na terenie Gminy.

Z udzielonych przez nich odpowiedzi wynika, iż **największy odsetek badanych chciałby wziąć udział w zajęciach dotyczących zdrowia psychicznego** (49%) oraz **zdrowego odżywiania** (43%). W zajęciach z zakresu bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu oraz dotyczących przemocy uczestniczyłoby po 32% badanych, natomiast w obszarze uzależnień najmniejsza grupa, tj. 26% uczniów. W świetle udzielonych odpowiedzi ankietowanych wynika, iż najmniejszy entuzjazm przejawiają oni w stosunku do zajęć profilaktycznych na temat uzależnień oraz przemocy. Należy zauważyć również, że badani przejawili stosunkowo niewielką chęć uczestniczenia w zajęciach profilaktycznych.

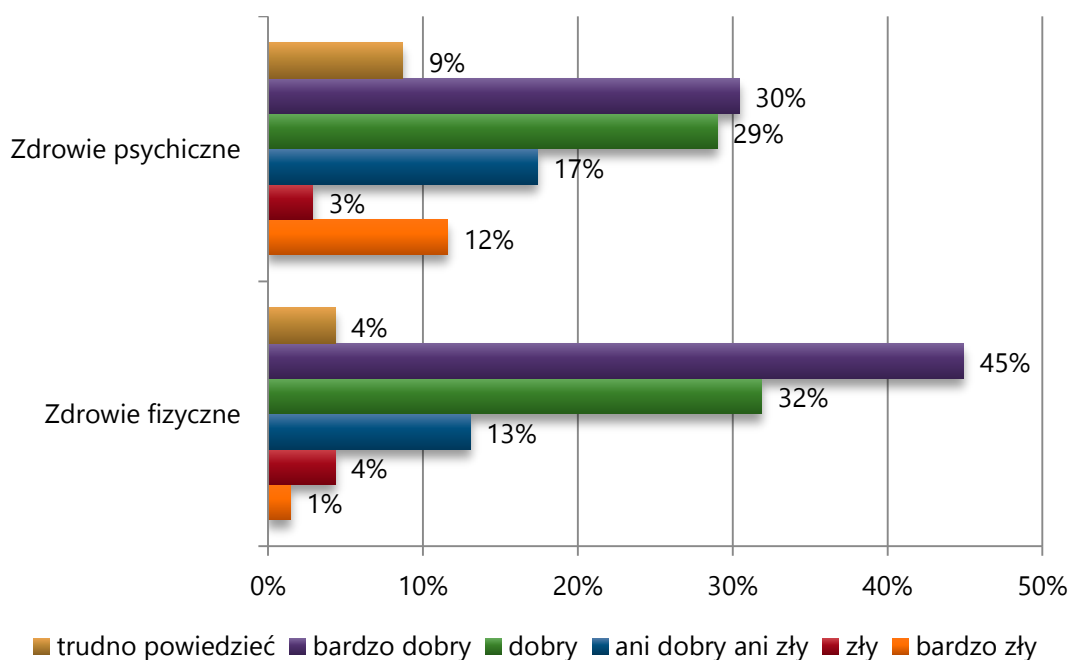
Tabela 17. Czy chciał/abyś brać udział w poniżej wymienionych zajęciach profilaktycznych? N=69

	zdecydowanie nie	raczej nie	raczej tak	zdecydowanie tak	trudno powiedzieć
Zajęcia dotyczące uzależnień (alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze)	36%	33%	20%	6%	4%
Zajęcia dotyczące przemocy	32%	28%	26%	6%	9%
Zajęcia dotyczące zdrowego odżywiania	17%	26%	26%	17%	13%
Zajęcia dotyczące zdrowia psychicznego	20%	25%	32%	17%	6%
Zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu	26%	33%	20%	12%	9%

5. Zdrowie fizyczne i psychiczne

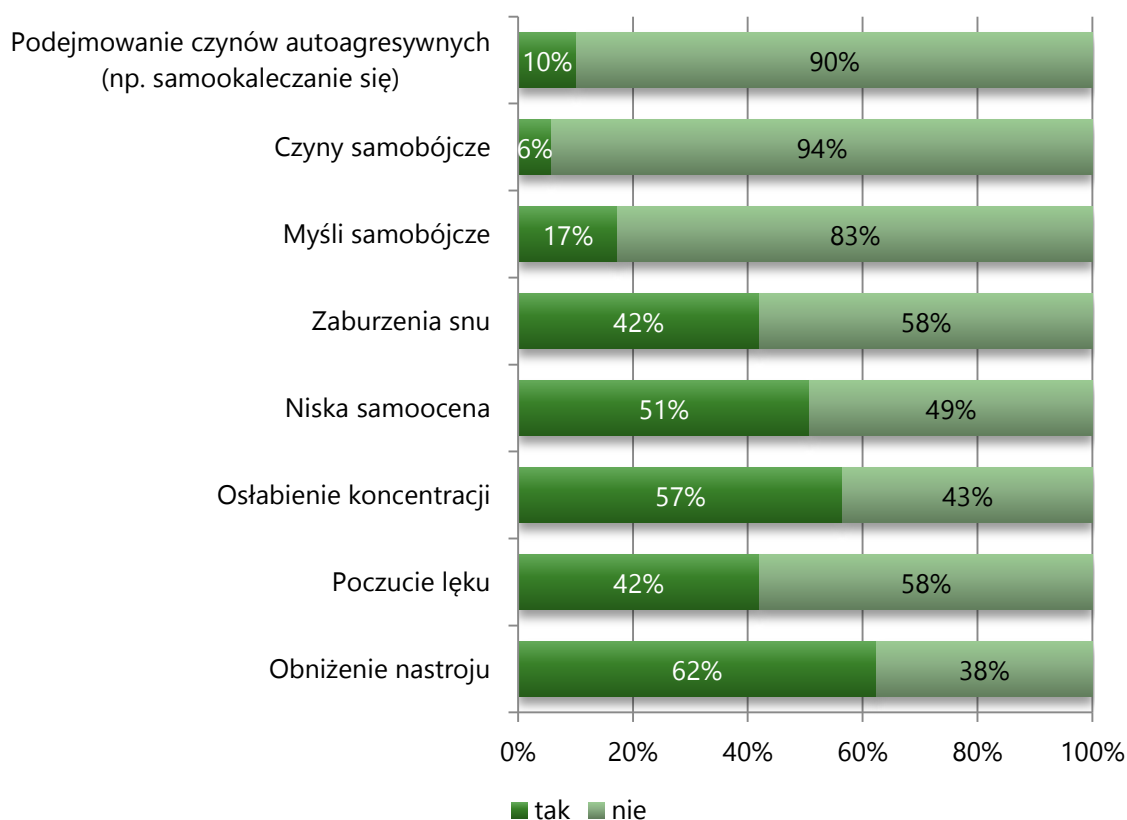
W kolejnej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców gminy Piecki, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego oraz fizycznego. Z analizy materiału badawczego wynika, że znaczna część uczniów negatywnie postrzega swoją kondycję psychiczną, gdyż jako złą określiło ją 3% badanych, a jako bardzo złą – 12%. Jako ani dobrą ani złą oceniło ją 17% respondentów, natomiast pozytywnie postrzega ją 59% ankietowanych. Ponadto 9% uczestników badania miało trudność w jej jednoznacznym ocenieniu. W przypadku stanu zdrowia fizycznego odpowiedzi uczniów kształtują się na nieco lepszym poziomie, gdyż źle lub bardzo źle postrzega je kolejno 4% i 1%, a w opinii 13% jest on ani dobry ani zły. Jako dobrą swoją kondycję fizyczną określiło 32% respondentów, a jako bardzo dobrą – 45%. Jednocześnie 4% ankietowanych nie potrafiło ocenić stanu swojego zdrowia fizycznego.

Wykres 47. Jak oceniasz swój stan zdrowia psychicznego i fizycznego?
N=69

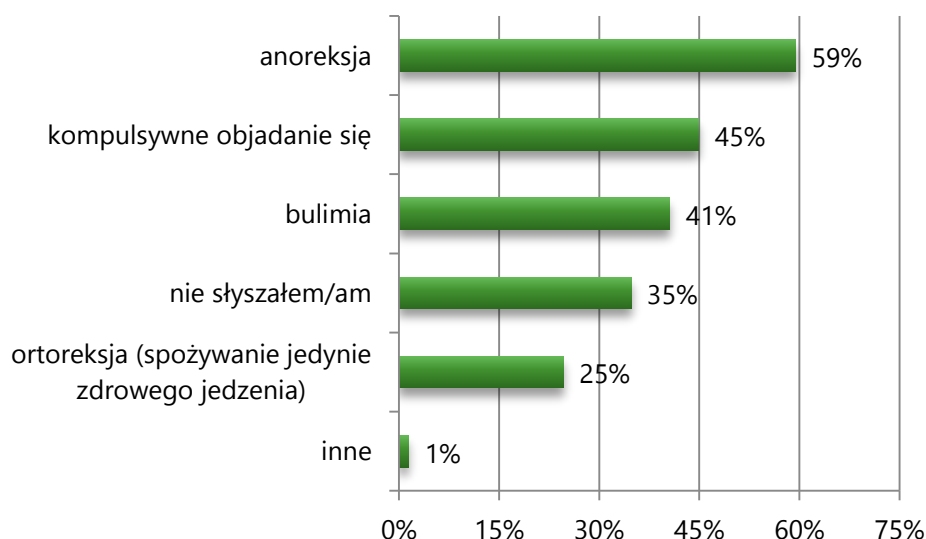
Kolejne pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, ponad połowa respondentów w tym okresie doznała obniżonego nastroju (62%), osłabienia koncentracji (57%) oraz poczucia niskiej samooceny (51%). Powszechnym zjawiskiem wśród dzieci i młodzieży było również poczucie lęku oraz zaburzenia snu (po 42%), a co szóstą osobę nachodziły w tym czasie myśli samobójcze (17%). Dodatkowo, 10% uczniów przyznało się do podejmowania czynów autoagresywnych, jak samookaleczenia, ranienie się, itp., a grupa 6% badanych podjęła działania skierowane na odebranie sobie życia.

Wykres 48. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak: N=69

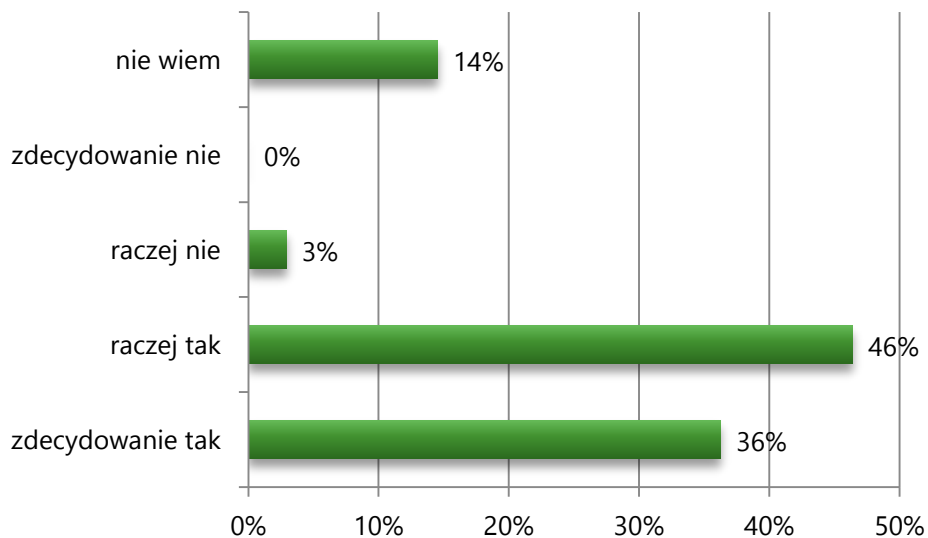
W dalszej kolejności zbadana została wiedza uczniów z Gminy w zakresie stosowania nieodpowiedniej diety oraz znajomości poszczególnych zaburzeń związanych z odżywianiem. Jak wynika z odpowiedzi respondentów, największy odsetek uczniów słyszał o problemie jakim jest anoreksja (59%), kompulsywne objadanie się (45%) oraz bulimia (41%). Co czwarty ankietowany przyznał natomiast, że słyszał o ortoreksji, czyli sięgania jedynie po zdrowe i nieprzetworzone produkty żywnościowe (25%). Niemniej, 35% badanych uczniów przyznało, że nie słyszało o żadnym z problemów wskazanych w kafeterii odpowiedzi.

Wykres 49. Czy słyszałeś/aś o poniższych zaburzeniach odżywiania?
N=69

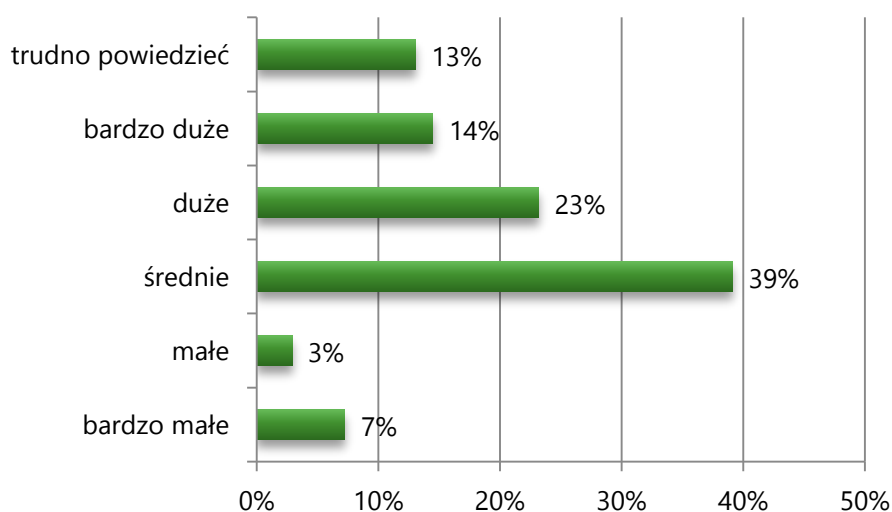
Pozytywnym wynikiem badania jest fakt, iż większość osób zdaje sobie sprawę z wpływu nieodpowiedniej diety na zdrowie i samopoczucie, gdyż na odpowiedź „raczej tak” wskazało 46% ankietowanych, a na „zdecydowanie tak” – 36%. Niemniej, w opinii 3% respondentów dieta raczej nie ma wpływu na stan zdrowia. Należy zauważyć, że 14% młodych mieszkańców gminy Piecki zadeklarowało brak wiedzy na temat szkodliwości nieodpowiedniej diety dla zdrowia fizycznego i psychicznego.

Wykres 50. Czy według Ciebie, nieodpowiednia dieta ma wpływ na zdrowie i samopoczucie? N=69

Ostatnie pytanie skierowane do uczniów miało na celu zbadanie, jakie znaczenie ma dla nich zdrowe odżywianie. Deklaracje badanych w tym zakresie są zróżnicowane, gdyż 14% badanych stwierdziło, że jest ono bardzo duże, dla 23% – duże, natomiast jako małe i bardzo małe oceniło je kolejno 3% i 7% ankietowanych. 39% respondentów podało, że zdrowe odżywianie ma dla nich średnie znaczenie, a 13% młodych mieszkańców Gminy miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 51. Jakie znaczenie ma dla Ciebie zdrowe odżywianie? N=69

IV. Diagnoza sytuacji społecznej

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach, danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

1. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

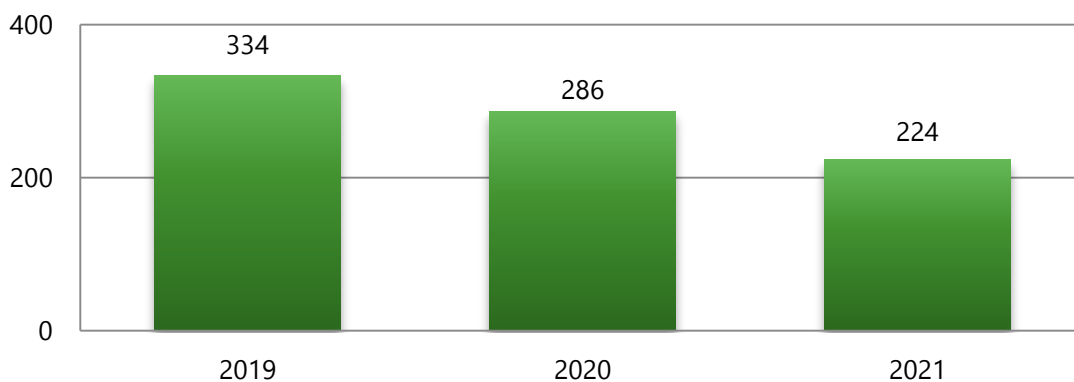
1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie

w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2019-2021. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2021 roku korzystały średnio 224 rodziny, czyli o 21,7% rodzin mniej niż w roku 2020 oraz o 32,9% mniej niż w roku 2019. W latach 2019-2021 nastąpił zatem systematyczny spadek w zakresie średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń.

Wykres 52. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”, które zostało wprowadzone 1 kwietnia 2016 roku, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Od 2021 roku nowe sprawy oraz obsługę zadania przejął Zakład Usług Społecznych (ZUS), jednakże do maja 2022 roku ustawę o świadczeniu wychowawczym, tzw. 500+ realizowały Ośrodki Pomocy Społecznej. Świadczenie 500+ przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie. Celem świadczenia

wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. W 2021 roku na **świadczenie wychowawcze 500+** oraz jego realizację z budżetu państwa przeznaczono kwotę w wysokości 7 364 808,55 zł, a wsparciem objęto 807 rodzin, w których wychowywało się 1 312 dzieci. W 2020 roku świadczenie wypłacono dla 801 rodzin, a w 2019 roku dla 817 rodzin. Na przestrzeni analizowanych lat zarówno liczba rodzin korzystających z tej formy wsparcia, jak i koszt realizacji świadczenia ulegał wahaniom.

Tabela 18. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego 500+ oraz kwota realizacji świadczenia w latach 2019-2021

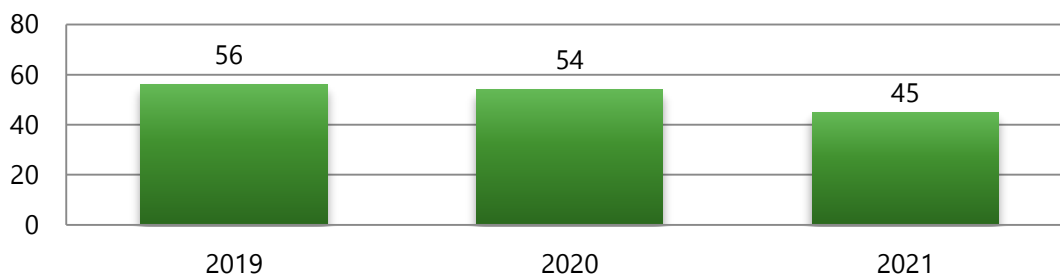
wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba rodzin	817	801	807
kwota realizacji świadczenia (w złotych)	6 398 819,26	7 609 102,35	7 364 808,55

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Ośrodki Pomocy Społecznej z dniem 01.07.2018 roku otrzymały do realizacji nowe zadanie, którym było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „**Dobry start**”, przysługujących w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od 2021 roku realizację tego zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyła się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z **funduszu alimentacyjnego**. Na przestrzeni ostatnich trzech lat widoczny jest spadek liczby osób korzystających z omawianego świadczenia. W roku 2021 było to 45 osób, w 2020 roku – 54 osoby, z kolei w 2019 roku – 56 osób, a na realizację tego działania w 2021 roku przeznaczono 220 800 zł.

Wykres 53. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2019-2021

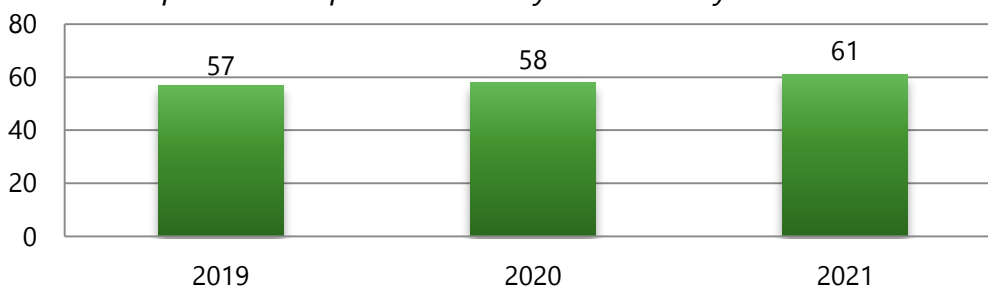

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

W 2021 roku liczba dłużników alimentacyjnych wyniosła 63, a w celu odzyskania całości lub części środków z funduszu alimentacyjnego pracownicy GOPS podjęli szereg działań, w tym przekazali komornikowi sądowemu 145 informacji dotyczących egzekucji zasądzonych świadczeń i 34 wnioski o wszczęcie egzekucji, wnieśli wnioski do PUP w celu aktywizacji zawodowej wobec 3 dłużników, przekazali do Policji 27 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa, a także prowadzili wywiady alimentacyjne.

Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin, którym udzielona została **pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego** uległa systematycznemu wzrostowi. W 2019 roku z tym problemem zmagало się 57 rodzin, w 2020 roku – 58, natomiast w 2021 roku ich liczba wyniosła 61, co wskazuje na wzrost w tym zakresie o 7%. Wśród rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w 2021 roku znajdowało się 25 rodzin niepełnych oraz 17 rodzin wielodzietnych.

Wykres 54. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2019-2021

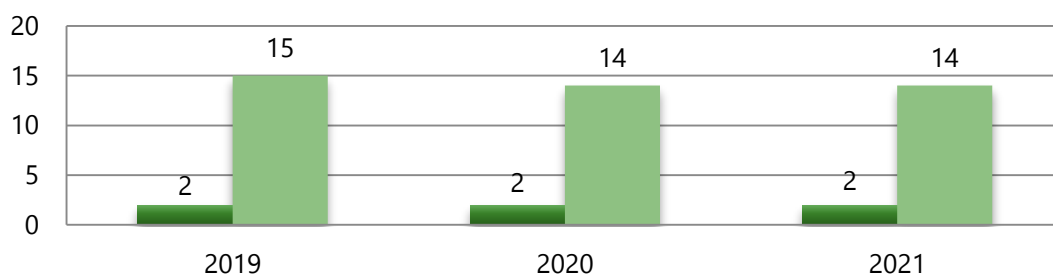
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

*Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w 2021 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na **szóstym miejscu** pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.*

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W 2021 roku w GOPS w Pieckach zatrudnionych było 2 asystentów rodziny, natomiast od 2022 roku jest to 1 asystent rodziny. W 2021 roku, w ramach realizacji ustawowego zadania prowadzili on pracę w 14 rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, które liczyły łącznie 68 członków, w tym 43 dzieci. Od 2019 roku do 2021 roku liczba zatrudnionych asystentów nie uległa zmianie, natomiast liczba rodzin nieznacznie się zmniejszyła.

Wykres 55. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

W roku 2021 w gminie Piecki nie było **rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych,

organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba dzieci z terenu gminy Piecki umieszczonych w pieczy zastępczej ulegała wahaniom, a w 2021 roku tą formą wsparcia objęto 11 dzieci, spośród których 9 umieszczonych było w rodzinach zastępczych, a 2 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 roku poniósł wydatki związane z **odpłatnością za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej** na łączną kwotę 78 941 zł.

Tabela 19. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za ich pobyt w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba dzieci	11	16	11
kwota odpłatności (w złotych)	39 376	66 320	78 941

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

GOPS realizuje również zadanie wynikające z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny. W 2021 roku wydano 83 karty dla członków 25 rodzin, w 2020 roku – 78 kart, natomiast w 2019 roku – 343 karty. W 2021 roku w posiadaniu elektronicznej Karty Dużej Rodziny było 941 mieszkańców gminy Piecki.

Z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł. Ośrodek jest realizatorem zadań ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”. W 2021 roku, podobnie jak w roku wcześniejszym, takie świadczenie zostało przyznane 3 rodzinom oczekującym narodzin dziecka.

Tabela 20. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia w ramach świadczenia „Za Życiem” w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba rodzin	b.d.	3	3
kwota świadczenia (w złotych)	b.d.	12 000	12 000

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Wzmacnianie integracji rodzin i prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży w gminie Piecki odbywa się również we współpracy z innymi podmiotami, m.in. Warmińsko-Mazurskim Kuratorium Oświaty, które w ramach porozumienia ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Oświatowo-Wychowawczych im. Teresy Kras organizuje wypoczynek w ramach kolonii letnich dla uczniów. W 2021 roku do uczestnictwa w nich wytypowano 12 uczniów z terenu Gminy, a w ramach realizowanego programu prowadzone były oddziaływania profilaktyczne, zabawy i zajęcia integracyjne.

Dla rodzin organizowane są różnorodne festyny i wydarzenia, w tym o charakterze ponadlokalnym. W 2021 roku rodziny miały możliwość uczestnictwa w XXIII Warmińsko-Mazurskich Dniach Rodziny pod hasłem „Młodość-Miłość-Mażeństwo-Rodzina”, a dla rodzin objętych pracą asystentów rodziny prowadzono warsztaty szkoleniowe z zakresu edukacji przyrodniczej i zielarstwa „Rodzinne warsztaty zielarskie” oraz warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze „Pamięć o bliskich, którzy odeszli” i „Eko-spacer”.

Ważnym zasobem Gminy w zakresie integracji rodzin i podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych opiekunów jest świetlica dla dzieci i dorosłych **Klubik Profilaktyki Pozytywnej**, który funkcjonuje w ramach Klubu Integracji Społecznej działającego w strukturze GOPS. W Klubiku prowadzone są liczne warsztaty i spotkania, których celem jest wskazanie rodzicom prawidłowych wzorców wychowawczych, sposobów na wzmacnianie więzi rodzinnych, nabycie przez nich umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia przemocy oraz ogólne podniesienie jakości życia i integralności rodzin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach jest również realizatorem projektów socjalnych ukierunkowanych na wsparcie rodzin. W 2021 roku we współpracy z Bankiem Żywności w Olsztynie Gmina zainicjowała projekt „Rodzina to podstawa – program wsparcia rodzin w gminie Piecki”, w ramach którego prowadzone były działania na rzecz 42 osób z 10 rodzin. Osoby te objęte były indywidualną diagnozą problemów i potrzeb, korzystały z konsultacji coacha,

prawnika i poradnictwa specjalistycznego, a także uczestniczyły w zajęciach grupowych, w tym warsztatach technicznych, „Szkole dla rodziców”, zajęciach dla dzieci, zajęciach kulturalno-sportowych oraz wyjazdach rodzinnych.

W 2020 roku w wyniku prowadzonej pracy przez asystentów rodziny z 2 rodzinami przeżywającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze, zainicjowana została działalność **Grupy Wsparcia Aktywnych Rodziców GWAR**, jednakże jej działalność nie jest powszechnie promowana i rozwijana w Gminie.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego:

- ✓ niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich,
- ✓ zaniedbanie wychowawcze dzieci i młodzieży oraz rozpad więzi rodzinnych (samotne rodzicielstwo) skutkujące koniecznością umieszczania dzieci w pieczy zastępczej,
- ✓ brak funkcjonowania rodzin wspierających na terenie Gminy,
- ✓ brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz konieczność rozwijania alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, m.in. zajęć sportowych, na basenie, informatycznych, i technicznych,
- ✓ niskie zainteresowanie działalnością grupy wsparcia dla rodziców,
- ✓ niskie zainteresowanie i zaangażowanie dzieci i młodzieży uczestnictwem w zajęciach dodatkowych organizowanych w szkołach oraz innych podmiotach na terenie Gminy,
- ✓ niepostrzeżenie klimatu szkoły jako pozytywnego przez część dzieci oraz odczuwanie przez nie niebezpieczeństwa w środowisku szkolnym,
- ✓ zapotrzebowanie mieszkańców na rozwijanie lokalnego systemu wsparcia rodzin, m.in. poprzez animowanie czasu wolnego dla rodzin, prowadzenie działań edukacyjnych i świadczenie specjalistycznej pomocy.

2. Wsparcie osób z niepełnosprawnością

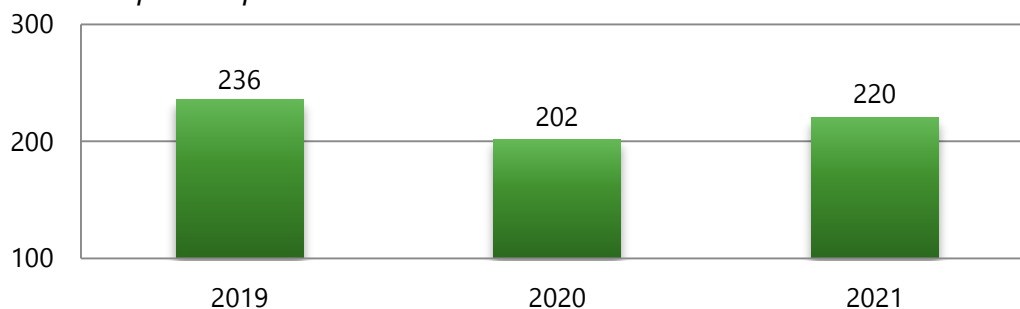
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

*Niepełnosprawność w 2021 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na **drugim miejscu** pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.*

W 2021 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 220. Z prezentowanych danych wynika, że w latach 2019-2021 liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z tego powodu ulegała wahaniom, jednakże w 2021 roku była o 9% wyższa niż w roku poprzednim.

Wykres 56. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2021

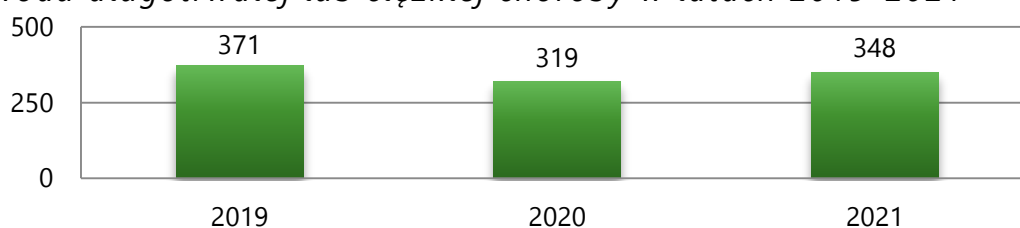

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

*Długotrwała lub ciężka choroba była w 2021 roku **najczęstszym powodem** udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej, a rodziny dotknięte tym problemem stanowiły 63% ogółu rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.*

W 2021 roku z problemem długotrwałej lub ciężkiej choroby zmagало się 348 rodzin, a ich liczba w stosunku do 2020 roku zwiększyła się o 9%. W porównaniu do 2019 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tego powodu kształtowała się na nieco niższym poziomie, tj. 371.

Wykres 57. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2019-2021. W 2019 roku przyznano 537 świadczeń na łączną kwotę 101 579 zł, w 2020 roku liczba świadczeń wyniosła 449 na kwotę 96 912 zł, z kolei w 2021 roku kształtowała się na poziomie 475 świadczeń na kwotę 102 524 zł. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń ulegała wahaniom, a ich liczba w 2021 roku w porównaniu do 2019 roku zmniejszyła się o 12%.

Tabela 21. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba świadczeń	537	449	475
kwota świadczeń (zł)	101 579	96 912	102 524

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności w latach 2019-2021 uległa zmniejszeniu o 6%. W 2019 roku przyznano 1 236 świadczeń,

a w 2020 i 2021 roku po 1 162 świadczenia na kwotę 250 806 zł. Kwota przeznaczana na ten cel zwiększyła się z kolei o 7%.

Tabela 22. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba świadczeń	1 236	1 162	1 162
kwota świadczeń (zł)	234 353	250 806	250 806

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

W 2019 roku przyznano 552 świadczenia dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2020 roku – 582, natomiast w 2021 roku – 532 świadczenia. W ostatnich trzech latach obserwowane jest zatem wahanie w zakresie liczby przyznanych zasiłków z tego tytułu oraz przeznaczanej na ten cel kwoty.

Tabela 23. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba świadczeń	552	582	532
kwota świadczeń (zł)	104 188	125 587	114 827

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego (liczba i kwota świadczeń). Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W 2021 roku w ramach tego zasiłku wypłacono 54 świadczenia, a więc znacząco mniej niż w latach poprzednich, gdyż w 2019 roku liczba świadczeń wyniosła 199, a w 2020 roku – 174. W analizowanym okresie nastąpił zatem spadek w zakresie przyznanych zasiłków opiekuńczych o 73%. Na przestrzeni ostatnich lat kwota przyznanych świadczeń również ulegała systematycznemu spadkowi.

Tabela 24. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba świadczeń	199	174	54
kwota świadczeń (zł)	122 301	107 287	33 140

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

W ramach porozumienia międzygminnego pomiędzy gminą Piecki, a gminą Mrągowo zabezpieczony został pobyt osób w **mieszkaniu chronionym wspieranym**, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę psychiczną wymagają zapewnienia usług bytowych i wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności, w celu utrzymania lub rozwijania swojej samodzielności i zdolności psychofizycznych.

Osobom z niepełnosprawnością, które wymagają wsparcia w codziennych czynnościach i stałej opieki ze względu na swój stan zdrowia Gmina zapewnia miejsca w **domach pomocy społecznej**. Taką formą wsparcia objęte są również osoby niepełnoletnie, które kierowane są do Domu Pomocy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych w Mrągowie, z którym zawarta została stosowna umowa.

Osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie o niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii mogą ubiegać się także o skierowanie do uczestnictwa w zajęciach realizowanych w **warsztatach terapii zajęciowej**. Na terenie Gminy nie funkcjonuje podmiot tego rodzaju, jednakże powiat mrągowski we współpracy z Fundacją ELF prowadzi **WTZ w Mrągowie**, a w porozumieniu z Polskim Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intellektualnie Koło Terenowe w Mikołajkach organizowane są zajęcia w **WTZ w Mikołajkach z oddziałem**

w Warpunach. Ponadto osoby z niepełnosprawnością mogą skorzystać z zajęć organizowanych przez **Środowiskowy Dom Samopomocy w Pieckach.** Zajęcia w placówkach odbywają się od poniedziałku do piątku, a ich celem jest wzmocnienie umiejętności uczestników i zdobycie przez nich nowych kompetencji społeczno i zawodowych. W ramach działalności placówek wsparcia dziennego uczestnicy objęci są indywidualną oraz grupową terapią, a także rozwijają swoje umiejętności w ramach prowadzonych pracowni.

Rehabilitacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnością zapewniona jest w Gminie również przez działalność **Klubu Integracji Społecznej**, który mieści się w strukturze GOPS. W KIS osoby znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy mają możliwość zdobycia niezbędnego doświadczenia w oparciu o indywidualny plan zatrudnienia socjalnego, a docelowo podjęcia pracy na otwartym rynku pracy. Podmiot ma również znaczący wpływ na integrację oraz podnoszenie jakości życia i kompetencji społecznych osób dotkniętych różnymi trudnościami życiowymi i bezradnością. Działalność KIS obejmuje prowadzenie warsztatów i zajęć edukacyjnych podnoszących kompetencje zawodowe, a także organizowanie prac społecznie użytecznych. Dodatkowo, placówka oferuje spotkania grupowe dla bezrobotnych matek, osób uzależnionych i współuzależnionych, a także jest miejscem wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziców. Prowadzenie podmiotu integracji społecznej na obszarze Gminy umożliwia realizatorom lokalnej polityki społecznej skuteczne przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, ubóstwu, uzależnieniom, przemocy w rodzinie i bezdomności, zarówno wśród osób z niepełnosprawnością, jak i w ogóle lokalnej społeczności.

W Klubie Integracji Społecznej prowadzony jest **Punkt wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych**, który umożliwia mieszkańcom bezpłatne korzystanie z urządzeń niezbędnych do codziennej rehabilitacji i odzyskiwania samodzielności. Sprzęt przekazywany do użytku osobom wymagającym wsparcia pozyskany został na przestrzeni lat od szeregu innych podmiotów, w tym Ośrodka Pomocy Doraźnej św. Brata Alberta EMAUS i Stacji

Pomocy im. Brata Gerarda przy Parafii Rzymskokatolickiej Świętego Wojciecha w Mrągowie, a także od osób prywatnych.

Trwająca pandemia SARS-CoV-2 odbiła się niekorzystnie na osobach z niepełnosprawnością z dwóch powodów – po pierwsze osoby te należą do grupy podwyższonego ryzyka zakażeniem, a po drugie rozwój epidemii wpłynął na konieczność dostosowania systemu pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz ich opiekunom, w zakresie opieki, edukacji, rehabilitacji i rewalidacji. Badania ogólnopolskie przeprowadzone w 2020 roku na próbie 80 osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów pokazały, że aż 86% badanych deklaruje doświadczenie trudności i problemów w codziennym funkcjonowaniu w związku z pandemią, aż 90% respondentów przez okres trwania pandemii nie korzystało z pomocy OPS lub PCPR, natomiast z wolontariatu czy społecznych akcji pomocowych nie korzystał żaden badany, co ma związek ze względami epidemicznymi, czyli ryzykiem potencjalnego zakażenia. Dodatkowo, aż 76% ankietowanych w okresie pandemii odczuło zmniejszenie zakresu dotychczasowego wsparcia¹².

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji oraz diagnozy problemów społecznych wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ✓ niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba jako najczęstsze powody korzystania z pomocy GOPS na terenie Gminy,
- ✓ trudności w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnością ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych,
- ✓ samotność, problemy zdrowotne i ograniczone możliwości ruchowe jako główne trudności osób starszych i z niepełnosprawnościami,

¹² W. Glanc, E. Zdebska, *Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w sytuacji pandemii*, w: N. G. Pikuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 53-59.

- ✓ konieczność organizowania usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami i starszych, w szczególności w zakresie przygotowywania posiłków, zapewnienia transportu i pomocy w sprawach urzędowych,
- ✓ stosunkowo średni stopień dostosowania infrastruktury gminnej do potrzeb osób z niepełnosprawnością,
- ✓ doświadczanie wykluczenia społecznego przez część mieszkańców w związku ze swoją niepełnosprawnością,
- ✓ niedostosowanie lokalnego rynku pracy do potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami.

3. Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹³.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

¹³ www.psychiatriapolska.pl

Dla mieszkańców Gminy nie są świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych i dzieci, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), niepełnosprawnych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. W latach 2019-2021 roku **żaden mieszkaniec gminy Piecki nie korzystał ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.**

Na terenie Gminy prowadzony jest **Środowiskowy Dom Samopomocy w Pieckach**, który oferuje codzienne wsparcie dla dorosłych osób przewlekle psychicznie chorych, z niepełnosprawnością intelektualną a także dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz spektrum autyzmu. Placówka pobytu dziennego dysponuje 35 miejscami i jest jednostką organizacyjną Gminy funkcjonującą od 2012 roku. Głównym celem jej funkcjonowania jest utrzymanie i poprawa zaradności, samodzielności oraz umiejętności samodzielnego funkcjonowania osób objętych wsparciem, a także ich integracja z lokalną społecznością. ŚDS prowadzi zajęcia od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30-15.30, a dla uczestników zajęć świadczone są usługi transportowe, co znacząco wpływa na funkcjonowanie i możliwość podjęcia pracy przez ich opiekunów.

W ramach działań podejmowanych przez pracowników ŚDS, osoby z niepełnosprawnościami intelektualnymi oraz chorobami psychicznymi mają możliwość uczestnictwa w szeregu oddziaływań skierowanych na poprawę ich funkcjonowania psychospołecznego – w placówce prowadzone są takie usługi jak:

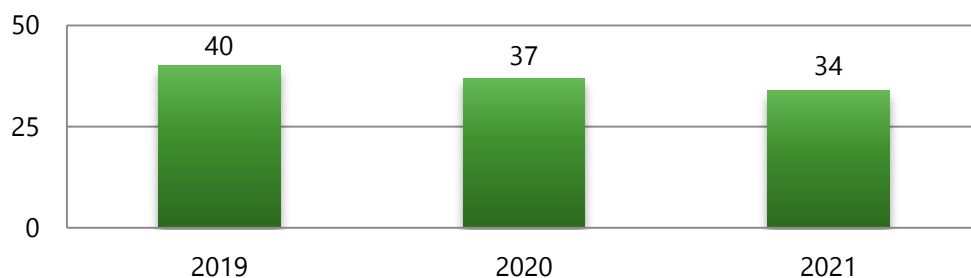
- ✓ trening funkcjonowania w codziennym życiu,
- ✓ trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- ✓ trening umiejętności komunikacyjnych,
- ✓ trening umiejętności spędzania czasu wolnego,

- ✓ terapia zajęciowa,
- ✓ terapia ruchowa, w tym zajęcia sportowe.

Dodatkowo, uczestnicy zajęć objęci są poradnictwem psychologicznym i niezbędną opieką w placówce oraz korzystają ze wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych i korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych.

Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba mieszkańców gminy Piecki korzystających ze wsparcia w formie skierowania do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Pieckach ulegała systematycznemu spadkowi. W 2019 roku taką formą wsparcia objęto 40 osób, w 2020 roku – 37 osób, a w 2021 roku ich liczba zmniejszyła się do 34.

Wykres 58. Liczba mieszkańców Gminy korzystających ze ŚDS w Pieckach w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Problemy w zakresie zdrowia psychicznego mogą nasilać się w najbliższych latach ze względu na pandemię COVID-19. Pandemia wiąże się z poczuciem zagrożenia, lękiem, niepewnością oraz niepokojem. W skrajnych przypadkach mogą pojawić się stany paniki oraz poczucie beznadziei. Konsekwencją tego mogą być narastające zaburzenia psychiczne, począwszy od teraz, po ustąpieniu zagrożenia, a nawet ujawniające się przez kolejne lata. Biorąc pod uwagę, że już przed wybuchem pandemii statystyki dotyczące problemów ze zdrowiem psychicznym były dramatyczne, a obecna sytuacja może je znacznie pogorszyć, istnieje pilna potrzeba podejmowania szerokich działań w tym zakresie.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ✓ zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ nasilenie się problemów ze zdrowiem psychicznym osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży będące konsekwencją pandemii COVID-19,
- ✓ wysokie zapotrzebowanie na wsparcie mieszkańców w formie kierowania do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w ŚDS,
- ✓ negatywna ocena stanu swojego zdrowia psychicznego przez część dorosłych mieszkańców oraz dzieci, a także utrzymywanie się u nich negatywnych stanów emocjonalnych,
- ✓ niski stopień dostępności opieki terapeutycznej, psychologicznej i psychiatrycznej na terenie Gminy zdaniem mieszkańców oraz konieczność rozwijania tych obszarów wsparcia,
- ✓ brak wiedzy wśród części dzieci na temat zaburzeń odżywiania i ich wpływu na stan zdrowia psychicznego.

4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

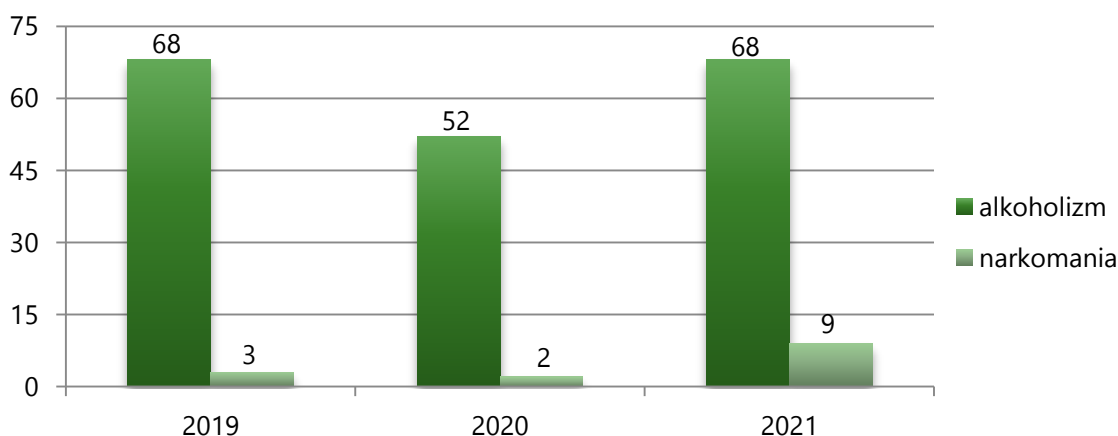
Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim

wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁴.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* oraz *Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii*.

W 2021 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu **uzależnienia od alkoholu** skorzystało 68 rodzin. Alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia w omawianym roku znajdował się na piątym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących pomoc. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu uległa wahaniom, a w 2021 roku przyjęła taką samą wartość jak w 2019 roku. W przypadku problemu narkomanii w 2021 roku liczba rodzin objętych pomocą społeczną z tego powodu ukształtowała się na poziomie 9, co wskazuje na znaczący wzrost w porównaniu do lat poprzednich.

Wykres 59. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

¹⁴ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie, w ramach przysługujących jej uprawnień. Według stanu na koniec 2021 roku Komisja liczyła 6 członków. W 2021 roku przeprowadzili oni rozmowy z 20 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 14 członkami rodzin osób uzależnionych. Jednocześnie w omawianym roku Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 9 osób, a także wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 7 mieszkańców Gminy. W 2021 roku w porównaniu do 2019 roku zauważalny jest spadek w zakresie liczby osób uzależnionych, z którymi GKPRPA przeprowadziła rozmowy, z kolei w przypadku osób współuzależnionych odnotowany został wzrost. Należy zwrócić uwagę, iż liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia, a także liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego ulegała sukcesywnemu wzrostowi. Dane dotyczące działań GKPRPA w Pieckach w latach 2019-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Działania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Piecki o wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	25	28	20
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	10	17	14
liczba osób w stosunku, do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	8	8	9
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	4	7

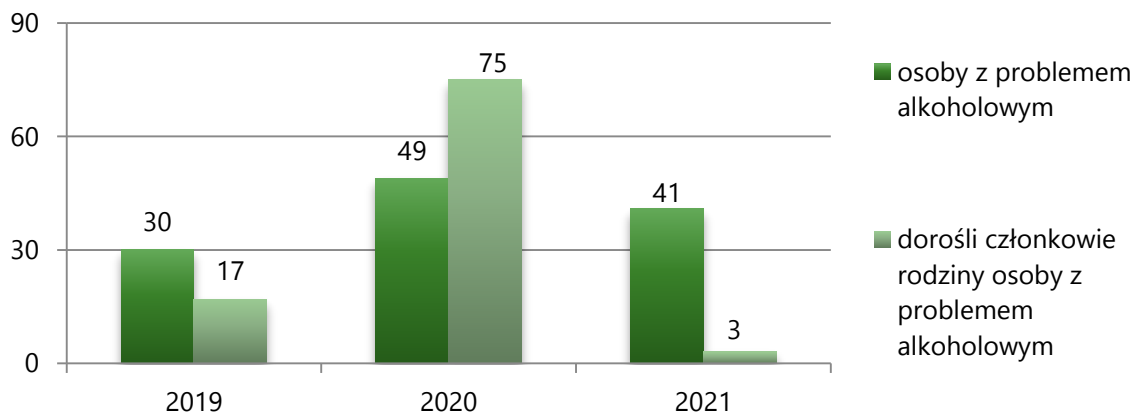
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Na terenie gminy Piecki funkcjonuje **Punkt Konsultacyjno-Informacyjny**, którego celem jest udzielanie pomocy i wsparcia osobom uzależnionym oraz ich rodzinom. Specjalistyczna pomoc w Punkcie świadczona jest przez:

- ✓ specjalistę do spraw mediacji i poradnictwa rodzinnego;
- ✓ psychologa;
- ✓ radcę prawnego;
- ✓ konsultanta ds. uzależnień i współuzależnień;
- ✓ psychologa w zakresie pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży.

W 2021 roku w Punkcie udzielono 306 porad 41 osobom z problemem alkoholowym oraz 24 porad 3 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym. Dane źródłowe wykazują, że na przestrzeni lat 2019-2021 liczba osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin zgłaszających się po poradę do Punktu ulegała wahaniom.

Wykres 60. Liczba osób z problemem alkoholowym, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Przy PKI prowadzona jest samopomocowa **grupa AA „Nadzieja”** dla osób z problemem alkoholowym, natomiast w strukturach KIS rozwija się **również grupa edukacyjno-wspierająca Al-Anon** dla osób współuzależnionych.

GKPRPA zajmuje się także **profilaktyką zachowań ryzykownych**. W 2021 roku na terenie Gminy upowszechniane były materiały profilaktyczne w ramach kampanii i akcji społecznych, w tym „STOP FAS” i „Trzeźwe Wakacje”.

W latach 2019-2021 w Gminie nie realizowano programów profilaktycznych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU (dawniej PARPA i KBdsPN), ORE, IPiN. Niemniej, prowadzone były inne działania profilaktyczne, wychodzące poza katalog rekomendacji, tj.:

- ✓ programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowane do dzieci i młodzieży, w których wzięło udział 28 uczniów i 6 rodziców (w 2020 roku było to 210 uczniów i 6 nauczycieli/wychowawców, a w 2019 roku – 92 uczniów, 39 rodziców oraz 7 nauczycieli/wychowawców);
- ✓ programy z obszaru profilaktyki selektywnej skierowane do dzieci i młodzieży, w których w 2020 roku wzięło udział 16 uczniów i 1 nauczyciel/wychowawca (w latach 2019 i 2021 tego rodzaju działania nie były realizowane).

Na przestrzeni lat 2019-2021 wśród uczniów prowadzone były również nieustrukturyzowane programy profilaktyczne, w postaci konkursów, spektakli, jednorazowych prelekcji i pogadarek oraz imprez sportowych.

Znaczącym zasobem w zakresie wzmacniania pozytywnych postaw wśród dzieci i młodzieży oraz animowania ich czasu wolnego w sposób bezpieczny i pozbawiony używek jest **Klubik Profilaktyki Pozytywnej** czyli Świetlica dla Dzieci i Dorosłych. Podmiot umożliwia realizatorom lokalnej polityki społecznej skuteczne kreowanie rozwiązań i działań na rzecz dzieci wychowujących się w rodzinach problemowych. W 2021 roku na zajęcia w placówce uczęszczało 58 dzieci, w tym 16 wychowujących się w rodzinach alkoholowych.

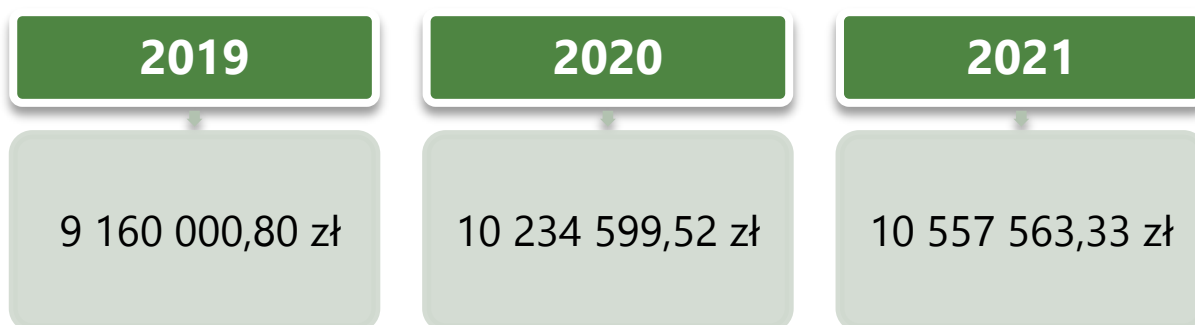
Od 2022 r. **Szkoła Podstawowa w Pieckach** w ramach pilotażu rozpoczęła wdrażanie mediacji rówieśniczych. Program ten niewątpliwie przyczyni się do wzmacniania pozytywnych postaw wśród dzieci i młodzieży.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Piecki. W roku 2021 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 10 557 563,33 zł, w tym 6 039 975,30 zł o zawartości alkoholu

do 4,5% (oraz piwa), 806 733,98 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 3 710 854,05 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W 2021 roku w stosunku do 2019 roku łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu uległa zwiększeniu o 15,3%.

Rysunek 7. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Piecki alkoholu w latach 2019-2021

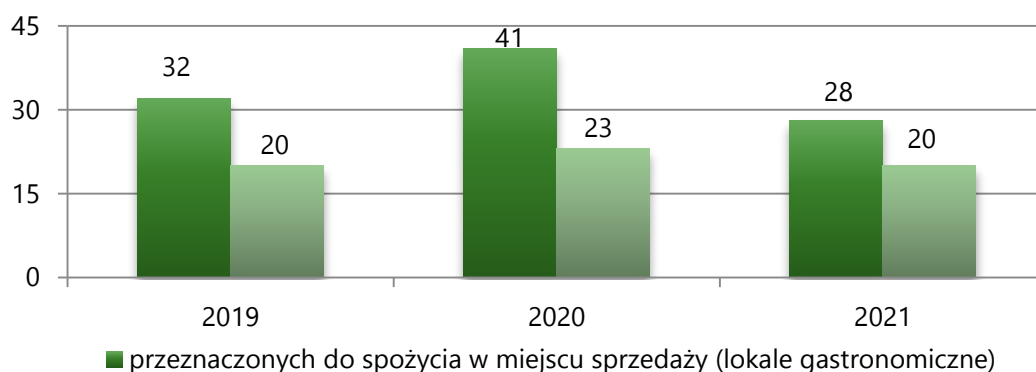
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania

a problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

W 2021 roku na terenie gminy Piecki znajdowało się łącznie 48 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 20 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 28 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokal gastronomiczny). W stosunku do poprzednich lat liczba punktów prowadzących sprzedaż alkoholu uległa zmniejszeniu.

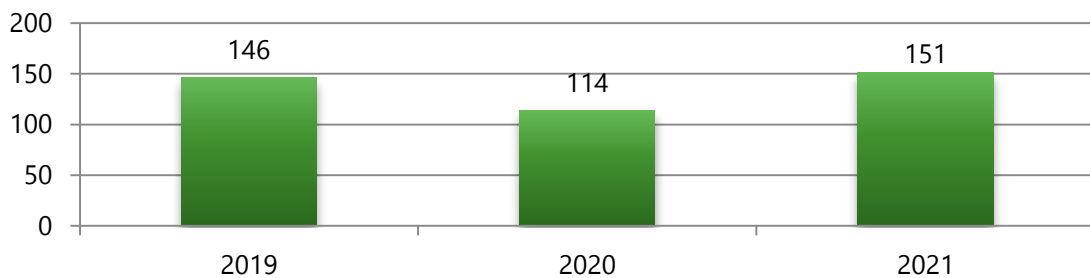
Wykres 61. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Piecki na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Na 1 punkt sprzedaży alkoholu w Gminie w 2021 roku przypadało 151 osób, czyli więcej w porównaniu do lat poprzednich. Wskazuje to na niewielki spadek dostępności alkoholu na terenie gminy Piecki. Niemniej, w porównaniu ze średnią wartością w Polsce jest to wartość znacząco niższa, gdyż w 2021 roku na 1 punkt sprzedaży w całym kraju przypadało 299 osób.

Wykres 62. Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w Gminie w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Pandemia COVID-19 oraz związane z nią ograniczenia aktywności społecznej, izolacji, niepokoju o zdrowie swoje i najbliższych, a także bezpieczeństwo ekonomiczne, w istotny sposób zwiększyły obciążenie zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniami. Konsekwencją pandemii może być wzrost liczby osób uzależnionych zarówno od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, jak i urządzeń elektronicznych.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy oraz przeprowadzonych badań wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ✓ ryzyko wystąpienia przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
- ✓ zagrożenie wzrostem liczby osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, jako konsekwencji pandemii COVID-19,
- ✓ wzrost wartości sprzedanego na terenie Gminy alkoholu,
- ✓ niepodejmowanie rekomendowanych oddziaływań profilaktycznych,

- ✓ wysoka dostępność do alkoholu będąca efektem znacznej liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- ✓ stosunkowo wysoka skala problemu alkoholizmu wśród rodzin objętych pomocą społeczną,
- ✓ intensyfikacja problemu narkomanii w Gminie,
- ✓ palenie papierosów/e-papierosów oraz korzystanie z urządzeń elektronicznych jako główne problemy młodzieży zdaniem uczniów,
- ✓ wysoki odsetek badanych uczniów, którzy nie chcieliby wziąć udziału w zajęciach profilaktycznych dotyczących uzależnień i korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu,
- ✓ jako główny uzależnienia wśród osób dorosłych jako największy problem społeczny w opinii badanych mieszkańców,
- ✓ znaczna część mieszkańców oceniających skalę uzależnień behawioralnych wśród dzieci i dorosłych jako dużą i bardzo dużą,
- ✓ konieczność rozwijania działań profilaktycznych, wsparcia psychologiczno-terapeutycznego oraz form spędzania czasu wolnego w celu wsparcia osób uzależnionych i ich rodzin.
- ✓ konieczność wyodrębnienia jednostki specjalizującej się profilaktyką uzależnień.

5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: *„przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na*

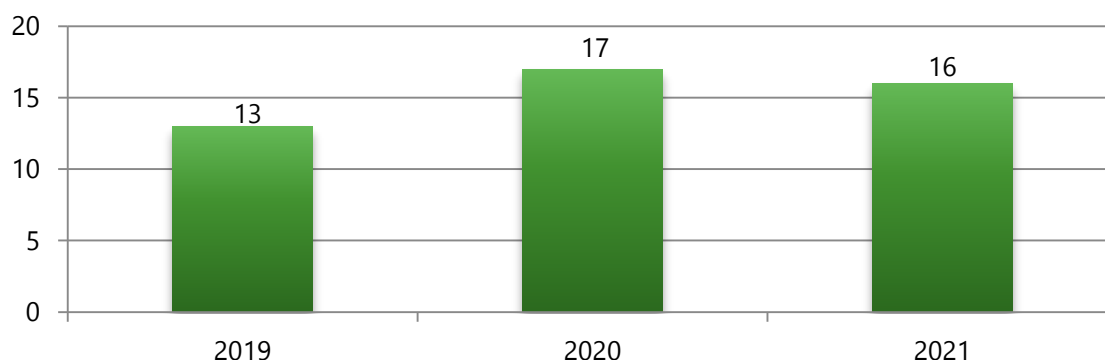
ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie Piecki zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**.

Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie*.

W latach 2019-2021 w gminie Piecki występowała konieczność objęcia pomocą i wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej rodzin zmagających się z problemem przemocy w rodzinie. W 2021 roku z powodu przemocy w rodzinie z pomocy skorzystało 16 rodzin i stanowiły one 2,9% rodzin objętych pomocą społeczną ogółem. W stosunku do roku poprzedniego odnotowany został niewielki spadek liczby rodzin dotkniętych tym problemem, natomiast w porównaniu do 2019 roku nastąpił wzrost skali problemu o 23%.

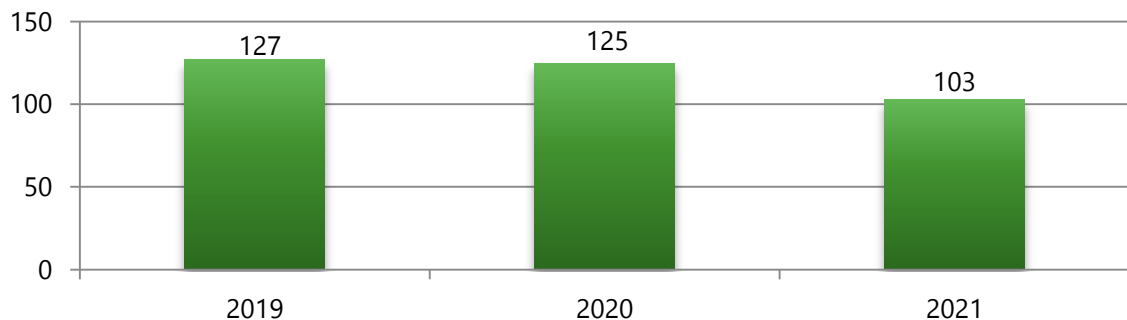
Wykres 63. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia GOPS z powodu przemocy w rodzinie w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2019-2021

Z danych statystycznych prowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Mrągowie wynika, iż co roku odnotowywana jest znaczna liczba podejmowanych przez Policję interwencji domowych związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie, w tym przemocy pod wpływem alkoholu. W 2021 roku funkcjonariusze podjęli interwencję 103 razy, a w okresie ostatnich trzech lat odnotowany został systematyczny spadek, tj. o 19%. Dodatkowo, w 2021 roku funkcjonariusze odnotowali 13 zdarzeń związanych z naruszeniem nietykalności cielesnej, a w stosunku do 5 osób podjęte zostały działania związane z dopuszczeniem się przestępstwa przeciwko rodzinie.

Wykres 64. Liczba interwencji domowych podjętych przez funkcjonariuszy KPP w Mrągowie w Gminie w latach 2019-2021

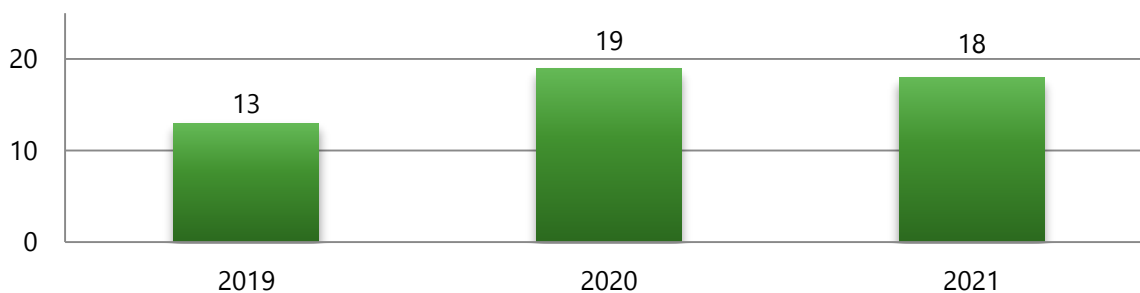

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2019, 2020 i 2021 rok

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku

prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba rodzin, w stosunku do których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” ulegała niewielkim wahaniom – w 2019 roku było to 13 rodzin, w 2020 roku – 19, natomiast w 2021 roku – 18. Oznacza to spadek w stosunku do ubiegłego roku o 1 rodzinę, natomiast w porównaniu do 2019 roku wzrost o 5 rodzin. Ponadto, w okresie lat 2019-2021 kontynuowane były również procedury „Niebieska Karta” wszczęte w latach poprzedzających latach sprawozdawczych.

Wykres 65. Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w latach 2019-2021

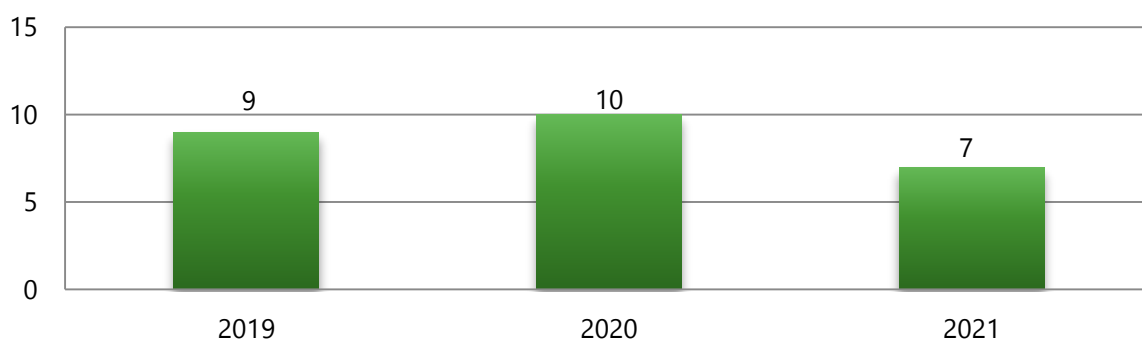
Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2019, 2020 i 2021 rok

W stosunku do rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” podejmowany jest szereg działań mających na celu poprawę ich funkcjonowania, wypracowanie i wzmocnienie pożądaných wzorców zachowań i zmianę sposobu rozwiązywania konfliktów. Dodatkowo, w ramach prac grup roboczych podejmowane są również działania monitorujące sytuację rodzin i zapewniające bezpieczeństwo dzieci i innych osób doświadczających przemocy w rodzinie. W 2021 roku zawiadomiono Prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa znęcania się fizycznego i psychicznego wobec członków 2 rodzin, powiadomiono Sąd Rodziny o potrzebie ingerencji we władzę rodzicielską również w przypadku 2 rodzin, skierowano 16 wniosków do GKPRPA w związku z problemem alkoholowym osoby stosującej

przemoc, skierowano 72 członków rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” do specjalistów w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym, a także motywowano 12 osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym. Dodatkowo, rodziny objęte procedurą współpracują z asystentem rodziny w celu ogólnej poprawy funkcjonowania społecznego rodzin, dzieci z rodzin przemocowych kierowane są do uczestnictwa w koloniach i wyjazdach z programem socjoterapeutycznym, a dla rodzin organizowane są konferencje z psychologiem i prawnikiem.

W 2021 roku zakończono 7 procedur „Niebieskie Karty”, w 2020 roku było 10 procedur, z kolei w 2019 roku – 9 procedur. W 2021 roku w stosunku do lat poprzednich nastąpił spadek liczby zakończonych procedur.

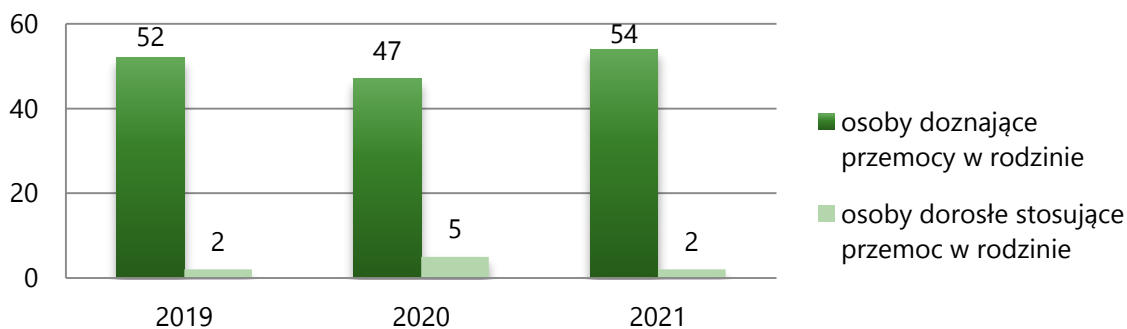
Wykres 66. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2019, 2020 i 2021 rok

W 2021 roku w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym udzielono 367 porad 54 osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz 17 porad 2 osobom stosującym przemoc w rodzinie. Dane źródłowe wykazują, że na przestrzeni lat 2019-2021 liczba osób, których dotyczy problem przemocy w rodzinie zgłaszających się po poradę do Punktu ulegała wahaniom.

Wykres 67. Liczba osób doświadczających i stosujących przemoc, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

W celu zwiększenia skuteczności oddziaływań profilaktycznych oraz pomocowych, członkowie ZI systematycznie uczestniczą w szkoleniach i konferencjach. W 2021 roku wśród obszarów tematycznych pogłębionych przez członków Zespołu znajdowało się „Etapy pracy z osobami doświadczającymi przemoc w rodzinie” oraz „Jak skutecznie zatrzymać przemoc domową. Motywowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do zmian”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie każdego roku uczestniczy w kampanii społecznej „Biała Wstążka”, w ramach której prowadzona była szeroka dystrybucja materiałów edukacyjnych oraz odbyła się akcja „OTWARTYCH DRZWI”, czyli otwarty dyżur specjalistów z zakresu pracy socjalnej, przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom. Dodatkowo, w Gminie od lat wdrażane są działania w ramach kampanii „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem”, wśród których znajduje się w szczególności upowszechnianie wiedzy o możliwych formach bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa w kryzysie na terenie Gminy.

W 2021 roku na świetlicy prowadzonej przez GOPS realizowany był także projekt socjalny pn. „Stop przemocy”, który miał na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem przemocy oraz nawiązanie dialogu pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz zwalczania przemocy. Odbiorcami działań prowadzonych

w ramach niniejszego projektu były zarówno osoby dotknięte problemem przemocy w rodzinie, jak i instytucje przeciwdziałające temu zjawisku.

Frustracja wynikająca z wielu ograniczeń nakładanych w związku z pandemią COVID-19, spowodowała wzrost przejawów przemocy domowej, a także nasilenie dotychczasowej przemocy w rodzinie. W niebezpiecznym położeniu znalazły się osoby jej doświadczające, ponieważ w okresie izolacji społecznej osoby te przebywają częściej pod jednym dachem z oprawcą, mają utrudnioną możliwość ucieczki, a także trudniejszy dostęp do specjalistycznej pomocy.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy problemów społecznych wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ✓ korelacja problemu przemocy i uzależnień w rodzinie oraz możliwość intensyfikacji problemu przemocy domowej w rodzinach dotkniętych uzależnieniem,
- ✓ wzrost liczby rodzin objętych pomocą i wsparciem GOPS z powodu przemocy w rodzinie w porównaniu do 2019 roku,
- ✓ konieczność podejmowania interdyscyplinarnej interwencji i oddziaływań wspierających w stosunku do rodzin i osób zmagających się z problemem przemocy w rodzinie,
- ✓ ryzyko funkcjonowania w społeczeństwie zmowy milczenia, powodującej ukrywanie aktów przemocy domowej w społeczności lokalnej,
- ✓ cyberprzemoc, przemoc rówieśnicza i w rodzinie jako problemy występujące wśród dzieci zdaniem młodych mieszkańców,
- ✓ deklaracja znajomości osób w swoim otoczeniu, które doświadczają przemocy w swoim domu przez co piątego dorosłego mieszkańca,

- ✓ stosunkowo negatywna ocena dostępnej w Gminie oferty wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie,
- ✓ konieczność rozwijania lokalnego systemu wsparcia w obszarze wspierania osób doznających przemocy w zakresie izolowania ich od sprawców przemocy, m.in. w mieszkaniach chronionych, oraz świadczenie specjalistycznego poradnictwa prawnego, socjalnego i terapeutycznego,
- ✓ zasadność intensyfikacji oddziaływań profilaktycznych, poprzez organizowanie warsztatów profilaktycznych dla dzieci oraz osób dorosłych.
- ✓ zasadność wyodrębnienia jednostki specjalizującej się systemem wsparcia rodzin.

6. Aktywność i integracja społeczna seniorów

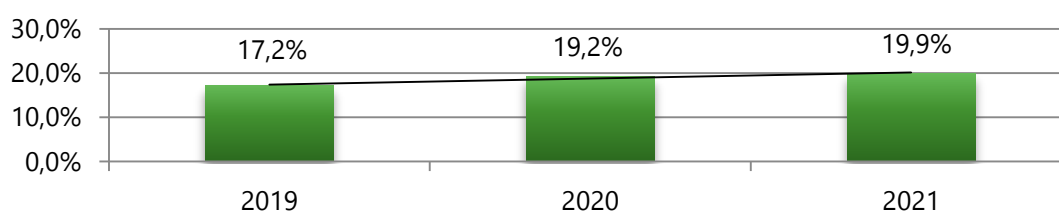
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę

wsparcia i integracji seniorów. W gminie Piecki odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2021 roku wyniósł 19,9%, co oznacza wzrost w stosunku do 2019 roku o 2,7 pp. Na przestrzeni lat 2019-2021 udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy ulegał systematycznemu zwiększeniu. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

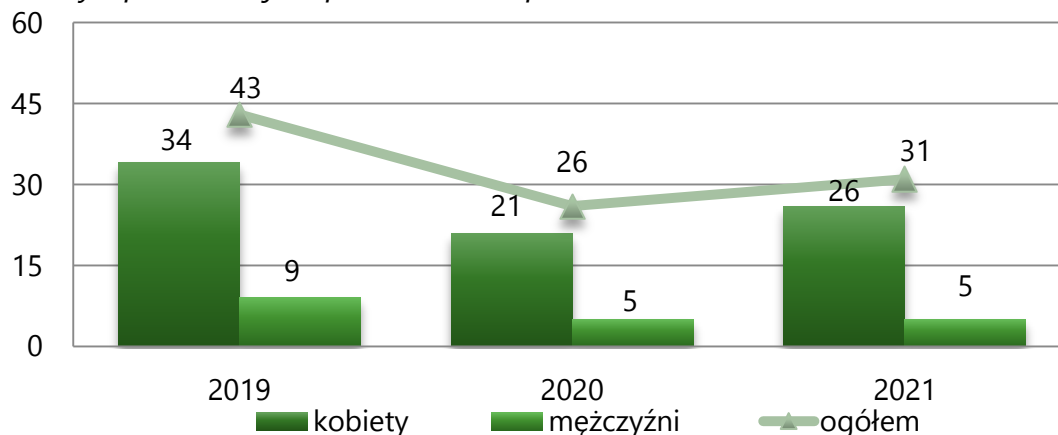
Wykres 68. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Piecki na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2021 roku 31. Zdecydowaną większość beneficjentów w tym wieku stanowiły kobiety, gdyż było ich 26, natomiast liczba mężczyzn wyniosła 5. W okresie lat 2019-2021 dostrzec można niewielkie wahania w zakresie liczby mieszkańców Gminy w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej.

Wykres 69. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba przyznanych świadczeń ulegała systematycznemu spadkowi – w 2021 roku przyznano 12 zasiłków pielęgnacyjnych na łączną kwotę 2 590 zł, co oznacza spadek wypłaconych świadczeń o 52% w stosunku do 2019 roku.

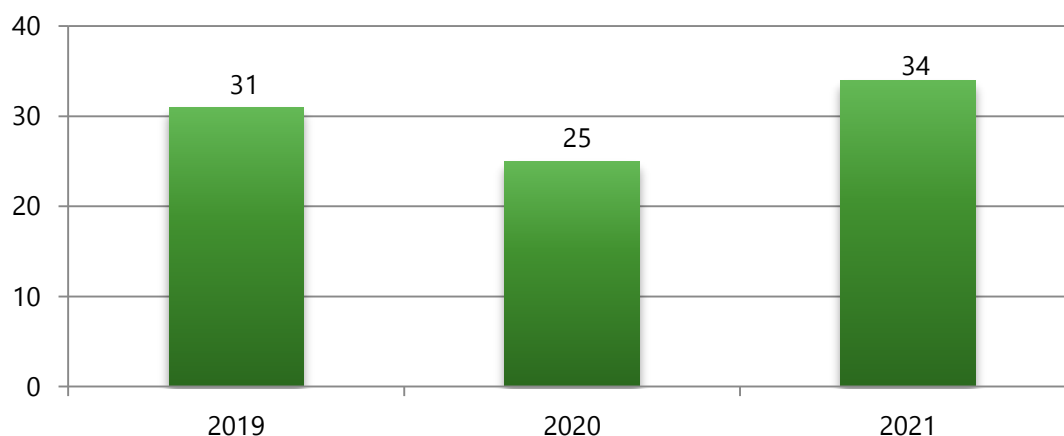
Tabela 26. Liczba świadczeń pielęgnacyjnych dla osób, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba świadczeń	25	20	12
kwota świadczeń (w złotych)	4 736	4 317	2 590

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach realizuje usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub pomoc świadczona przez rodzinę jest niewystarczająca. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba osób korzystających ze wsparcia w tym zakresie ulegała wahaniom, jednakże w 2021 roku z tego rodzaju usług skorzystała największa liczba mieszkańców, tj. 34 osoby.

Wykres 70. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w gminie Piecki w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Liczbę osób, którym opłacono pobyt w domach pomocy społecznej oraz przeznaczone na to środki prezentuje poniższa tabela. Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W latach 2019-2021 liczba osób, za których pobyt w DPS poniosła odpłatność Gmina, ulegała niewielkim wahaniom, jednakże w 2021 roku zapotrzebowanie na tą formę wsparcia było najniższe. W 2019 roku wsparciem objęto 20 mieszkańców Gminy, w 2020 roku było to 21 osób, natomiast w 2021 roku – 19 mieszkańców. Przeznaczana na ten cel kwota świadczeń na przestrzeni ostatnich lat ulegała wahaniom i ostatecznie w 2021 roku przyjęła najniższą wartość.

Tabela 27. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba osób	20	21	19
kwota świadczeń (w złotych)	639 570	615 043	651 333

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Wśród kluczowych zasobów Gminy w zakresie wspierania aktywności i integracji społecznej seniorów w lokalnej społeczności należy wskazać **Klub Integracji Społecznej**, w ramach którego prowadzone są różnorodne grupy i świadczone są usługi społeczne. Osoby starsze wymagające wspomaganie swojej sprawności ruchowej mają możliwość nieodpłatnego korzystania ze sprzętów w Punkcie wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego. Dodatkowo, w **Świetlicy dla seniorów** w KIS prowadzone są spotkania Senioralnej Amatorskiej Grupy Teatralnej „Iskierka Nadziei” oraz Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów koło w Pieckach.

Wysoki odsetek osób starszych w całym kraju, który z roku na rok wzrasta, a także trwająca pandemia stanowią wyzwanie dla polityki społecznej oraz opieki

zdrowotnej. Poza samym zagrożeniem związanym z ryzykiem zachorowania i dotkliwym przechodzeniem choroby, istotnym problemem w czasie pandemii jest utrudniony dostęp do leczenia chorób przewlekłych. Ryzykiem jest również nasilenie się innych chorób czy schorzeń związanych z ograniczeniem aktywności ruchowej, jak i społecznej. Na podstawie badań przeprowadzonych w 2020 roku przez Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej na próbie 1 118 osób w wieku senioralnym wynika, że 1/3 ankietowanych przerwała dotychczasowe leczenie, większość badanych odczuła problemy z dostępem do opieki medycznej podczas pandemii, blisko połowa respondentów czuje się samotna podczas trwania pandemii i brakuje im spotkań z innymi ludźmi, a ponad połowa odczuwa potrzebę dostępu do lekarza specjalisty.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji oraz diagnozy przeprowadzonej na terenie Gminy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ✓ stale rosnący odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy,
- ✓ zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych,
- ✓ konieczność kierowania mieszkańców Gminy do DPS,
- ✓ ograniczone zasoby lokalowe w zakresie rozwijania sieci placówek wsparcia dziennego dla osób starszych,
- ✓ samotność i izolacja osób starszych jako trzeci z kolei problem na terenie Gminy oraz negatywna ocena oferty wsparcia dla osób starszych w Gminie zdaniem części mieszkańców,
- ✓ wsparcie w codziennych czynnościach, w tym w zakresie zapewnienia posiłków, higieny i kontynuowania leczenia, jako główne usługi, które zdaniem respondentów umożliwiłoby osobom z niepełnosprawnościami i starszym lepsze funkcjonowanie,

- ✓ samotność, problemy zdrowotne oraz brak wsparcia ze strony rodziny jako najważniejsze problemy osób starszych i osób z niepełnosprawnościami zdaniem ankietowanych mieszkańców Gminy.
- ✓ problemy z przygotowaniem posiłków przez osoby starsze dyktują obowiązek stworzenia kuchni społecznej celem walki z niedożywieniem osób starszych,
- ✓ ze względu na starzejące się społeczeństwo, brak osób najbliższych, które mogą zająć się seniorami powstaje pilna potrzeba utworzenia jednostki typu Klub Seniora, Dom Dziennego Pobytu lub Centrum Dziennego pobytu.

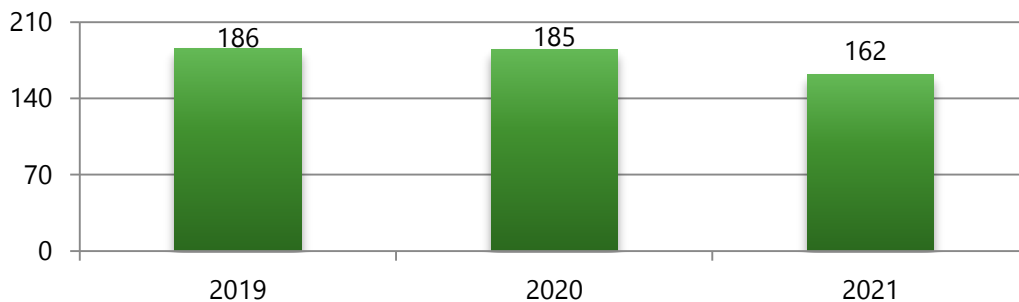
7. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2021 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieckach z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 162, a na przestrzeni ostatnich lat ulegała systematycznemu spadkowi.

Wykres 71. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2019-2021

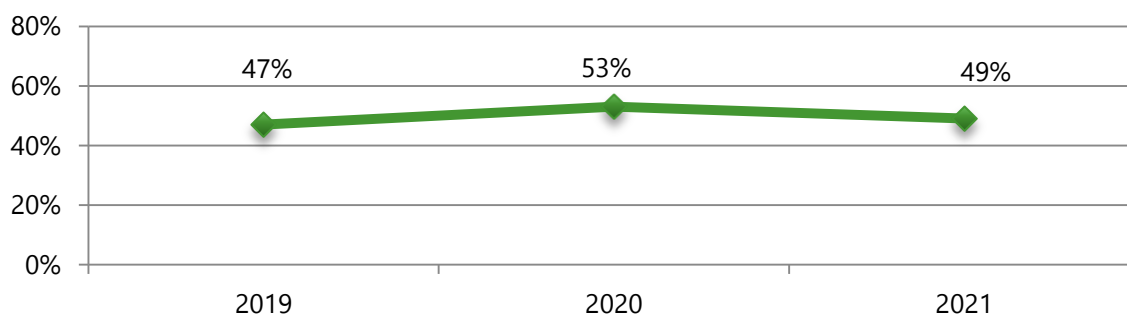

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Bezrobocie w 2021 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na **czwartym miejscu** pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

Dostrzegalny jest wzrost jeśli chodzi o zmianę wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W porównaniu do 2019 roku obserwowalny jest wzrost o 2 pp.

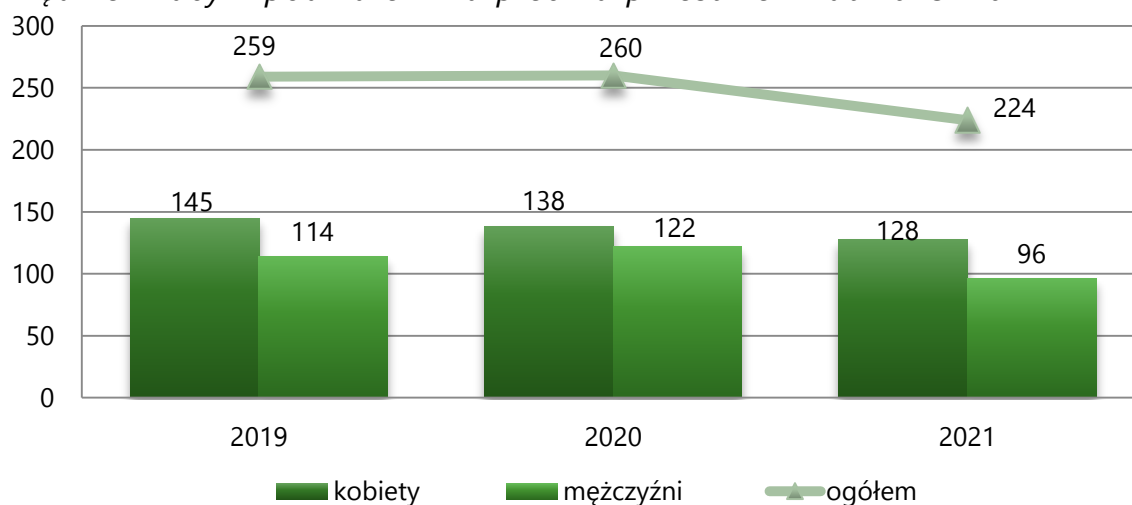
Wykres 72. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Na koniec 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mrągowie zarejestrowanych było łącznie 224 mieszkańców gminy Piecki. W latach 2019-2020 liczba osób pozostających bez pracy utrzymywała się na zbliżonym poziomie, natomiast w roku 2021 dostrzegalny jest spadek w stosunku do roku poprzedniego o 13,8%. Na przestrzeni omawianych lat zauważalna jest przewaga kobiet w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w PUP w Mrągowie.

Wykres 73. Mieszkańcy gminy Piecki zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że na przestrzeni omawianych lat nastąpił spadek w zakresie udziału osób powyżej 50 roku życia oraz do 25 roku życia, a także wahanie udziału osób do 30 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w porównaniu do 2019 roku spadł o 3,2 pp., w przypadku osób do 30 roku życia można zauważyć wzrost o 0,9 pp., z kolei odsetek osób powyżej 50 roku życia spadł o 4,7 pp. Szczegółowe dane zaprezentowane zostały w poniższej tabeli.

Tabela 28. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Piecki w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2019-2021

kategoria wiekowa	31 grudnia 2019		31 grudnia 2020		31 grudnia 2021	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	43	16,6	40	15,4	30	13,4
do 30 roku życia	74	28,6	79	30,4	66	29,5
powyżej 50 roku życia	76	29,3	75	28,8	55	24,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ

najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru lub też możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Piecki oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z powiatu mrągowskiego. W 2021 roku odsetek osób długotrwale bezrobotnych kształtował się na poziomie 41,5%, co stanowi wzrost w stosunku do 2019 roku o 10,2 pp.

W całej Polsce udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł w 2021 roku 57%, natomiast w powiecie mrągowskim kształtował się na poziomie 46,6%, co w porównaniu do powiatu i kraju przedstawia gminę Piecki w nieco korzystniejszej sytuacji.

Tabela 29. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Piecki oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu mrągowskiego na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie		2019	2020	2021
Gmina	liczba osób	81	111	93
	udział (%)	31,3	42,7	41,5
Powiat	liczba osób	665	823	722
	udział (%)	37,8	42,7	46,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Osoby bezrobotne, w trudnej sytuacji życiowej i zagrożone wykluczeniem społecznym mają możliwość uczestnictwa w szeregu działań aktywizujących i reintegracyjnych inicjowanych przez pracowników i grupy działające przy **Klubie Integracji Społecznej**. W KIS osoby znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy mają możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego w oparciu o indywidualny plan zatrudnienia socjalnego, a docelowo podjęcia pracy na otwartym rynku pracy. Podmiot ma również znaczący wpływ na integrację oraz podnoszenie jakości życia i kompetencji społecznych osób dotkniętych różnymi trudnościami życiowymi i bezradnością, gdyż prowadzone są w nim warsztaty i zajęcia edukacyjne oraz organizowane są prace społecznie użyteczne. Dodatkowo, placówka oferuje spotkania

grupowe dla bezrobotnych matek i aktywnie działa w zakresie upowszechniania wiedzy o ekonomii społecznej wśród mieszkańców. Pracownicy KIS biorą udział w licznych konferencjach i seminariach dotyczących tworzenia i rozwijania podmiotów ekonomii społecznej, a także prowadzą warsztaty w tym obszarze dla osób zainteresowanych utworzeniem takich przedsiębiorstw.

W związku z pandemią COVID-19 oraz związanymi z nią obostrzeniami, pogorszeniu uległa sytuacja na rynku pracy. W czasie pandemii pracę straciło wiele osób, przede wszystkim pracujących w branżach szczególnie dotkniętych wprowadzaniem obostrzeń oraz mających umowy cywilno-prawne. Skutki pandemii na rynku pracy mogą być jednak odroczone w czasie i dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, jak między innymi kryzys występujący w wielu branżach. Radzenie sobie z epidemią, a w jej następstwie z kryzysem gospodarczym i pogorszeniem sytuacji na rynku pracy, będzie wymagało w perspektywie najbliższych lat, zwrócenia szczególnej uwagi na podejmowanie działań wspierających mieszkańców w tym zakresie.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy oraz badania ankietowego, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ✓ znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców i jego wzrost w ostatnich latach,
- ✓ wysoki wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej,
- ✓ bezrobocie jako jeden z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej w Gminie,
- ✓ ryzyko wykluczenia osób bezrobotnych, a także pojawienia się niekorzystnych następstw, spowodowanych długotrwałym pozostawaniem bez zatrudnienia (np. uzależnienia, zaburzenia psychiczne, ubóstwo) oraz

wynikająca w tego konieczność stałego rozwijania i upowszechniania działalności KIS,

- ✓ niewystarczająca liczba miejsc pracy, nieadekwatne wynagrodzenie oraz niewystarczająca liczba działań podnoszących kwalifikacje zawodowe (staże, szkolenia, kursy) jako główne trudności osób bezrobotnych w Gminie,
- ✓ znaczące ograniczenia transportowe na terenie Gminy uniemożliwiające części osób zamieszkujących na terenach wykluczonych komunikacyjnie podjęcie zatrudnienia,
- ✓ konieczność tworzenia nowych miejsc pracy i organizowania szkoleń dla osób bezrobotnych, a także wspieranie osób młodych na lokalnym rynku pracy, w tym w ramach organizowania doradztwa zawodowego dla uczniów,
- ✓ brak ofert pracy dla osób z niepełnosprawnościami.

8. Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

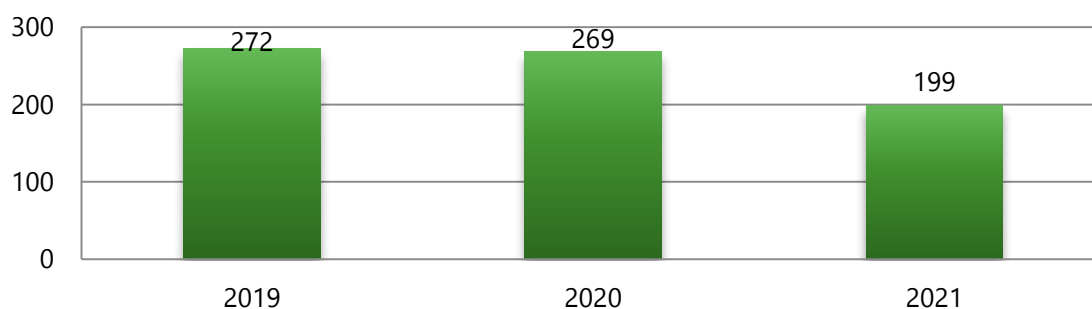
Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

*Ubóstwo w 2021 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na **trzecim miejscu** pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia w gminie Piecki.*

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa na przestrzeni lat

2019-2021 ulegała systematycznemu spadkowi. W 2019 roku z tego powodu z pomocy skorzystały 272 rodziny, w 2020 roku – 269, natomiast w 2021 roku ich liczba zmniejszyła się do 199 rodzin. W stosunku do 2019 roku oznacza to spadek o 26,8%. Problem ubóstwa był obecny wśród 36% objętych wsparciem z pomocy społecznej w 2021 roku.

Wykres 74. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

W 2021 roku zasiłki stałe pobierało 55 osób, z zasiłku okresowego korzystały 134 osoby, natomiast zasiłek celowy przyznany został 444 mieszkańcom. W latach 2019-2021 liczba beneficjentów wszystkich wskazanych świadczeń ulegała wahaniom, jednakże w 2021 roku liczba osób objętych poszczególnymi formami wsparcia była najniższa w całym omawianym okresie. W przypadku zasiłku celowego i okresowego wartość spadkowa w 2021 roku w stosunku do 2019 roku wyniosła 10%, natomiast liczba beneficjentów zasiłku celowego zmniejszyła się o 1%. Szczegółowe dane prezentuje kolejna tabela.

Tabela 30. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2019-2021

rodzaj zasiłku	2019		2020		2021	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	61	370 620	62	361 773	55	327 154
zasiłek okresowy	149	266 882	161	338 000	134	255 527
zasiłek celowy	448	114 642	648	209 716	444	168 592

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach od stycznia 2019 roku realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastąpił przeprowadzany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością. W 2021 roku świadczenie niepieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 192 osobom, a zdecydowaną większość beneficjentów stanowiły dzieci (191). W ciągu ostatnich trzech lat liczba osób otrzymujących to świadczenie ulegała systematycznemu spadkowi, który ukształtował się na poziomie 31%. Należy zauważyć, że w latach 2019-2020 pomoc w formie posiłku kierowana była wyłącznie do dzieci, natomiast w 2021 roku zaistniała potrzeba wsparcia w tej formie również osoby powyżej 18 roku życia.

Tabela 31. Liczba osób, w tym dzieci korzystających ze świadczenia niepieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2019-2021

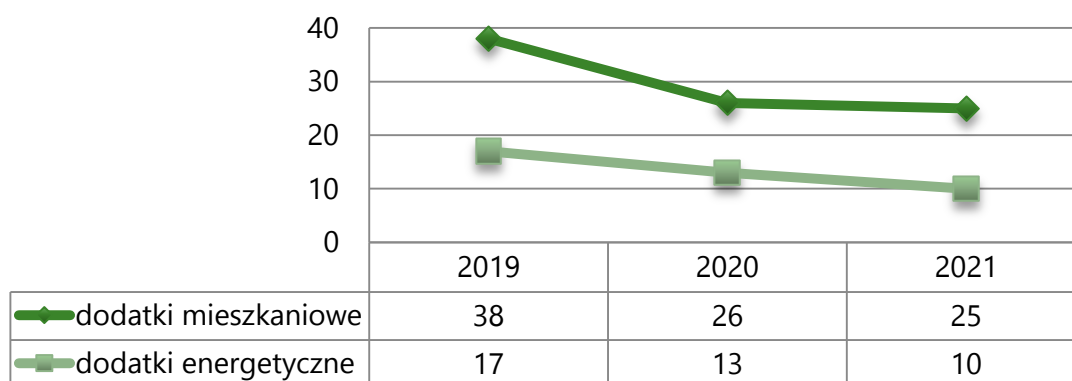
wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba osób	278	238	192
liczba dzieci	278	238	191

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Wsparcie w formie dożywiania prowadzone jest w Gminie również w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020** (POPŻ), finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. Pomoc świadczona jest poprzez dystrybucję paczek żywnościowych dla osób o bardzo niskich dochodach. Osoby te wyłaniane są przez GOPS na podstawie kryterium dochodowego. Realizacja Programu odbywa się w Gminie w ramach współpracy Banku Żywności w Olsztynie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieckach oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Pieckach. W 2021 roku z tej formy wsparcia skorzystało 502 mieszkańców Gminy, którym przekazano niemal 25 ton żywności w postaci m.in. konserw, puszek i produktów sypkich.

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych i energetycznych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba gospodarstw domowych objętych taką formą wsparcia ulegała systematycznemu spadkowi – w przypadku dodatku mieszkaniowego zostało ono przyznane 25 gospodarstwom, a energetycznego – 10. W 2021 roku w stosunku do 2019 roku liczba udzielonych świadczeń mieszkaniowych zmniejszyła się o 34%, a energetycznych – o 41%.

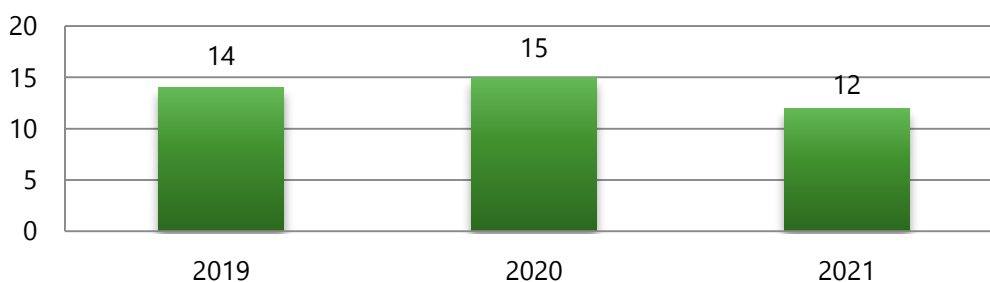
Wykres 75. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych i energetycznych na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2021 roku z pomocy i wsparcia GOPS z powodu bezdomności skorzystało 12 osób, co oznacza spadek w stosunku do lat poprzednich, gdyż w 2019 roku w kryzysie bezdomności znajdowało się 14 osób, a w 2020 roku – 15.

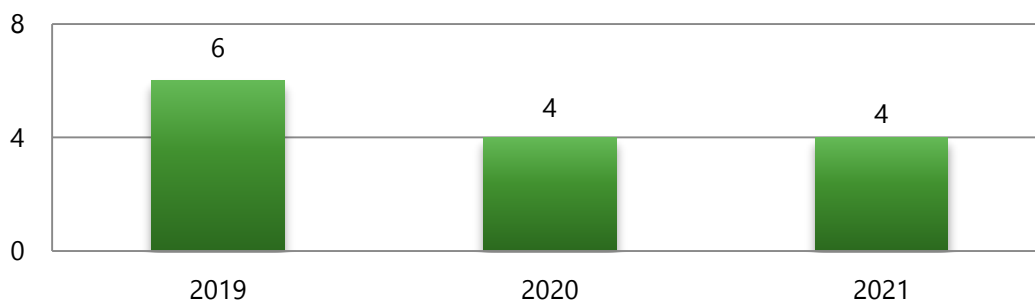
Wykres 76. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Osoby w szczególnie trudnej sytuacji ekonomicznej oraz pozbawione stałego miejsca pobytu mają możliwość korzystania z wieloaspektowego wsparcia pracowników GOPS oraz innych instytucji. Jedną z form pomocy jest udzielanie takim osobom posiłku i odzieży, co jest realizowane przez Ośrodek zgodnie z bieżącym zapotrzebowaniem, ale także ponoszenie przez Gminę odpłatności za umieszczenie osoby bezdomnej w schronisku dla osób bezdomnych. W 2020 i 2021 roku na terenie gminy Piecki wystąpiła konieczność udzielenia wsparcia w formie schronienia 4 osobom zmagającym się z problemem braku miejsca zamieszkania. W stosunku do 2019 roku oznacza to spadek o 33%.

Wykres 77. Liczba osób objętych wsparciem w formie schronienia na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Na terenie Gminy nie jest prowadzona placówka zapewniająca schronienie osobom bezdomnym, dlatego kierowanie i umieszczanie osób pozbawionych miejsca zamieszkania odbywa się we współpracy międzyinstytucjonalnej. W tym celu Gmina zawiązała porozumienie ze Stowarzyszeniem MONAR – Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Marwałdzie. Dodatkowo, wsparcie w formie noclegowni świadczone jest na terenie powiatu mrągowskiego w ramach działalności Ewangelickiego Domu Opieki „Arka” w Mikołajkach.

Ważnym zasobem Gminy w zakresie wspierania osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, w tym zmagającym się z problemem ubóstwa, jest **Punkt Wolontariatu „Pomocna Dłoń”**, który funkcjonuje w strukturze Klubu Integracji Społecznej we współpracy ze szkołami podstawowymi. Wolontariusze w ramach

swojej działalności umożliwiają integrację osób ubogich i starszych w lokalnej społeczności, a także włączają się w ważne akcje społeczne. W 2021 roku z inicjatywy Gminy i jej jednostek organizacyjnych wdrożony został projekt socjalny „Podaruj bezdomnemu maseczkę”.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy przeprowadzonej na terenie Gminy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ✓ ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji,
- ✓ ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych,
- ✓ przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności,
- ✓ ubóstwo jako jeden z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców Gminy,
- ✓ obecność problemu bezdomności wśród mieszkańców Gminy,
- ✓ doznanie ubóstwa i wykluczenia społecznego przez stosunkowo znaczną część mieszkańców Gminy, w ciągu ostatniego roku przed przystąpieniem do badań ankietowych.

VI. Część programowa

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów jej aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących jej wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

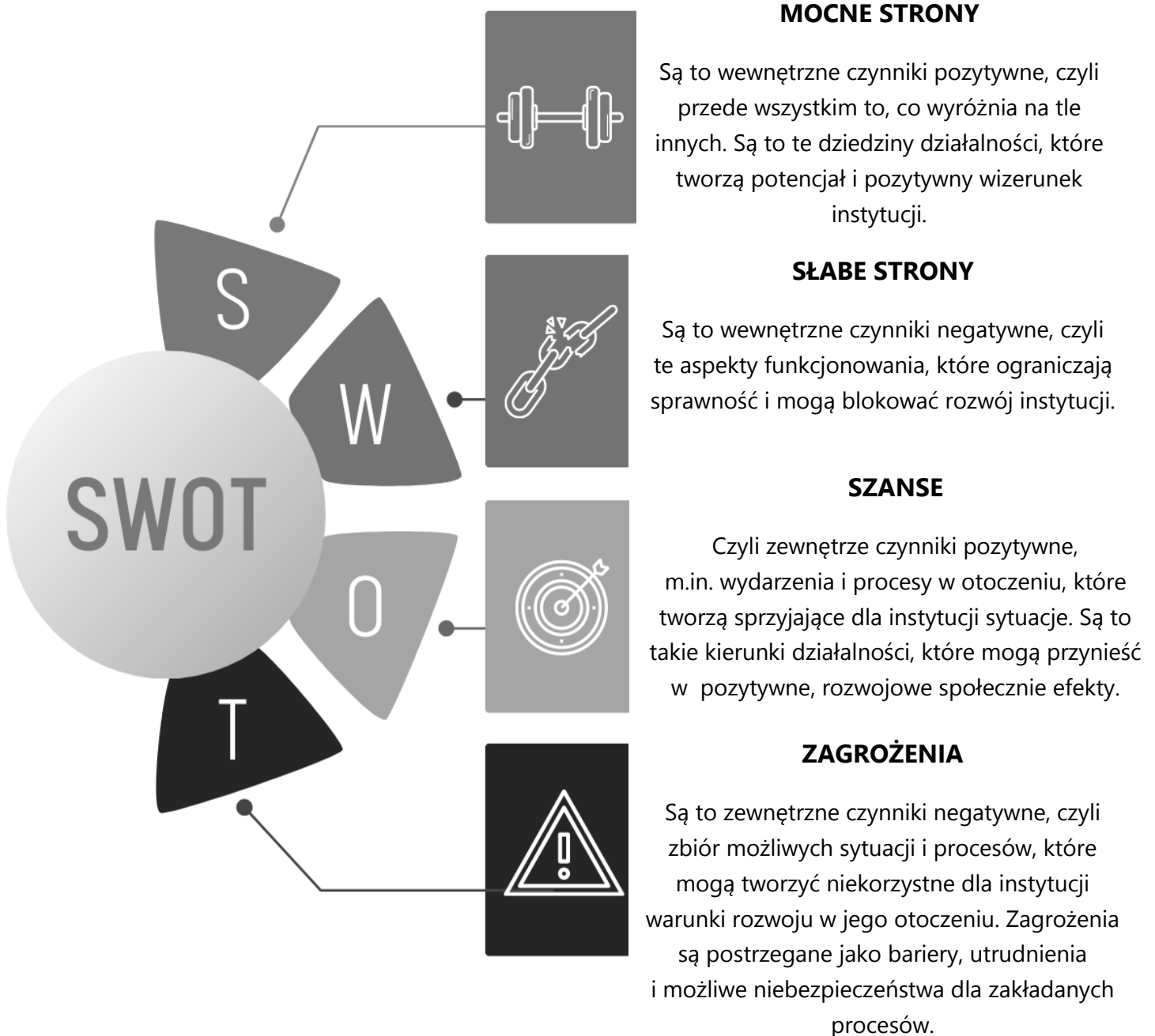
Rysunek 8. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

1. Analiza SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest Analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu mocnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

MOCNE STRONY

- Obecność organizacji pozarządowych działających na rzecz społeczności lokalnej.
- Szeroka infrastruktura i działalność podmiotów kulturalno-rekreacyjnych.
- Dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy w rodzinie, w tym dla dzieci, a także funkcjonowanie grup wsparcia.
- Zróżnicowana oferta usług społecznych świadczonych przez GOPS na rzecz mieszkańców Gminy.
- Obecność podmiotów reintegracji społeczno-zawodowej (ŚDS, KIS) oraz organizowanie różnorodnych form wsparcia mieszkańców w różnym wieku w ramach jego działalności.
- Stosunkowo niski wskaźnik deprivacji lokalnej.
- Organizowanie festynów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.
- Współpraca międzyinstytucjonalna i międzysektorowa w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców, w tym przy wykorzystaniu środków zewnętrznych.
- Wdrażanie projektów socjalnych na rzecz lokalnej społeczności i uczestnictwo w działaniach ponadlokalnych.

SŁABE STRONY

- Negatywne tendencje demograficzne odnotowane w ostatnich latach - spadek populacji Gminy, ujemny przyrost naturalny i rosnący udział osób starszych w ogóle społeczności lokalnej.
- Brak realizowanych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży.
- Średni poziom dostosowania infrastruktury publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i o ograniczonej mobilności, a także zbyt wąska oferta wsparcia dla osób starszych.
- Zbyt mała ilość alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla młodzieży - brak placówek wsparcia dziennego.
- Doświadczanie problemów w zakresie zdrowia psychicznego przez mieszkańców.
- Wykluczenie poszczególnych obszarów (sołectw) w zakresie dostępu do środowiskowych form wsparcia oraz transportu warunkującego problem bezrobocia.
- Brak wyodrębnionej wyspecjalizowanej jednostki zajmującej się profilaktyką uzależnień, przemocą w rodzinach, wsparciem starszych oraz osób w niepełnosprawnościami.
- Niedostateczna liczba miejsc dziennego wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

SZANSE

- Pozyskanie środków unijnych na rozwój Gminy.
- Utworzenie nowych miejsc pracy, w tym dla osób o szczególnych potrzebach i młodych.
- Rozwój transportu publicznego na obszarach wykluczonych komunikacyjnie.
- Aktywizacja społeczna mieszkańców, w tym rozwój kultury oraz sportu i rekreacji.
- Promowanie i rozwój wolontariatu oraz działalności Punktu Wolontariatu "Pomocna Dłoń".
- Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- Utworzenie miejsc wsparcia dziennego dla mieszkańców różnym wieku (Klub Senior+/Dzienny Dom Pobytu, Placówka Wsparcia Dziennego dla dzieci)
- Upowszechnienie działalności Klubu Integracji Społecznych i rozwinięcie działalności grup/podmiotów funkcjonujących w jego strukturach.
- Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
- Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej.

ZAGROŻENIA

- Starzejące się społeczeństwo.
- Uzależnienie od pomocy społecznej części mieszkańców, a tym samym brak chęci i motywacji do podjęcia zatrudnienia.
- Pogłębianie się problemów w zakresie zdrowia psychicznego, m.in. z powodu sytuacji społeczno-gospodarczej.
- Wzrost zapotrzebowania na zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych.
- Braki lokalowe na terenie Gminy.
- Ryzyko wypalenia zawodowego pracowników działających w obszarze pomocowym.
- Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
- Wykluczenie komunikacyjne.
- Wykluczenie osób z niepełnosprawnościami z życia społecznego. mi.n. przez istniejące bariery techniczne.

2. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Piecki została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie misji, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

WIZJA

Gmina Piecki to jednostka zapewniająca wszystkim mieszkańcom możliwość wzmocnienia swojego potencjału, rozwoju społeczno-zawodowego oraz dostępu do szeregu usług społecznych umożliwiających rozwiązanie kryzysowych sytuacji życiowych. Lokalny samorząd skutecznie wykorzystuje swoje zasoby, a także możliwości płynące ze współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli roli, jaką pełni Strategia w zakresie lokalnej polityki społecznej.

MISJA

„Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2023-2027 jest zapewnienie kompleksowego wsparcia mieszkańcom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej oraz wzmocnienie więzi społeczności lokalnej”.

3. Cele strategiczne i operacyjne

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, termin realizacji poszczególnych zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

CELE STRATEGICZNE

- ✓ Objęcie rodzin i opiekunów oddziaływaniami umożliwiającymi prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- ✓ Reintegracja społeczno-zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia i dotkniętych problemem wykluczenia społecznego.
- ✓ Aktywizacja i włączenie społeczne osób w szczególnej sytuacji, w tym osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz dotkniętych zaburzeniami psychicznymi.
- ✓ Redukcja szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z problemowego spożywania alkoholu, zażywania innych substancji psychoaktywnych oraz niekontrolowanego podejmowania się określonych czynności.
- ✓ Zapewnienie wysokiej skuteczności działań korekcyjnych i wspierających w stosunku do osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie.
- ✓ Utworzenie kuchni społecznej.
- ✓ Utworzenie wyodrębnionych wyspecjalizowanej jednostki w zakresie pomocy osobom starszym i z niepełnosprawnościami, m.in. Klub Seniora, Dzienny Dom Opieki, Centrum Opiekuńczo Mieszkalne.

- ✓ Utworzenie wyodrębnionych wyspecjalizowanych jednostek w zakresie kompleksowej opieki nad rodziną propozycja:
Centrum Profilaktyczne Dziecka, Rodziny i Integracji Społecznej.

CEL STRATEGICZNY NR 1**Objęcie rodzin i opiekunów oddziaływaniami umożliwiającymi prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych.****Cel operacyjny nr 1**

Wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców i opiekunów oraz zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.

Zadania przewidziane do realizacji	Zakładane rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	2023-2027	GOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodziny wspierającej.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	2023-2027	GOPS	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego, mediacji, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	2023-2027	GOPS, UG, jednostki oświatowe, GBP, GKPRPA, KIS, GOK	Budżet Gminy
Organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców.	2023-2027	GOPS, UG, jednostki oświatowe, PES, PPP, KIS	Budżet Gminy
Prowadzenie, rozwijanie i upowszechnianie informacji o działalności Grupy Wsparcia Aktywnych Rodziców GWAR.	Wzmocnienie integracji rodzin i działanie w kierunku podnoszenia kompetencji rodzicielskich.	2023-2027	GOPS, KIS	Budżet Gminy
Zabezpieczenie finansowe	Poprawa sytuacji dzieci,	2023-	GOPS, UG,	Budżet Gminy

pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	które nie mogą mieć zapewnionej opieki w rodzinie naturalnej.	2027	PCPR, Sąd	
Zapewnienie wsparcia dla rodzin, którym ograniczono władzę rodzicielską i prowadzenie z nimi pracy w celu powrotu dziecka z pieczy zastępczej.	Poprawa funkcjonowania rodzin, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	2023-2027	GOPS, PPP, PCPR	Budżet Gminy
Prowadzenie działalności i organizowanie wydarzeń na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego.	Ograniczenie konieczności umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	2023-2027	GOPS, PPP, PCPR, KIS	Budżet Gminy
Dofinansowanie miejsc w niepublicznych placówkach opieki nad dziećmi do lat 3.	Umożliwienie rodzicom podjęcie zatrudnienia.	2023-2027	UG	Budżet Gminy
Udzielanie wsparcia w ramach wdrażanych programów i inicjatyw rządowych.	Poprawa sytuacji ekonomicznej rodzin i wsparcie ich w opiece i wychowaniu dzieci.	2023-2027	GOPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
Utworzenie Centrum Profilaktyczne Dziecka, Rodziny i Integracji Społecznej	Poprawa dostępności do świadczeń. Kompleksowa pomoc rodzinie w jednym miejscu	2023-2025	UG, GOPS,	Budżet Gminy Budżet Państwa
Inicjowanie działań w celu utworzenia szkoły dla rodziców/opiekunów z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w ramach działalności KIS.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności i zwiększenie ich wiedzy w zakresie prawidłowego wychowania dzieci.	2023-2027	GOPS, UG, PES, KIS	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2

Prawidłowy rozwój psychofizyczny i społeczny dzieci oraz wzmocnienie integracji rodzin z terenu Gminy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę z placówkami oświatowymi oraz instytucjami kulturalno-rekreacyjnymi.	Poprawa sytuacji życiowej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez pomoc ze strony placówek oświatowych i instytucji kulturalno-rekreacyjnych.	2023-2027	GOPS, jednostki oświatowe, GBP, GOS, KIS, PES, GOK	Bez kosztów
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	2023-2027	GOPS, jednostki oświatowe	Bez kosztów

Podejmowanie współpracy z NGO i innymi podmiotami w zakresie wdrażania działań wspierających rodziny.	Wzmocnienie więzi rodzinnych i poziomu integracji rodzin przy współpracy międzysektorowej.	2023-2027	GOPS, UG, PES	Budżet Gminy
Wdrażanie projektów socjalnych skierowanych na wsparcie członków rodzin dotkniętych trudnościami.	Poprawa funkcjonowania rodzinnego i społecznego członków rodzin dotkniętych problemami.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES	Budżet Gminy
Utworzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej.	Poprawa funkcjonowania społecznego, profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży poprzez zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	2023-2027	GOPS, UG, GKPRPA, KIS, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa
Włączenie Treningu Umiejętności Społecznych (TUS) jako metody pracy z lokalną młodzieżą i dziećmi.	Wzmacnianie kompetencji społecznych dzieci i młodzieży. Ograniczanie podejmowania się zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.	2023-2027	GOPS, UG, placówki oświatowe, KIS, PES	Budżet Gminy
Systematyczne doposażenie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt oraz prowadzenie kół naukowych i sekcji w oparciu o rzeczywiste potrzeby i zainteresowania uczniów.	Wzrost poziomu edukacji w szkołach oraz rozwój zainteresowań naukowych młodych mieszkańców Gminy.	2023-2027	UG, jednostki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym w ramach działalności statutowej jednostek organizacyjnych Gminy, rozwijających zainteresowania.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, rozwój ich zainteresowań oraz wzmocnienie integracji rówieśniczej.	2023-2027	UG, GOPS, GBP, GOK, KIS, GOK, jednostki oświatowe, świetlice wiejskie	Budżet Gminy Budżet Państwa
Budowa Gminnej Biblioteki Publicznej.	Zwiększenie dostępności do instytucji dla osób z niepełno sprawnościami, zwiększenie oferty kulturalnej .	2023-2027	UG, GBP, PES, GOK	Budżet Gminy Budżet Państwa
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz upowszechnianie działań realizowanych przez GOK.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, podejmowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	2023-2027	UG, GOK, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa

Organizowanie, wspieranie i promocja imprez/ wydarzeń adresowanych do osób dorosłych oraz rodzin z dziećmi (pikniki, festyny rodzinne, konkursy, wycieczki, warsztaty tematyczne, zajęcia sportowe itp.).	Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób dorosłych oraz rodzin z dziećmi. Wzrost integracji mieszkańców Gminy oraz wzmocnienie więzi rodzinnych.	2023-2027	UG, GOPS, GBP, GOK, PCPR, jednostki oświatowe, GKPRPA, Organizacje pozarządowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Kierowanie dzieci do uczestnictwa w wypoczynku w formie wyjazdów letnich organizowanych przez PCPR, kuratorium oświaty, organizacje pozarządowe, itp.	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci. Wzrost poziomu integracji rówieśniczej.	2023-2027	UG, GOPS, PCPR, jednostki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin z trudną sytuacją materialną.	2023-2027	UG, jednostki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie specjalistycznego wsparcia uczniom.	Zwiększenie dostępności do pomocy pedagogicznej/psychologicznej dla uczniów w jednostkach oświatowych.	2023-2027	UG, PPP, jednostki oświatowe, PES	Budżet Gminy
Realizacja warsztatów/ programów rozwijających umiejętności psychospołeczne dzieci i młodzieży.	Wzmocnienie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży.	2023-2027	UG, GOPS, PPP, jednostki oświatowe, PES	Budżet Gminy
Organizowanie poradnictwa w przedmiocie kreowania ścieżki kariery dla uczniów w placówkach oświatowych.	Wsparcie uczniów w podejmowaniu decyzji dotyczącej dalszej ścieżki edukacyjnej/zawodowej.	2023-2027	UG, PUP, jednostki oświatowe, PPP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie wypoczynku oraz półkolonii dla dzieci z rodzin o ograniczonych możliwościach finansowych oraz dotkniętych uzależnieniem/przemocą.	Aktywne animowanie czasu wolnego dla dzieci oraz umożliwienie integracji w środowisku rówieśniczym.	2023-2027	GOPS, UG, GKPRPA, GBP, GOK, jednostki oświatowe, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie szkoleń / warsztatów oraz organizowanie superwizji i wizyt studyjnych rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracownikom instytucji publicznych oraz zwiększenie ich kompetencji i umiejętności.	2023 2025 2027	UG, GOPS	Budżet Gminy
Rozwój lokalnych form informowania społeczności gminnej o działaniach prowadzonych na rzecz rodzin i dzieci.	Zwiększenie liczby rodzin korzystających z różnych form wsparcia i inicjatyw zaadresowanych do nich.	2023-2027	UG, GOPS, jednostki oświatowe, PES, GBP, GOK, PKI, placówki ochrony zdrowia, lokalne media	Budżet Gminy

Prowadzenie zajęć mediacji rówieśniczych i innych form rozwiązywania konfliktów rówieśniczych.	Zwiększenie umiejętności komunikacyjnych i rozwiązywania problemów	2023-2027	Szkoły Podstawowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa, Środki Zewnętrzne
--	--	-----------	-------------------	--

CEL STRATEGICZNY NR 2**Reintegracja społeczno-zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia i dotkniętych problemem wykluczenia społecznego.****Cel operacyjny nr 1**

Wzmacnianie i przywracanie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych oraz rozwój miejsc pracy na terenie Gminy, w tym dla osób o szczególnych potrzebach.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Współpraca z PUP w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych.	2023-2027	GOPS, PUP, KIS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z PUP w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców biorących udział w aktywnych formach aktywizacji zawodowej.	2023-2027	GOPS, PUP, KIS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie prowadzenia szkoleń i doradztwa dla osób bezrobotnych.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych nieaktywnych zawodowo, tj. nie pracujących i nie poszukujących pracy.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES, PUP, Zakład Doskonalenia Zawodowego	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie lokalnych targów pracy oraz konferencji i warsztatów tematycznych dotyczących ekonomii społecznej.	Zwiększenie wiedzy na temat możliwości zatrudnienia w Gminie. Upowszechnianie idei przedsiębiorstw społecznych i PES wśród mieszkańców. Demistyfikacja stereotypów w obszarze aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES, PUP, jednostki oświatowe, Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych w powiecie form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	2023-2027	GOPS, PUP, UG, GBP, GOK, KIS, jednostki oświatowe	Budżet Gminy

Wykorzystanie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększenia szans na zatrudnieniu, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	2023-2027	GOPS	Budżet Gminy
Prowadzenie poradnictwa zawodowego i warsztatów z kreowania ścieżki kariery wśród uczniów.	Zwiększenie przedsiębiorczości i przyszłej aktywności zawodowej uczniów.	2023-2027	UG, PUP, PPP, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Podejmowanie stałej współpracy z PES i inicjowanie powstawania nowych podmiotów i organizacji prowadzących działalność na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Zwiększenie dostępności do pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa
Inicjowanie działań w zakresie utworzenia spółdzielni socjalnej/zakładu aktywności zawodowej.	Zwiększenie dostępności do miejsc pracy dla osób w trudnej sytuacji życiowej i z niepełno-sprawnością.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES, PCPR, ROPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie zajęć opiekuńczych i zabaw dla dzieci do lat 3.	Umożliwienie bezrobotnym kobietom uczestnictwa w warsztatach i innych formach aktywizacji zawodowej.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Współpraca z jednostkami w zakresie kierowania byłych uczestników WTZ do pracy w podmiotach ekonomii społecznej	Zwiększenie dostępności do miejsc pracy dla osób w trudnej sytuacji życiowej i z niepełnosprawnością.	2023-2027	GOPS, UG, PCPR, PES, inne jednostki samorządu terytorialnego	Budżet Gminy Budżet Państwa
Rozwijanie wolontariatu w Gminie i angażowanie w działania charytatywne osób bezrobotnych.	Zwiększenie partycypacji społecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych. Umożliwienie osobom bezrobotnym zdobycie umiejętności ułatwiających znalezienie pracy,	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa
Popularyzowanie hybrydowej i zdalnej pracy wśród lokalnych przedsiębiorców.	Umożliwienie podjęcia zatrudnienia osobom o ograniczonej mobilności, w tym kobietom z dziećmi.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2
Poprawa warunków socjalnych osób dotkniętych ubóstwem oraz organizowanie działań
umożliwiających ich integrację społeczną.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja działań w celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa, m.in. działalność KIS i świetlic szkolnych.	Objęcie dzieci kompleksową opieką i wsparciem oraz zmniejszanie nierówności społecznych między uczniami.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, GOK, GBP, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Utworzenie placówki wsparcia dziennego i świadczenie wieloaspektowego wsparcia, w tym w formie posiłku, dzieciom wychowującym się w rodzinach z trudnościami.	Objęcie dzieci kompleksową opieką i wsparciem oraz zmniejszanie nierówności społecznych między rówieśnikami.	2023-2027	GOPS, UG, PES	Budżet Gminy
Kontynuowanie i wdrażanie programów i projektów społecznych zmniejszających nierówności społeczne.	Zmniejszenie się nierówności społecznych wśród mieszkańców.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Rozpowszechnianie wśród mieszkańców materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczania ubóstwa.	Zwiększenie wiedzy mieszkańców w zakresie dostępnych w Gminie form pomocy.	2023-2027	GOPS, UG, KIS	Budżet Gminy
Współpraca z PES w zakresie włączania społecznego, walki z ubóstwem i głodem, w tym wśród dzieci.	Zmniejszenie się skali ubóstwa oraz głodu w Gminie.	2023-2027	GOPS, UG, PES, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Inicjowanie działań w celu utworzenia gminnej jadłodajni wraz z magazynem żywności/przedmiotów dla osób dotkniętych ubóstwem.	Ograniczenie skali głodu oraz niedostatku w zakresie dostępu do przedmiotów codziennego użytku w Gminie.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES	Budżet Gminy
Popularyzowanie wśród mieszkańców działalności Punktu Wolontariatu „Pomocna Dłoń”.	Wzmocnienie lokalnej solidarności mieszkańców w pomoc osobom dotkniętych ubóstwem/wykluczeniem.	2023-2027	GOPS, UG, PES, KIS, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Organizacja i dofinansowywanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób z problemem ubóstwa.	Wzmocnienie pozycji osób z problemem ubóstwa na lokalnym rynku pracy.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PUP, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa

Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rozumianego jako dostęp do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Poprawa sytuacji materialnej osób zmagających się z ograniczonymi środkami i możliwościami.	2023-2027	GOPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie posiłków.	Poprawa warunków życia osób z problemem ubóstwa.	2023-2027	GOPS, UG, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie uczniom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa pomocy w formie stypendiów, zasiłków szkolnych oraz posiłków w szkole.	Wsparcie dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach o ograniczonych zasobach.	2023-2027	GOPS, UG, jednostki oświatowe, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa
Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.	Zwiększenie możliwości finansowych rodzin zamieszkujących Gminę.	2023-2027	GOPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie rodzinom z trudnościami finansowymi dodatków mieszkaniowych i energetycznych.	Wsparcie rodzin niewydolnych finansowo w Gminie.	2023-2027	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie kierowania mieszkańców Gminy pozbawionych stałego miejsca zamieszkania do placówek zapewniających schronienie osobom bezdomnym.	Zabezpieczenie sytuacji lokalowej osób bezdomnych.	2023-2027	GOPS, UG, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa
Kierowanie osób bezdomnych wymagających wsparcia do schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.	Zapewnienie bezpieczeństwa i wsparcia osobom dotkniętym bezdomnością.	2023-2027	GOPS, UG, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa
Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych oraz na wynajem z dochodzeniem do własności.	Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i wsparcie rodzin z obszarów ubóstwa i wykluczenia społecznego	2023-2027	UG,	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie wsparcia materialnego dla osób bezdomnych.	Poprawa sytuacji socjalnej osób bezdomnych.	2023-2027	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Przekazywanie osobom bezdomnym informacji w zakresie dostępnych dla nich form pomocy oraz monitorowanie jej skali.	Wzrost świadomości osób bezdomnych w zakresie możliwych form wsparcia.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES,	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 3

Aktywizacja i włączenie społeczne osób w szczególnej sytuacji, w tym osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz dotkniętych zaburzeniami psychicznymi.

Cel operacyjny nr 1

Wspieranie funkcjonowania społeczno-zawodowego osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz zwiększanie oferty wsparcia dla mieszkańców wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Współpraca z grupami, zrzeszeniami i organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz wspieranie ich działalności.	Zwiększenie działań na rzecz osób o szczególnych potrzebach.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES, ŚDS	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie
Kierowanie osób z niepełnosprawnościami ze wskazaniem do terapii na warsztaty terapii zajęciowej, a w przypadku niepełnosprawności intelektualnej lub chorób psychicznych do środowiskowego domu samopomocy we współpracy z powiatem mrągowskim.	Poprawa samodzielności i jakości życia osób z niepełnosprawnościami.	2023-2027	GOPS, UG, PCPR, PES, ŚDS, inne jednostki samorządu terytorialnego	Budżet Gminy Budżet Powiatu PFRON
Kierowania mieszkańców Gminy po ukończeniu terapii w WTZ do Zakładu Aktywności Zawodowej lub innego podmiotu ekonomii społecznej na rzecz osób z niepełnosprawnościami we współpracy międzyinstytucjonalnej.	Zwiększenie aktywności zawodowej wśród osób z niepełnosprawnością.	2023-2027	GOPS, UG, PCPR, PES	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Utworzenie spółdzielni socjalnej na terenie Gminy.	Zwiększenie aktywności zawodowej wśród osób z niepełnosprawnością.	2026	GOPS, UG, PES, KIS, PCPR, ŚDS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami i starszych poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych osób.	Wzrost integracji społecznej osób starszych i z niepełnosprawnościami.	2023-2027	GOPS, UG, GBP, GOK, KIS, PCPR, PES, ŚDS	Budżet Gminy Budżet Państwa

Prowadzenie Punktu wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego dla osób starszych i niepełnosprawnych w KIS oraz systematyczne uzupełnianie i renowacja asortymentu.	Umożliwienie mieszkańcom skorzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego podczas procesu leczenia.	2023-2027	GOPS, UG, KIS	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Kierowanie osób samotnych lub wymagających stałej opieki do Domu Pomocy Społecznej.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	2023-2027	GOPS	Budżet Gminy
Organizowanie transportu dla osób z ograniczoną mobilnością, w tym dzieci, do placówek ochrony zdrowia, rehabilitacji i terapii, szkół specjalnych oraz instytucji kulturalno-rekreacyjnych.	Zapewnienie osobom zależnym możliwości uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym.	2023-2027	GOPS, UG, PES, GBP, placówki ochrony zdrowia, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Kontynuowanie współpracy z innymi gminami w zakresie kierowania osób wymagających wsparcia do mieszkania chronionego.	Zabezpieczenie sytuacji osób niesamodzielnych w lokalnym środowisku.	2023-2027	UG, GOPS	Budżet Gminy
Rozwój form wsparcia poprzez świadczenie usług w ramach Programów m.in. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” i „Opieka Wytchnieniowa”.	Poprawa jakości życia i codziennego funkcjonowania osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów faktycznych.	2023-2027	GOPS, UG, PES, ŚDS	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON
Utworzenie placówki pobytu dziennego dla osób starszych.	Poprawa jakości życia codziennego i funkcjonowania osób starszych/ samotnych.	2023-2027	GOPS, UG, PES, PCPR	Budżet Gminy
Informowanie mieszkańców o formach wsparcia w zakresie likwidacji barier architektonicznych oraz kierowanie potencjalnych beneficjentów do PCPR.	Zwiększenie wiedzy mieszkańców w zakresie dostępnych form wsparcia oraz powszechności korzystania z nich.	2023-2027	GOPS, UG, PES, placówki ochrony zdrowia, KIS	Budżet Gminy PFRON
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych poprzez zatrudnienie specjalistów oraz w ramach opieki sąsiedzkiej.	Poprawa jakości życia osób wymagających wsparcia w codziennych czynnościach.	2023-2027	GOPS, UG, PES, ŚDS	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON, Fundusz Solidarnościowy

Podejmowanie działalności projektowej i pozyskiwanie środków zewnętrznych w celu rozwinięcia katalogu dostępnych usług społecznych na rzecz osób niesamodzielnych i starszych (np. usługi pielęgnacyjne, porządkowe, transportowe i teleopieka).	Zwiększenie katalogu usług dla osób niesamodzielnych.	2023-2027	GOPS, UG, PES, ŚDS	Budżet Gminy Budżet Województwa PFRON Budżet Państwa Środki Europejskie
Utworzenie Centrum Usług Społecznych lub innej formy wsparcia rodzin np. Centrum Profilaktyczne Dziecka, Rodziny i Integracji Społecznej.	Zwiększenie dostępu i katalogu świadczonych w Gminie usług społecznych dla osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz osób dotkniętymi trudnymi sytuacjami życiowymi i wymagających wsparcia w formie usług społecznych.	2025-2027	UG, GOPS	Budżet Gminy Budżet Województwa PFRON, Fundusz Solidarnościowy Budżet Państwa Środki Europejskie

Cel operacyjny nr 2

Zapewnienie osobom starszym, z niepełnosprawnościami oraz o ograniczonej percepcji aktywnych form spędzania czasu wolnego oraz dostosowanie przestrzeni rekreacyjno-rozrywkowych do ich potrzeb.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Dostosowywanie obiektów użyteczności publicznej do możliwości osób o szczególnych potrzebach.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób z ograniczoną mobilnością po obiektach w Gminie.	2023-2027	UG, GOPS	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie
Adaptacja małej architektury w Gminie do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności.	2023-2027	UG, GOPS	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie
Organizacja zajęć: rekreacyjno-sportowych, kulturalnych, promujących zdrowy i aktywny tryb życia oraz edukacyjnych, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności osób zależnych.	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla osób zależnych i starszych poprzez wzrost ich aktywności społecznej oraz umiejętności.	2023-2027	UG, GOPS, GBP, GOK, KIS, PES, ŚDS	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej i z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej.	Wzmocnienie pozytywnych postaw mieszkańców wobec osób niesamodzielnych.	2023-2027	UG, GOPS, ŚDS, GBP, GOK, KIS, PES, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Prowadzenie akcji informacyjnych/warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych.	2023 2025 2027	UG, GOPS, GBP, GOK, KIS, PP, PES	Budżet Gminy

Rozwijanie działalności KIS w tym świetlice dla seniorów stowarzyszeń senioralnych, m.in. poprzez udostępnianie obiektów do organizowania spotkań i wydarzeń oraz udzielanie środków na realizację projektów.	Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w zakresie wsparcia osób starszych.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa
---	--	-----------	--------------------	--------------------------------

Cel operacyjny nr 3

Poprawa funkcjonowania społecznego osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie emocjonalnym, poprzez zapewnienie dostępu do specjalistycznego wsparcia i usług oraz zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zdrowia psychicznego.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie i rozwijanie działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Pieckach.	Zapewnienie pobytu dziennego i terapii osobom dotkniętym zaburzeniami psychicznymi. Zwiększenie możliwości podjęcia pracy przez opiekunów uczestników zajęć.	2023-2027	UG, GOPS, ŚDS, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa
Kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi, w kryzysie emocjonalnym i niepełno sprawnościami do ŚDS.	Zapewnienie wsparcia środowiskowego osobom z zaburzeniami psychicznymi.	2023-2027	GOPS, UG, ŚDS, PES	Budżet Gminy Budżet Państwa
Rekrutacja i zatrudnienie kadry realizującej specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Zapewnienie kompleksowych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania.	2023-2027	GOPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców mających problem w zakresie zdrowia psychicznego zgłaszających się po pomoc.	2023-2027	GOPS, UG, PPP, KIS, ŚDS, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Prowadzenie kampanii profilaktycznych, wykładów, spotkań ze specjalistami na temat zdrowia psychicznego oraz higieny psychicznej.	Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz higieny psychicznej.	2023 2025 2027	GOPS, UG, KIS, PES, ŚDS	Budżet Gminy
Wczesna profilaktyka szkolna – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie skali problemów w zakresie zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży.	2023-2027	GOPS, UG, KIS placówki ochrony zdrowia, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w szkołach.	Poprawa dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży.	2023-2027	GOPS, PPP, jednostki oświatowe	Budżet Gminy

Przeprowadzenie warsztatów dla uczniów dotyczących systemu poradnictwa w stanach kryzysu psychicznego.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie zdrowia psychicznego.	2023 2025 2027	GOPS, PPP, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.	Poprawa funkcjonowanie osób z zaburzeniami psychicznymi.	2023-2027	GOPS, ŚDS, PCPR, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa

CEL STRATEGICZNY NR 4

Redukcja szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z problemowego spożywania alkoholu, zażywania innych substancji psychoaktywnych oraz niekontrolowanego podejmowania się określonych czynności.

Cel operacyjny nr 1

Zwiększenie skuteczności i jakości pomocy świadczonej w ramach lokalnego systemu wsparcia dla osób dotkniętych uzależnieniem.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	2023-2027	GOPS	Budżet Gminy
Rozwijanie działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz z problemem przemocy w rodzinie, a także świadczenie profesjonalnego wsparcia terapeutycznego, socjalnego, psychologicznego i prawnego osobom w kryzysie uzależnienia.	Dostęp do profesjonalnej pomocy i wsparcia rodzin z problemem uzależnienia.	2023-2027	GOPS, UG, GKPRPA, KIS	Budżet Gminy
Rozwijanie działalności samopomocowej grupy AA „Nadzieja” dla osób uzależnionych.	Poprawa funkcjonowania społecznego i rodzinnego osób uzależnionych.	2023-2027	GOPS, UG, GKPRPA, KIS	Budżet Gminy
Rozwijanie działalności grupy edukacyjno-wspierającej AI-Anon dla osób współuzależnionych.	Poprawa funkcjonowania społecznego i rodzinnego osób współuzależnionych.	2023-2027	GOPS, UG, GKPRPA, KIS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań w celu powstania samopomocowej grupy wsparcia dla trzeźwych alkoholików i dorosłych dzieci alkoholików (DDA).	Zwiększenie dostępu do pomocy dla niepijących alkoholików i członków ich rodzin oraz poprawa ich funkcjonowania.	2023-2027	GOPS, UG, GKPRPA, KIS, PES	Budżet Gminy

Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	2023-2027	GOPS, UG, GKPRPA	Budżet Gminy
Wspieranie działań placówek leczenia odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ.	Zwiększenie dostępności do udziału w programach terapeutycznych.	2023-2027	GKPRPA, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu, m.in. w zakresie wdrażania ponadpodstawowych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych.	Rozszerzenie zakresu świadczonych usług dla mieszkańców w placówkach leczenia uzależnień, wzrost skuteczności terapii.	2023-2027	GKPRPA, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	2023-2027	GKPRPA	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń dla członków GKPRPA i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, funkcjonariuszy policji) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w tym szkolenie ich na realizatorów programów profilaktycznych.	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych.	2023-2027	GKPRPA, GOPS, PP, ZI, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Udział w konferencjach z zakresu problemu uzależnień dla specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie tego problemu.	Zwiększenie skuteczności podejmowanych przez specjalistów działań.	2023-2027	GKPRPA, GOPS, PP, KIS, ZI, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Utworzenie Centrum Profilaktyczne Dziecka, Rodziny i Integracji Społecznej.	Zmniejszenie sutków uzależnień, kompleksowe wsparcie rodzin	2023-2027	UG, GOPS	Budżet Gminy, Budżet Państwa, Środki zewnętrzne

Kierowanie osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia do uczestnictwa w zajęciach i organizowanych warsztatach w Klubie Integracji Społecznej.	Wzmocnienie kompetencji i umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.	2023-2027	GOPS, UG, KIS, PUP, PES	Budżet Gminy
---	--	-----------	-------------------------	--------------

Cel operacyjny nr 2

Wspieranie postaw abstynenckich, promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia, a także rozwijanie systemu pomocowego, którego działania poprawią sytuację dotkniętych uzależnieniem.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Wdrażanie w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez KCPU, ORE, IPIiN związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci, młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów.	2023-2027	GKPRPA, GOPS, UG, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki, w tym zajęć sportowych.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów.	2023-2027	GKPRPA, jednostki oświatowe, GBP, GOK, KIS, PES,UG	Budżet Gminy
Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.	2023-2027	GOPS, GKPRPA, KIS, PES, UG,	Budżet Gminy
Utworzenie placówki wsparcia dziennego oraz wdrożenie programu opiekuńczego oraz socjoterapeutycznego dla dzieci z rodzin dotkniętych uzależnieniem.	Wzmocnienie postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom.	2023-2027	UG, GOPS, GKPRPA, ZI, PES	Budżet Gminy
Organizowanie półkolonii profilaktycznych dla dzieci i młodzieży (spektakle filmowe, gry profilaktyczne, warsztaty, spotkania ze specjalistami, zajęcia sportowo-rekreacyjne, wycieczki).	Wzmocnienie pożądaných postaw zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży.	2023-2027	UG, GOPS, GKPRPA, GBP, GOK, KIS, PES, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży.	2023-2027	GKPRPA, GOPS,UG	Budżet Gminy

Rozwijanie działalności Klubu Profilaktyki Pozytywnej, promowanie wartości rodzinnych oraz umożliwienie rodzinom w wydarzeniach i oddziaływaniach do nich kierowanych.	Wzmocnienie integracji rodzin i odpowiednich wzorów wychowawczych.	2023-2027	GKPRPA, GOPS, KIS,UG	Budżet Gminy
Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień wśród dzieci.	Podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat uzależnień.	2023-2027	GOPS, GKPRPA, KIS, jednostki oświatowe, UG	Budżet Gminy
Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, w szczególności spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Ograniczenie skali prowadzenia pojazdów przez osoby nietrzeźwe oraz spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.	2023-2027	GKPRPA, KIS, GBP, GOK, UG	Budżet Gminy
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.	2023-2027	GKPRPA, GOPS, UG, KIS, GBP, GOK, PES	Budżet Gminy
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń w celu promocji zdrowego stylu życia przy współpracy międzyinstytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	2023-2027	GKPRPA, GOPS, UG, KIS, PP, PES, GBP, GOK, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Upowszechnianie wiedzy na temat zagrożeń wynikających z uzależnień oraz informacji o miejscach, w których można znaleźć profesjonalną pomoc na terenie Gminy poprzez dystrybucję ulotek w szkołach i innych miejscach Publicznych oraz publikowanie artykułów na stronach Gminy.	Zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat problemu uzależnień oraz miejsc wsparcia na terenie Gminy.	2023-2027	GKPRPA, UG, GOPS, ZI, KIS, GOK, GBP, PES, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, lokalne media	Budżet Gminy
Monitorowanie miejsc Gminie, w celu ograniczenia skali spożywania alkoholu przez mieszkańców w miejscach publicznych.	Wyeliminowanie w Gminie zdarzeń związanych ze spożywaniem alkoholu.	2023-2027	PP, UG, GKPRPA	Budżet Gminy Budżet Państwa

Podejmowanie interwencji wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych, m.in. zatrzymywanie ich w pomieszczeniach policyjnych, izbach wytrzeźwień oraz odwożenie niepełnoletnich do domów rodzinnych.	Wyeliminowanie problemowego spożywania alkoholu w przestrzeni publicznej.	2023-2027	PP, UG, GKPRPA	Budżet Gminy Budżet Państwa
--	---	-----------	----------------	--------------------------------

CEL STRATEGICZNY NR 5**Zapewnienie wysokiej skuteczności działań korekcyjnych i wspierających w stosunku do osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie.****Cel operacyjny nr 1****Świadczenie kompleksowej i specjalistycznej pomocy w ramach lokalnego systemu wsparcia dla rodzin i osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.**

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Pomoc rodzinom doświadczającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Wzrost liczby rodzin, w których zakończył się problem przemocy.	2023-2027	GOPS, GKPRPA, PP, ZI, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, Sąd	Budżet Gminy
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2023-2027	GOPS, UG, GKPRPA, ZI, GBP, GOK, KIS, PES	Budżet Gminy
Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie prawa regulującego problem przemocy w rodzinie oraz procedurę „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	2023-2027	GOPS, GKPRPA, UG, KIS, PP, ZI, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, Sąd	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.	Poprawa funkcjonowania rodzin z problemem przemocy.	2023-2027	GOPS, PES	Budżet Gminy
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.	2023-2027	GOPS, GKPRPA, ZI, KIS, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Inicjowanie działań w celu utworzenia grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.	Zapewnienie mieszkańcom w kryzysie przemocy samopomocowej formy wsparcia.	2023-2027	GOPS, GKPRPA, ZI, KIS	Budżet Gminy
Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Pieckach.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia osobom zmagającym się z problemem przemocy w rodzinie.	2023-2027	UG, GKPRPA	Budżet Gminy
Rozwijanie kadry specjalistycznej pomocy i poradnictwa, m.in. poprzez zatrudnienie konsultanta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia osobom zmagającym się z problemem przemocy w rodzinie.	2023-2027	UG, GKPRPA, ZI	Budżet Gminy
Utworzenie całodobowego, gminnego telefonu zaufania dla osób dotkniętych sytuacją kryzysową/ przemocą w rodzinie.	Umożliwienie mieszkańcom skorzystania ze wsparcia w nagłych sytuacjach zagrażających ich bezpieczeństwu.	2023-2027	GOPS, GKPRPA, ZI, KIS	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2

Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz wzrost skuteczności systemu oddziaływań profilaktycznych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez przemocy.	2023 2025 2027	KIS, GOPS, PP, GKPRPA, ZI, GBP, GOK, PPP, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Udział w lokalnych oraz ogólnopolskich kampaniach społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy w rodzinie oraz możliwości pomocy.	2023- 2027	GOPS, KIS, GKPRPA, ZI, PP, UG, PCPR, GBP, GOK, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Realizacja działań edukacyjnych wśród mieszkańców wskazujących pożądane zachowania w przypadku zaobserwowania przemocy.	Wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na przejawy przemocy w rodzinie.	2023 2025 2027	GOPS, KIS, GKPRPA, ZI, PP, UG, PCPR, PPP, GBP, GOK, jednostki oświatowe	Budżet Gminy

Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy w rodzinie, komunikacji, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	2023-2027	GKPRPA, ZI, PPP, jednostki oświatowe	Budżet Gminy
Utworzenie bazy podmiotów pomocy i wsparcia w przypadku problemu przemocy w rodzinie oraz opublikowanie jej na stronach internetowych Gminy wraz z artykułami dotyczącymi problemu przemocy w rodzinie.	Zwiększenie wiedzy mieszkańców w zakresie problemu przemocy w rodzinie i dostępnych w Gminie oraz powiecie miejsc wsparcia.	2023-2027	UG, GOPS, ZI, KIS	Budżet Gminy

4. Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Piecki. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez m.in.:

- ✓ budżet Wojewody,
- ✓ budżet Samorządu Województwa,
- ✓ Fundusz Pracy,
- ✓ Fundusz Solidarnościowy,
- ✓ środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ✓ środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- ✓ środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- ✓ środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych gminy Piecki. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2020-2021, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe, tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację.

W prognozie na lata 2023-2027 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieckach. Dział 855 został pomniejszony o wartość świadczenia wychowawczego, w związku z przejęciem realizacji tego zadania przez ZUS.

Tabela 32. Ramy finansowe Strategii

rok	ochrona zdrowia (dział 851)	pomoc społeczna (dział 852)	rodzina (dział 855)	ogółem
2020	200 000	3 922 049	11 583 327	15 705 376
2021	92 237	3 068 230	11 142 847	14 303 314
2022 (prognoza)¹⁵	92 237	3 068 230	3 778 039	6 938 506
PROGNOZA				
2023	94 543	3 144 936	3 872 490	7 111 969
2024	96 906	3 223 559	3 969 302	7 289 768
2025	99 329	3 304 148	4 068 535	7 472 012
2026	101 812	3 386 752	4 170 248	7 658 812
2027	104 358	3 471 421	4 274 504	7 850 283

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

¹⁵ Wartości za rok 2022 pochodzą z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok dla Gminy Piecki.

5. System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2023-2027 zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji koordynującej jej wdrażanie. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2023-2027 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 33. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Piecki o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki na lata 2023-2027”.	I kwartał 2023 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2023 r. – IV kwartał 2027 r.
Etap III	Monitoring.	Na koniec każdego roku w okresie od 2023 r. do 2027 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	I kwartał 2028 r.

Źródło: opracowanie własne

6. System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Samorząd lokalny przy wyborze zadań do realizacji będzie brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii powinno się uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki, ale również nowe, nie ujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieckach. Zadaniem koordynatora jest monitorowanie prac GOPS - u w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii oraz bieżące monitorowanie efektów wprowadzenia Strategii, przy współpracy z innymi jednostkami realizującymi opisane w niniejszym dokumencie działania.

7. Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia w tym, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą współpracować i być w stałym kontakcie z jednej strony z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników uczestniczących bezpośrednio w administrowaniu Gminą, czerpiąc przy tym z ich wiedzy, motywacji, umiejętności praktycznych czy kompetencji interpersonalnych, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy, jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej to:

- ✓ możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- ✓ informacja o postępach wdrażania Strategii;
- ✓ współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach;
- ✓ informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

8. Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian

zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKPRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieckach.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Piecki do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukaże realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji

i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku poprzedzającego wdrożenie Strategii, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 34. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Objęcie rodzin i opiekunów oddziaływaniami umożliwiającymi prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2021 roku)	Wartość docelowa (w 2027 roku)
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	14	do 30
Liczba asystentów rodziny.	2	do 2
Liczba rodzin wspierających.	0	do 1
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.	61	poniżej 50
Liczba rodzin biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze w KIS.	8	powyżej 15
Liczba projektów socjalnych skierowanych do rodzin.	1	powyżej 2
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	11	poniżej 8
Liczba grup wsparcia dla rodziców.	1	1

Reintegracja społeczno-zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia i dotkniętych problemem wykluczenia społecznego.

Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2021 roku)	Wartość docelowa (w 2027 roku)
Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	49	poniżej 40
Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców (%).	41,5	poniżej 35,0
Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	0	do 5
Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	b.d.	powyżej 10

Liczba podmiotów reintegracji społecznej w Gminie.	1	1
Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych.	25	do 20

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.	199	poniżej 150
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności.	12	do 8
Liczba osób korzystających z zasiłku stałego.	55	do 60
Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego.	134	do 120
Liczba osób korzystających z zasiłku celowego.	444	do 500
Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci.	0	1

Aktywizacja i włączenie społeczne osób w szczególnej sytuacji, w tym osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz dotkniętych zaburzeniami psychicznymi.

Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2021 roku)	Wartość docelowa (w 2027 roku)
Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	34	do 60
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.	220	poniżej 200
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	19,9	do 22,0
Liczba podjętych akcji informacyjnych/zrealizowanych warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	b.d.	powyżej 3
Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	19	do 35
Liczba uczestników zajęć/warsztatów profilaktycznych dot. zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży.	0	do 300
Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	0	do 5
Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w zajęciach w ŚDS.	34	do 50
Liczba placówek pobytu dziennego dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.	0	min. 1
Liczba wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.	1	1

Redukcja szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z problemowego spożywania alkoholu, zażywania innych substancji psychoaktywnych oraz niekontrolowanego podejmowania się określonych czynności.

Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2021 roku)	Wartość docelowa (w 2027 roku)
Liczba Punktów Konsultacyjno-Informacyjnych.	1	1
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.	68	poniżej 50
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii.	9	do 5
Liczba uczniów objętych działaniami profilaktycznymi (nierekomendowane).	64	powyżej 500
Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktycznych.	0	powyżej 500
Liczba udzielonych porad dla osób z problemem alkoholowym w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym.	306	powyżej 400
Liczba udzielonych porad dla dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym.	24	poniżej 80
Liczba grup wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.	2	do 4

Zapewnienie wysokiej skuteczności działań korekcyjnych i wspierających w stosunku do osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie.

Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2021 roku)	Wartość docelowa (w 2027 roku)
Liczba osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie korzystających z pomocy GOPS.	16	poniżej 11
Liczba osób doświadczających przemocy, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym.	54	do 80
Liczba osób stosujących przemoc, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym.	2	do 15
Liczba szkoleń dla członków ZI w zakresie problematyki przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	2	powyżej 5
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”.	18	poniżej 14
Liczba grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.	0	do 2

Źródło: opracowanie własne

9. Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piecki jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania. Cele strategiczne i cele operacyjne sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, sytuacji rodzin, profilaktyki uzależnień, problemu przemocy w rodzinie, sytuacji seniorów i osób z niepełnosprawnością, systemu ochrony zdrowia psychicznego, problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz problemu bezrobocia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej oraz partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych. Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych.

Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnym od możliwości finansowych. Strategia będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom

związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Piecki i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym.

Należy pamiętać, że aktualizacje Strategii mogą się w znacznym stopniu wiązać ze zmianami dyktowanymi przez obecnie trwającą pandemię SARS-CoV-2. Poza widocznymi obecnie skutkami społeczno-ekonomicznymi wywołanymi pandemią, pozostawi ona również długotrwałe znamiona nie tylko na większej społeczności, ale również na indywidualnych jednostkach. Zmiany w prawie oraz konieczność ciągłej odpowiedzi na potrzeby mieszkańców Gminy w sposób adekwatny i zgodny z aktualnymi zaleceniami stanowi, wyzwanie dla instytucji rządowych, samorządowych jak i pozarządowych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Konieczna jest zatem międzysektorowa współpraca dążąca do zapewnienia jak najlepszych warunków życiowych wszystkich mieszkańców gminy Piecki, na tyle na ile pozwalają obecne warunki.

Realizacja Strategii powinna przyczynić się do wysokiej jakości życia mieszkańców gminy Piecki, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najsukuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

VII. Bibliografia

1. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
2. <https://bdl.stat.gov.pl>.
3. <https://mapa.wyniki.edu.pl>.
4. <https://poradnik.ngo.pl>.
5. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
6. N. G. Pikuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020.
7. Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski – jest dokumentem przygotowanym przez Zespół Zadaniowy do Spraw Reintegracji Społecznej, któremu przewodniczył Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – Jerzy Hausner.
8. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok.
9. Oniszczyk J., Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy.
10. Pietrzak S., Sukcesy i wyzwania w implementacji dobrej profilaktyki, Świat Problemów.
11. Raport o stanie Gminy Piecki za 2019, 2020 i 2021 rok.
12. Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2020 roku, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2019.
13. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok.
14. Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy Gminy Piecki za 2019, 2020 i 2021 rok.
15. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
16. Szatur – Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej.
17. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych.

18. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.).
19. www.psychiatriapolska.pl.
20. Yaziji M., Doh J., Organizacje pozarządowe a korporacje.
21. Zdrowie psychiczne w Unii Europejskiej, Warszawa 2019.

VIII. Spis rysunków, tabel, wykresów

1. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Piecki na mapie powiatu mrągowskiego, województwa warmińsko-mazurskiego i Polski	20
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Piecki według klas wielkości (stan na koniec 2021 roku)	25
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej.....	32
Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej	33
Rysunek 5. Płeć: N=85	44
Rysunek 6. Płeć: N=69	75
Rysunek 7. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Piecki alkoholu w latach 2019-2021.....	113
Rysunek 8. Elementy procesu planowania strategicznego.....	138

4. Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	9
Tabela 2. Liczba urodzeń, zgonów i wartość przyrostu naturalnego w gminie Piecki w przestrzeni lat 2019-2021	22
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach)	23
Tabela 4. Liczba uczniów i przedszkolaków w placówkach na terenie gminy Piecki w latach 2019-2021 (stan na 30.09. każdego roku).....	27
Tabela 5. Księgozbiór bibliotek oraz czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Piecki w latach 2019-2021	29
Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące udzielonych porad w gminie Piecki w latach 2019-2021	30
Tabela 7. Działania ratowniczo-gaśnicze w gminie Piecki w latach 2019-2021.....	30
Tabela 8. Zakres usług społecznych oraz zadań publicznych	34
Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2019-2021	40
Tabela 10. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2019-2021.....	40
Tabela 11. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2019-2021	41
Tabela 12. W jakich obszarach widzi Pan/i potrzebę poszerzenia oferty wspierania rodzin na terenie Gminy? N=85.....	62
Tabela 13. Jak ocenia Pan/i poziom dostępności do usług w niżej wymienionych obszarach w Gminie? N=85	63
Tabela 14. Czy proponowane zajęcia dodatkowe lub wyrównawcze organizowane poza szkołą spełniają Twoje oczekiwania? Czy jesteś z nich zadowolony(a)? N=41	81
Tabela 15. Czy proponowane zajęcia dodatkowe lub wyrównawcze organizowane w szkole spełniają Twoje oczekiwania? Czy jesteś z nich zadowolony/a? N=35	82
Tabela 16. W jakich zajęciach dodatkowych najbardziej chciałbyś/abyś uczestniczyć? N=30	83
Tabela 17. Czy chciał/abyś brać udział w poniżej wymienionych zajęciach profilaktycznych? N=69	86
Tabela 18. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego 500+ oraz kwota realizacji świadczenia w latach 2019-2021	93
Tabela 19. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za ich pobyt w latach 2019-2021.....	96
Tabela 20. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia w ramach świadczenia „Za Życiem” w latach 2019-2021.....	96

Tabela 21. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2019-2021.....	100
Tabela 22. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2019-2021.....	101
Tabela 23. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2019-2021.....	101
Tabela 24. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2019-2021.....	102
Tabela 25. Działania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Piecki o wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021.....	110
Tabela 26. Liczba świadczeń pielęgnacyjnych dla osób, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2019-2021.....	124
Tabela 27. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2019-2021.....	125
Tabela 28. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Piecki w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2019-2021.....	129
Tabela 29. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Piecki oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu mrągowskiego na przestrzeni lat 2019-2021.....	130
Tabela 30. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2019-2021.....	133
Tabela 31. Liczba osób, w tym dzieci korzystających ze świadczenia niepieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2019-2021.....	134
Tabela 32. Ramy finansowe Strategii.....	163
Tabela 33. Harmonogram wdrażania Strategii.....	164
Tabela 34. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.....	168

3. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Piecki w latach 2019-2021.....	21
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Piecki na przestrzeni lat 2019-2021.....	21
Wykres 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie mrągowskim na przestrzeni lat 2019-2021 w porównaniu do województwa warmińsko-mazurskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	24
Wykres 4. Wskaźnik bezrobocia – liczba bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym na przestrzeni lat 2019-2021 (w procentach).....	24
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2019-2021.....	25
Wykres 6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2022 roku uczniów z terenu gminy Piecki, powiatu mrągowskiego i województwa warmińsko-mazurskiego.....	27
Wykres 7. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Piecki w latach 2019-2021.....	39
Wykres 8. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2019-2021.....	39
Wykres 9. Powody udzielania świadczeń w 2021 roku (liczba rodzin).....	42
Wykres 10. Wiek: N=85.....	45
Wykres 11. Wykształcenie: N=85.....	45
Wykres 12. Jaka jest Pana/i zdaniem skala problemu uzależnień? N=85.....	46
Wykres 13. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa, którejś z poniższych substancji? N=85.....	47
Wykres 14. Jakie działania według Pana/i powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin? N=85.....	48
Wykres 15. Czy Pana/i zdaniem na terenie Gminy występuje zjawisko przemocy w rodzinie? N=85.....	49
Wykres 16. Czy Pana/i zdaniem oferta wsparcia dla zmagających się z problemem przemocy na terenie Gminy jest wystarczająca? N=85.....	50

Wykres 17. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec ofiar przemocy domowej? N=85	51
Wykres 18. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty jeśli chodzi o zapobieganie przemocy w rodzinie? N=85.....	52
Wykres 19. Czy wie Pan/i gdzie szukać pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia lub przemocy? N=85.....	53
Wykres 20. Czy według Pana/i na terenie Gminy jest potrzeba poszerzenia oferty poniższych podmiotów? N=85	54
Wykres 21. Jakie trudności napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=85	55
Wykres 22. Jakie działania należy podejmować w szerszym zakresie na terenie Gminy w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemów występujących wśród osób bezrobotnych? N=85.....	56
Wykres 23. Czy Pana/i zdaniem lokalny rynek pracy stwarza możliwości zatrudnieniowe dla osób z niepełnosprawnościami? N=85.....	57
Wykres 24. Jakie Pana/i zdaniem są największe problemy społeczne na terenie Gminy? N=85.....	58
Wykres 25. Jakie są Pana/i zdaniem największe problemy społeczne wśród dzieci i młodzieży występujące na terenie Gminy? N=85.....	59
Wykres 26. Jakie problemy występujące w środowisku lokalnym są Pana/i zdaniem najczęstszą przyczyną negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z Gminy? N=85	60
Wykres 27. Czy doświadczył/a Pan/i ubóstwa w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=85.....	64
Wykres 28. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną? N=85	64
Wykres 29. Czy Pana/i zdaniem bezdomność stanowi istotny problem na terenie Gminy? N=85	65
Wykres 30. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczył/a Pan/i osobiście odrzucenia ze względu na: N=85	66
Wykres 31. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=85.....	67
Wykres 32. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w Gminie? N=85.....	67
Wykres 33. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych i z niepełnosprawnościami w Gminie? N=85.....	69
Wykres 34. O jaką możliwość Pana/i zdaniem należy poszerzyć ofertę usług opiekuńczych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami na terenie Gminy? N=85	71
Wykres 35. Jak ocenia Pan/i stan swojego zdrowia psychicznego i fizycznego? N=85	72
Wykres 36. Proszę ocenić obecny poziom dostępności do opieki psychologicznej, psychiatrycznej i terapeutycznej na terenie Gminy. N=85.....	73
Wykres 37. Czy na terenie Gminy jest potrzeba poszerzenia działań związanych z promocją zdrowia (edukacja zdrowotna, profilaktyka, kształtowanie odpowiednich postaw zdrowotnych, promowanie zdrowego stylu życia)? N=85	74
Wykres 38. Wiek: N=69	76
Wykres 39. Klasa: N=69	76
Wykres 40. Wskaż 3 główne problemy, które występują wśród uczniów w Gminie: N=69	78
Wykres 41. W jaki sposób spędzasz swój czas wolny? N=69.....	79
Wykres 42. Czy uczęszczasz na zajęcia dodatkowe (np. muzyczne, plastyczne, sportowe) lub wyrównawcze (np. korepetycje), które organizowane są poza szkołą? N=69.....	80
Wykres 43. Czy uczęszczasz na zajęcia dodatkowe (np. muzyczne, plastyczne, sportowe) lub wyrównawcze (np. korepetycje pomagające wyrównać zaległości w nauce), które organizowane są w szkole? N=69	81
Wykres 44. Czy wzięłbyś/ęłabyś udział w bezpłatnych zajęciach dodatkowych organizowanych na terenie szkoły? N=69.....	82
Wykres 45. Jak bardzo zadowolony jesteś z: N=69.....	84
Wykres 46. Odnieś się proszę, do poniższych stwierdzeń korzystając z przedstawionej skali: N=69.....	85
Wykres 47. Jak oceniasz swój stan zdrowia psychicznego i fizycznego? N=69	87

Wykres 48. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak: N=69	88
Wykres 49. Czy słyszałeś/aś o poniższych zaburzeniach odżywiania? N=69	89
Wykres 50. Czy według Ciebie, nieodpowiednia dieta ma wpływ na zdrowie i samopoczucie? N=69 ...	90
Wykres 51. Jakie znaczenie ma dla Ciebie zdrowe odżywianie? N=69	90
Wykres 52. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2019-2021	92
Wykres 53. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2019-2021	94
Wykres 54. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2019-2021	94
Wykres 55. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2019-2021	95
Wykres 56. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2021.....	99
Wykres 57. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2019-2021	100
Wykres 58. Liczba mieszkańców Gminy korzystających ze ŚDS w Pieckach w latach 2019-2021	107
Wykres 59. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2019-2021	109
Wykres 60. Liczba osób z problemem alkoholowym, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2019-2021	111
Wykres 61. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Piecki na przestrzeni lat 2019-2021.....	113
Wykres 62. Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w Gminie w latach 2019-2021	114
Wykres 63. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia GOPS z powodu przemocy w rodzinie w latach 2019-2021.....	116
Wykres 64. Liczba interwencji domowych podjętych przez funkcjonariuszy KPP w Mrągowie w Gminie w latach 2019-2021	117
Wykres 65. Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w latach 2019-2021	118
Wykres 66. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2019-2021	119
Wykres 67. Liczba osób doświadczających i stosujących przemoc, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2019-2021.....	120
Wykres 68. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Piecki na przestrzeni lat 2019-2021.....	123
Wykres 69. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2019-2021	123
Wykres 70. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w gminie Piecki w latach 2019-2021	124
Wykres 71. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2019-2021	128
Wykres 72. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2019-2021	128
Wykres 73. Mieszkańcy gminy Piecki zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2019-2021	129
Wykres 74. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2019-2021.....	133
Wykres 75. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych i energetycznych na przestrzeni lat 2019-2021.....	135
Wykres 76. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2019-2021	135
Wykres 77. Liczba osób objętych wsparciem w formie schronienia na przestrzeni lat 2019-2021.....	136